

Et amatørteater, et lokalsamfunn, en familie

Mastergradsoppgave i estetiske fag
Drama- og teaterkommunikasjon
Ved Høgskolen i Oslo og Akershus
Våren 2018

Av Tonje Trandum
Kandidatnummer: 405
MEST 5900

HØGSKOLEN I OSLO
OG AKERSHUS

Logoen til Eidsvoll amatørteater. Med tillatelse fra Eidsvoll amatørteater.
Fremsidebilde hentet fra

https://www.google.no/search?q=eidsvoll+amat%C3%B8rteater&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwj6eWh_pjaAhUCEJoKHfUICiwQ_AUICigB&biw=1440&bih=826#imgrc=W2na2ywSfTrRmM: Hentet 01.04.18

Sammendrag

Denne masteroppgaven omhandler deltageren (i denne oppgaven medlemmer av Eidsvoll amatørteater) imøte med amatørteater. Jeg har i denne masteroppgaven knyttet forskning opp mot mitt regiarbeid i Eidsvoll amatørteater. Stykket "Folk og røvere i Kardemomme by" ble mitt praktiske feltarbeid. Som selvreflekterende praktiker har jeg basert denne forskningen på observasjoner og fokusgruppeintervju. De teoretiske perspektivene jeg anvender for denne masteroppgaven, springer i hovedsak ut fra Helen Nicholson og hennes artikler som omhandler community theatre. Samt relevant teori som knyttes til forskningsmetodene jeg har anvendt. Opplevelsen deltageren har gjennom sin deltagelse speiler amatørteateret som en sosial gruppe i sin helhet. Empirien min springer ut fra observasjoner og fokusgruppeintervju gjort i forbindelse med mitt praktiske feltarbeid.

Abstract

This master thesis is an reflection of the participant's (in this assignment members of Eidsvoll amateur theatre) perception of amateur theatre (community based theatre). This masterassignment is based on my research through directing the norwegian play 'When the Robbers Came to Cardamom Town'. My practical fieldwork in Eidsvoll amateur theatre is my platform for this research. As an reflecting practitioner, I use my observation's, group interview and Helene Nicholson's articles so i will be able to reflect my collection of data. The participant's perception is important. I see the social group as an influencer to the participant. My interpretation and thoughts of this thesis is based on academic knowledge and personal experiences.

Takk

Denne studien har vært en strabasiøs, men flott reise. Denne reisen hadde ikke vært mulig å gjennomføre uten uvurderlig hjelp fra mine to veiledere Stine Ellinggard og Niels Peter Underland. Jeg takker dere hjerteligst for tålmodigheten dere har vist og all den kunnskapen dere har beriket meg med i denne prosessen. Takk for at dere svarte på telefonen på lørdager, takk for motivasjon og gode ord og takk for forståelsen dere har vist meg underveis. Dere skal ha all takk i verden.

Jeg ønsker også å rette en stor takk til Eidsvoll amatørteater ved Eline B. Lorentzen og Øyvind Strand Sandbu som viste meg tillit og som la alt til rette for at jeg kunne gjøre mitt feltarbeid i deres teater, samt hjelpe til med bilder og informasjon om teateret. Uten dere ville det heller ikke blitt mulig å skrive denne oppgaven. Jeg vil også få takke informantene som stilte opp på intervju i Eidsvoll amatørteater. Andreas Gravdal ønsker jeg også å takke for god produksjonshjelp i forbindelse med forestillingen ”Folk og Røvere i Kardemomme by”. Dere har alle vært til utrolig stor hjelp.

Jeg vil også takke samboeren min Lars Christian Hvesser for all støtten og hjelp jeg har fått i forbindelse med denne studien. Du har vært enestående. Takk for lån av PC´n din, takk for omsorg og forståelse og takk for din tålmodighet. Og ikke minst tusen takk for at du har taklet min til tider korte lunte. Tusen takk til mamma, pappa, lillesøster og øvrig familie for støtten dere har gitt meg dette året. Alle på masterkontoret mitt ønsker jeg også å rette en stor takk til.

Jeg er dere alle evig takknemlig.

Innholdsfortegnelse

1.0 Innledning	7
1.1 Problemstilling	8
1.2 Eidsvoll amatørteater sin historie	10
1.3 Prosjekt "Folk og røvere i kardemomme By"	11
2.0 Design og metode	13
2.1 Vitenskapeteoretisk ståsted	13
2.1.1 Hermeneutikk og sosialkonstruktivisme.....	13
2.1.2 Fenomenologi.....	15
2.2 Praktisk forskningsmetode	16
2.2.1 Det kvalitative forskningsintervjuet.....	16
2.2.2 Praktisledet forskning	18
2.2.3 Feltarbeid i egen kultur og jeg som selvreflekterende praktiker	19
2.2.4 Selvreflekterende praktiker	22
2.3 Metodisk gjennomføring	23
2.3.1 Utvalg av informanter	23
2.3.2 Intervjuguide.....	24
2.3.4 Gjennomføring av intervjuet.....	25
2.3.4 Transkribering.....	25
2.3.5 Dataanalyse.....	26
2.3.6 Validitet i prosjektet.....	27
2.3.7 NSD	27
3.0 Teoretiske perspektiver	29
3.1 Amatørteaterets historie	29
3.2 Det anvendte teaterperspektivet	32
3.2.1 Helen Nicholsons persepsjon av applied theatre og community theatre.....	32
3.2.2 Amatørteater som fritidstilbud.....	35
3.3 Amatørteater som dannelsingsarena	36
3.4 Verdien av Amatørteater og kulturell praksis	38
3.4.1 Sosiologisk kultur	40
3.5 Frivillighetsperspektivet i amatørteateret	40
4.0 Presentasjon og drøfting av resultater	44
4.1 Opplevelse av tilhørighet	44
4.1.2 Presentasjon av empiri - fokusgruppeintervju	45
4.1.3 Presentasjon av empiri-feltdagbok.....	48
4.1.4 Drøfting av tilhørighetsperspektivet.....	48
4.2 Opplevelsen av frivillighetsperspektivet	51
4.2.2 Presentasjon av empiri- fokusgruppeintervju.....	52
4.2.3 Presentasjon av empiri- feltdagbok.....	54
4.2.3 Drøfting av frivillighetsperspektivet	54
4.3 Sosial Estetikk	57
4.3.2 Presentasjon av empiri- fokusgruppeintervju.....	57
4.3.3 Presentasjon av empiri- feltdagbok.....	60
4.3.4 Drøfting av sosial estetikk.....	60
4.4 Tradisjon	64

4.4.2 Presentasjon av empiri- fokusgruppeintervju.....	64
4.4.3 Presentasjon av empiri- feltdagbok.....	67
4.4.4 Drøfting av tradisjon	67
5.0 Avsluttende refleksjoner	71
6.0 Veien videre.....	74
Litteraturliste/ Bibliografi	76
7.0 Vedlegg.....	78
7.1 Vedlegg nummer 1- DNS skjema	78
7.2 Vedlegg nummer 2- Intervjuguide	79
7.3 Vedlegg nummer 3- Antimobbeskjema	80

1.0 Innledning

For 17 år siden tok mamma meg med på en oppsetning av Eidsvoll amatørteater kalt Oklahoma. Jeg ble helt oppslukt av dette store apparatet med lys, lyd, musikk og spilleglade skuespillere. Jeg ble fengslet av dette de kalte teater. Jeg fikk med meg mamma på hele seks forestillinger av Oklahoma. En uke etter teppefallsforestillingen av Oklahoma var jeg medlem av Eidsvoll amatørteater. Først deltok jeg på et kurs, også kom dagen hvor jeg skulle få være med i familieforestillingen "Svinedrengen". Jeg hadde ikke vært medlem lenge og jeg husker godt jeg ble nervøs når jeg ble tildelt en rolle med replikker. Hoffdame Birgitte. Nå i ettertid har det gått opp for meg at dette visstnok var en av de mindre rollene i stykket, men jeg husker det som spennende å få tilliten til å levere replikker på en stor scene på kulturhuset Panorama. Etter hvert som øvingene gikk og det nærmet seg premiere fikk jeg plutselig en klump i magen over at produksjonen snart var over. Jeg skulle ikke lenger le og tulle i garderoben slik vi hadde gjort den siste måneden eller ha oppvarming sammen med strekkøvelser og "Sommer kommer" til alles store kjedsomhet et kvarter før forestilling. Alle de menneskene jeg nærmest hadde bodd med hele høsten skulle hjem til sine egne og tilbake til normal hverdag før julestria begynte for fullt, to uker etter teppet har falt for aller siste gang. Jeg forsto da, etter å ha mottatt min debut-rose på teppefallsfesten at dette var noe jeg var nødt til å være en del av igjen i fremtiden. Årene gikk, jeg ble med på samtlige produksjoner i Eidsvoll amatørteater. Jeg traff teatervenner jeg bare så på øvinger, jeg pugget utallige replikker og sanger. Å stå på scenen i Eidsvoll gjorde meg godt. Jeg fikk større selvtillit, mestringsfølelse og et godt teatermiljø, som skulle vise seg å være min lille teaterfamilie i lang tid fremover. Som medlem av et amatørteater kan jeg oppleve at deltagerne ofte blir møtt med et stempel og en negativ holdning under våre produksjoner. Med dette mener jeg amatør-stempelet. Folk entrer kulturhuset med lavere forventninger når det er en produksjon av et amatørteater. I amatørteateret skaper deltagerne noe sammen på tvers av bakgrunn, alder og kjønn. Ofte hører vi "den forestillingen var veldig bra til amatører å være" å dette ryktet har amatørteater hatt over lengre tid. Det å være en amatør og proff er i teaterverden et stort hopp. I teatersammenheng har skuespillerne et uttrykk som lyder: "spille hverandre gode".

Hva er det teateret gjør for å skape et godt miljø på tvers av kjønn, et godt rykte på bygda og samtidig lage en god plattform og trygghet for hverandre? Min oppfatning er at skuespillerne ikke får spilt hverandre gode hvis miljøet er dårlig. Medlemmene må være åpen, positiv, vise omsorg og ha respekt for hverandre. Samtidig som tryggheten, det sosiale og humoren må ha en sentral rolle. I en artikkel i lokalavisen Eidsvol Ullensaker Blad intervjuet de Christer Tornell i forbindelse med han

regijobb i Ullensaker kulturhus. Dette var en forestilling hvor amatører og profesjonelle møttes for et kreativt samarbeid. I dette intervjuet uttrykker Tornell viktigheten av amatørteater og hvordan dette kan bidra til positive relasjoner for den enkelte deltager.

“ Teateret er viktig for lokalsamfunnet. Det binder folk sammen og de får en eierfølelse til teateret. Det å gå på teater og se en nabo, ei datter eller n far på scene, gjør folk stolte. Amatørteater er dugnad dugnadsarbeid, og eierforholdet sprer seg ut i hele kommunen. Det teateret ikke har selv av utstyr, etterlyses ofte i lokalmiljøet. Kanskje man har lånt ut ting som blir brukt som rekvisitt, og det er morsomt å gjenkjenne naboens kaffekanne på scenen” (hentet fra EUB sine hjemmesider)

Dette sitatet kan fortelle hvordan amatørteater kan oppleves for deltageren, men også for lokalsamfunnet. Opplevelsen av glede i det kreative arbeidet speiler tilhørigheten alle kan føle for amatørteateret.

Å spille teater på et amatørnivå kan vi kalle en hobby eller en fritidsaktivitet hvor likesinnede mennesker er sosiale og møter folk de har noe til felles med. Akkurat som alle andre hobbyer. Hva er det som gjør at folk vender tilbake til Eidsvoll Amatørteater? Jeg kjente selv på et savn når jeg studerte og hadde noen år pause fra amatørteateret i Eidsvoll. For meg var det nærmest en ubehagelig følelse å ikke skulle gå julen i møte med en produksjon på høsten i Panorama kulturhus. Det er tilhørigheten, menneskene, det kreative og humoren som har gjort at jeg nå føler det blir feil å ikke være en del av det hvis det settes opp en ny produksjon.

1.1 Problemstilling

En januarkveld i 2017 ble det holdt et styremøte i Eidsvoll amatørteater hvor det ble diskutert hva amatørteateret skulle gjøre i forbindelse med 40 års jubileet i 2018. Det ble enstemmig vedtatt at ”Folk og Røvere i Kardemomme by” skulle bli satt opp akkurat slik amatørteaterereventyret hadde begynt for 40 år siden. Jeg sitter selv i styret og gledet meg over at amatørteateret i bygda skulle sette opp akkurat dette stykket. Jeg ble spurt om jeg ønsket å regissere denne forestillingen for teateret. Jeg sa umiddelbart ja, og i april 2017 hadde vi audition til høstens produksjon. Prøveperioden under ”Folk og Røvere i Kardemomme by” har jeg valgt som mitt feltarbeid for denne oppgaven. I denne masteroppgaven ønsker jeg å ta utgangspunkt i produksjonen ”Folk og røvere i Kardemomme by”.

Jeg har igjennom 2017 vært tett på en amatørteaterproduksjon og vil ta min estetiske kompetanse i bruk som plattform i min forskning. Dette på grunnlag av ulike erfaringer og opplevelser jeg har i henhold til mitt eget teater. Akademisk kunnskap ønsker jeg også å anvende i dette masterprosjektet. Etter min drama-bachelor ved Høgskolen i Volda har jeg i senere tid jobbet utelukkende med humor på scenen. Humor i alle slags former og scenerom. Farser, russerevyer, stand up og ulike familiefeststillinger. Dette er også noe av det som fasinere meg med amatørteateret i Eidsvoll og noe jeg ønsker å se nærmere på i denne oppgaven. Deltagerne kan oppleve teater som en viktig prioritering som er nødvendig for den enkelte deltager. Deltageren kan oppleve et savn hvis de ikke melder seg til produksjon. Det som ligger til grunn for min masteroppgave er om de andre deltagerne og medlemmene i amatørteateret føler det på samme måte som meg? I min masteroppgave ønsker jeg å finne ut hvem disse menneskene er som bidrar til at teateret blir drevet så profesjonelt. Jeg sitter med mange spørsmål som går ut på menneskene og deltagerne i amatørteateret. Hva er det som gjør at unge som gamle ønsker å være medlem av et amatørteater på Eidsvoll? Hva er det som gjør at de melder seg inn og vil være med på produksjoner gang etter gang? Og hvem er disse menneskene som ønsker å vie så mye tid på en produksjon? Min rolle i denne produksjonen "Folk og Røvere i Kardemomme by" har vært regissør. Jeg har i løpet av høsten blitt mer nysgjerrig på disse menneskene jeg har vært så heldig å få jobbe med siden april. Jeg har observert teaterets deltagere og medlemmer og lagt merke til ting som jeg ikke la merke til tidligere som skuespiller. Jeg måtte også ta forbehold med tanke på at jeg observert gode venner som jeg selv har kjent i 17 år. Dette skal senere i oppgaven vise seg at bød på utfordringer. Det som også ble en skremmende fakta er at jeg også har mye av min dramakompetanse i akkurat dette amatørteateret. Så mine forskerbriller måtte være skjerpet for ikke å bli for personlig underveis i dette prosjektet. Eidsvoll amatørteater har lange og gode tradisjoner knyttet til sitt teaterarbeid. I min oppgave ønsker jeg å gå nærmere inn på menneskene som gjorde "Folk og Røvere i Kardemomme by" til den kreative reisen og suksessen det til slutt ble. Er de medlem av amatørteateret fordi de ikke spiller håndball eller fotball? Hva føler medlemmene er utfordrende med at det er et stort alders-sprang i amatørteateret? Nysgjerrigheten på frivillighetsaspektet i amatørteateret er noe jeg også kommer nærmere inn på i min masteroppgave. Derfor blir min problemstilling slik: *"hvordan opplever deltagerne å være medlem av Eidsvoll amatørteater?"*

1.2 Eidsvoll amatørteater sin historie

Eidsvoll Amatørteater ble opprettet i 1978 av et par lærere og noen spilloppmakere fra bygda. For 40 år siden ble ”Folk og Røvere i Kardemomme by” produsert på samfunnshuset. Til stor begeistring for både skuespillere og lokalsamfunnet i Eidsvoll, ettersom teater var knyttet til tv eller storbyen på den tiden. Etter hvert som årene gikk viste flere og flere interesse for amatørteateret og det ble startet kurs på slutten av 80-tallet. Disse årene ble det skrevet revyer, men det ble også satt opp farser, kjente barnestykker og tradisjonelle verk som ”Innbilt syke” og ”Sommer i Tyrol”. Både produksjoner av farser, revyer, familieforestillinger og spel gjorde at spennet i amatørteateret ble større og høstforestillinger var noe Amatørteateret ønsket å satse på. Det kom folk fra fjern og nær for å se forestillingene til Eidsvoll amatørteater. Teateret fikk et godt rykte på seg å fikk etter hvert penger til å sette opp større og større forestillinger. Når teateret gikk inn i det 20ende århundre ble fokuset på de yngste en hjertesak for Eidsvoll amatørteater. Det ble arrangert både barne- og ungdoms-kurs. Samtidig med dette steg budsjettet med suksessen amatørteateret hadde med sine produksjoner. Eidsvoll amatørteater hadde nå råd til å unne medlemmene sine kurs og jevnlige teatermøter samt å dra på utflukt til Oslo for å se andre teaterstykker og spise en felles matbit på teaterets regning. Samtidig som teateret fikk flere medlemmer ble også produksjonene større, kravet og forventningene til forestillingene like så. Dette resulterte i at vi dannet ulike produksjonsgrupper som hadde ansvaret for lys, lyd, kostyme, PR, kulisser, rekvisitter, sminke, hår og en egen festkomité. Dette gjorde det enklere for regissøren og produsenten å få oversikt over alle postene samtidig som det ble lettere å delegere arbeidsoppgaver. Jeg ser vanskeligheter med å sette opp en produksjon uten disse produksjonsgruppene i dag. Det er ildsjelene og frivillig arbeidskraft som i dag driver amatørteateret i Eidsvoll. Alle de foreldrene som baker boller, snekrer og syr for at forestillingene og øvingsperiodene skal bli så effektive og hyggelige som mulig. Samtidig som eldre medlemmer av amatørteateret bidrar med sin kunnskap og kompetanse for at kulturhuset, kommunen og teateret skal ha et best mulig samarbeid i bygda. Uten alle disse menneskene ville ikke Eidsvoll amatørteater vært det teateret det er i dag. Frivilligheten i Eidsvoll amatørteater er helt essensiell for at dette store organet skal gå rundt. Tidligere har teateret fått bruke kommunen sitt samfunn- og kulturhus til øvinger og kurs, men i 2013 fikk teateret bevilget en gammel prestegård i Eidsvoll. En stor bolig som teateret de siste årene har fått leie for en billig penge. I denne boligen holdes teaterets årsmøter, styremøter, leseprøver, barne- og ungdoms-kurs samt et fungerende festlokale for lokalbefolkningen. Amatørteateret leier ut prestegården som et selskapslokale hvor teateret står for servering og underholdning som gjør at dette blir en bi-inntekt i teateret (Eidsvoll amatørteater).

1.3 Prosjekt ”Folk og røvere i kardemomme By”

Produksjonen ”Folk og røvere i kardemomme by” startet allerede i januar 2017. Ledere for produksjonsgrupper ble involvert, budsjett for forestillingen ble satt opp, søknader for rettigheter for manuset og musikk ble skrevet, audition ble planlagt og booking av datoer i kulturhuset i Eidsvoll ble besluttet. Auditionen ble holdt 25. april ved prestegården i Eidsvoll. Styret i teateret hadde besluttet å lage nye retningslinjer for hvordan audition-prosessen skulle foregå. Dette på grunnlag av ulike praktiserende metoder som hadde blitt anvendt tidligere. Punktene amatørteateret hadde satt opp for utførelse av en audition i Eidsvoll amatørteater var slik:

- Det skal bli holdt en åpen audition hvor alle som ønsket kunne få delta.
- Møtte man ikke opp på audition fikk man ingen rolle. (med mindre det ble informert om noe annet)
- Alle som møtte til audition var garantert å bli med i produksjonen, men alle kunne ikke forvente en rolle med replikker.
- Bedømming av deltagernes audition og rolleutdeling skulle bestå av panelet; produsent, regissør og en utenforstående som ikke kjente noen av auditiondeltakerne eller teateret fra før.

Disse punktene viser utviklingen i teateret og at alle som er medlemmer stiller likt på audition. Dette er viktig for videre utvikling av medlemmene, men også for teateret som helhet. Tidligere har noen medlemmer blitt ønsket inn i roller på forhånd, men nå ønsker alle at medlemmene stiller likt på grunnlag av en åpen audition på alle rollene. Det er en av grunnverdiene til amatørteateret og er det som definerer Eidsvoll amatørteater.

Etter noen uker var rollelisten så godt som bestemt og vi holdt en leseprøve før alle i slutten mai før skuespillerne tok sommerferie. Øvingsperioden starter opp 22. august på prestegården i Eidsvoll. Første uken i oktober flyttet vi inn på samfunnshuset. Dette til stor begeistring ettersom dette var et lokale med mer plass og en scene. Vi kunne i dette lokalet øve dansenumre og alle fellesscener vi

ikke hadde plass til å øve på ved prestegården. Den 28. oktober flyttet alle kulisser inn i kulturhuset Panorama med sine 276 seter, profesjonelt lys- og lydutstyr og med alle kostymer ferdig i garderoben. Etter to øvingshelger kunne vi sette alt sammen og finjustere forestillingen frem mot premiere den 10. november. Gleden var stor og gode anmeldelser var å lese dagen etter. Syv fulle forestillinger (èn ekstraforestilling) og et hyggelig overskudd kunne vi alle glede oss over når teppet falt den 18.10.17. Det som gjorde denne forestilling så hyggelig å være en del av er aldersspennet i amatørteateret, men også at vi på audition fikk mange nye medlemmer som ønsker å være en del av denne store familien av et ensemble. Som regissør gav dette meg inspirasjon og flere spørsmål hva gjelder amatørteater. Eidsvoll amatørteater har gitt meg en god plattform til å utvikle min forskning, men også selvutvikling innen regiarbeid.

2.0 Design og metode

I mitt prosjekt har jeg sett nærmere på amatørteater som et frivillig og sosialt apparat med fokus på den enkelte deltager. I dette kapittelet skal jeg beskrive hvilke metoder jeg bruker for å undersøke min problemstilling samt hvilke vitenskapsteoretiske ståsted jeg går inn i feltet på. Min forskning er praksisledet, og all min data springer ut fra mitt praktiske arbeid med Amatørteateret i Eidsvoll. Mitt arbeid skal sammenfatte mine erfaringer i feltarbeidet samt binde sammen teori og min estetiske praksis og forståelse av faget. For meg og min praktiske tilnærming til forskningsprosessen valgte jeg kvalitative forskningsmetoder. Dette fordi jeg skal kunne tolke mennesket og deltagerens følelser og tanker om sin deltagelse i Eidsvoll amatørteater. Jeg har valgt ut tre ulike metoder for å undersøke problemstillingen. Fokusgruppeintervju, observasjoner og feltdagbok med hovedvekt på kvalitativt fokusgruppeintervju. Disse metodene gir meg mulighet til å være deltagende observatør i det praktiske arbeidet, men også bruke mine informanter til refleksjon etter endt forestillingsperiode. Metodene jeg har anvendt i dette prosjektet hjelper meg som forsker til å forstå hva jeg har observert, samt å gjøre det lettere for meg å kunne følge prosessen i tillegg til en betalt regijobb.

2.1 Vitenskapsteoretisk ståsted

2.1.1 Hermeneutikk og sosialkonstruktivisme

Mitt hermeneutisk vitenssyn er vesentlig for mitt arbeid med dette forskningsprosjektet. Min tolkning og forståelse samt tolkning av data er vesentlig for mitt resultat i denne forskningen. Thomas Krogh skriver i sin bok om hermeneutikk at dette er en form for forståelsesfilosofi. Hermeneutikken er forståelseslære og fortolkningslære, og har blitt kalt “et knippe med teorier om fortolkning og forståelse” (Krogh 2012 s. 11). Videre beskriver Krogh hvordan han anvender de tre ulike tolkninger av selvet ordet “hermeneúein”. Dette greske ordet kan bety både å utrykke , å utlegge og å oversette på norsk. Det har blitt hevdet at det er forskjell på dette med å forstå og å forklare. Den første forståelsen skjer i det såkalte humaniora og det andre i naturvitenskap. Å forstå noe har noe deltagende ved seg som det å forklare noe ikke har. Å forstå noe er å bli påvirket av det. Egne meninger og forskerens tolkning er med på å forme og danne en helhet i sitt materiale. Krogh`s forståelse av det hermeneutiske og hans beskrivelse av hermeneutikk er i hovedsak den hermeneutiske sirkel. En hermeneutisk sirkel hvor to horisonter nærmer seg hverandre (Krogh,

2012, s. 56). For å forstå sin observasjon og tekstmateriale må forskeren først være klar over sine egne fordommer. Krogh mener tolkningen og forståelsen til den enkelte springer ut fra sine personlige egenskaper, erfaringer og fordommer. Forskeren kommer aldri inn i sirkelen hvis individet ikke er klar over sitt eget utgangspunkt i fortolkningen. Samtidig kan enkelte stille seg uforstående til sine indre fordommer og eksistens, altså i underbevisstheten. Forskeren kan gå inn med en førforståelse av noe, men i visse tilfeller må forskeren omstille seg og tre inn i den hermeneutiske sirkelen for å gå materialet, åpenheten og forståelsen i møte.

Dag Ingvar Jacobsen har skrevet om metode som en pragmatisk tilnærming. I teksten skriver han om hvordan forskeren skal kunne se virkeligheten fra alle hold å samle inn empiri slik at forskeren best kan sammenkoble forventningene opp mot virkeligheten. Forskeren skal kunne se deltageren og mennesket ved hjelp av sansedata (se, høre, føle). Å observere på en objektiv måte kan være utfordrende. Han omtaler metode som en teknikk som anvendes for å tilegne seg mest mulig kunnskap om virkeligheten (Jacobsen,2015, s.21-41). Hvordan forskeren velger å se virkeligheten styres av "før-dommer". Min bakgrunn, sosiale og pedagogiske kompetanse spiller en stor rolle for min forståelse av mine informanter. Forskningen vil gi ulike utfordringer med tanke på at mine informanter er mennesker jeg kjenner og har sterke relasjoner til fra før. Som forsker og regissør kan min tolkning av kjente mennesker by på utfordringer og dette krever en balanse mellom "venn", "kollega" og forsker. En distanserende tilnærming til informantene ble derfor en utfordring, jeg måtte balansere mellom å være regissøren og teatervennen Tonje samtidig som jeg måtte være forskeren. Alt dette speiler arv og miljø, samt hvordan forskeren selv har en innvirkning på informantene og velger å se virkeligheten ut ifra tidligere tilnærmet kunnskap og bakgrunn. Jacobsen stiller spørsmålet hvor vidt språket vårt har innvirkning på virkelighetsoppfatningen. Hvordan ironiske tilnærminger og sarkasme har innvirkning på oppfattelsen av det som blir gjort og sagt under observasjonen av deltagerne. Epistemologi betyr "læren om kunnskap" som kan forstås som en forståelse av hvordan forskeren kan avsløre om datainnsamlingen fra virkeligheten er sann. Jeg har en hermeneutisk tilnærmelse i dette forskningsprosjektet som er vesentlig for mitt resultat av både observasjoner, feltdagbok og fokusgruppeintervjuet. Hvorvidt forskeren får ærlige svar fra sin informant kan til tider stilles spørsmålsteget ved. Dette med tanke på forskeren og om han har skapt en trygg arena for informantene til å svare ærlige på spørsmålene som blir stilt. Forskning på ulike intervjusituasjoner og sett at forskerens fremstilling av seg selv i intervjusituasjonen er vesentlig for ærlige informanter. Forskeren som person, talemåte og presentasjon av temaet er en faktor som kan gjøre et intervju ærlig og informativt. Som igjen gjenspeiler tolkningen i etterkant av intervjuet (Kvale. 2015, s.255-260). Tolkingen i denne oppgaven vil bli preget av min

bakgrunn fra estetisk praksis, erfaringer, kunnskap, men også mitt vesen og min personlighet. I hovedsak er det arv, miljø og sosiale relasjoner som ligger til grunn for måten forskeren selv velger å tolke ulike situasjoner, kroppsspråk og ansiktsuttrykk, men også evnen til å lese mellom linjene. Dette kan ses parallelt med hvordan forskeren ønsker å fremtre i forhold til informanter og i en sosial gruppe for å belyse temaet. I dette forskningsprosjektet er jeg avhengig av å være tilstede under øvelser samt å kunne reflektere i etterkant av øvelsen. Min forståelse og tolkning av materialet jeg skal bearbeide speiler meg som menneske og forsker. Min bakgrunn og erfaring med amatørteater, fordommer, studie, personlige egenskaper og meg som enkeltindivid er med på å speile mitt prosjekt og min empiri. Min hermeneutiske tilnærming belyser hvorvidt jeg har forståelse for mine informanter, samt hvordan jeg går dem i møte i mitt praktiske arbeid.

2.1.2 Fenomenologi

Kvale og Brinkmann trekker frem den fenomenologiske tilnærmingen ved det kvalitative forskningsintervjuet i sin bok. Her viser de til etnometodologiske undersøkelser som omhandler "Den praktiske produksjonen av "sosial orden". Dette kan forstås som at fenomenologien i kvalitativ forskning er et begrep som benyttes når forskeren skal forstå informantene og deres sosiale adferd basert på sosial kompetanse og sosial forståelse av hverandre. Det er virkelighetsoppfatningen og hvordan en selv ønsker å forstå omgivelsene og situasjonen. Forskerens fortolkning av informanten i en intervjusituasjon kan møte ulike utfordringer. Det er situasjonen som oppstår når informant forteller sine synspunkter og ønsker å virkelig bli forstått (Kvale, Brinkmann. 2015, s.45). I mitt forskningsprosjekt ønsket jeg å forske på den enkelte deltager samtidig som jeg ønsker å forske på Eidsvoll amatørteater som en helhetlig gruppe. Frivillighetsaspektet og det sosiale ved denne type organisasjoner stiller krav fra alle som er involvert. Krav som: respekt ovenfor hverandre, vise hensyn, komme forberedt og at foreldre har mulighet til å hjelpe til bak scenen osv. For meg som forsker er det viktig å kunne se gruppen også i sin helhet samtidig som jeg forske på den enkelte deltager. Amatørteateret danner en sosial gruppe, som er en sammensetning av ulike mennesker i ulike aldre. Alle medlemmene har ulik bagasje og sosiale verktøy fra før som igjen gir dem ulik sosial forståelse for den sosiale gruppen. Virkelighetsforståelse dannes også som gruppe, ikke kun for det enkelte individ. Virkelighetsoppfatningen og det sosiale verktøyet mine informanter får av et slikt prosjekt er viktig i min forståelse og tolkning i dette prosjektet. I boken "Det kvalitative forskningsintervju" skriver Kvale og Brinkman om Merleau-Ponty (2015). Han mener det er viktig og fatte seg så presist som

mulig og forklare seg i en beskrivende form. Det kvalitative intervjuet bør inneholde både faktaspørsmål og meningsspørsmål, men også oppfølgingsspørsmål. Det er viktig at forskeren også kan fortolke metaforer og kunne lese mellom linjene. Forskeren må til enhver tid kunne vise at han forstår hva som blir forklart i et intervjuet slik at informanten føler seg forstått og har avgitt et svar som tolkes korrekt av den andre part av samtalen. Bekreftelse på forståelsen til en forsker står sentralt i en intervjusituasjon (Kvale, Brinkmann 2015, s.45).

2.2 Praktisk forskningsmetode

2.2.1 Det kvalitative forskningsintervjuet

Det kvalitative forskningsintervjuet i dette prosjektet ble et naturlig valg ettersom jeg hadde en praktisk inngang til dette prosjektet. Jeg jobbet mye på gulvet og var delaktig selv i øving- og forestillingsperioden som resulterte i et ønske om å intervju enkeltpersoner i etterkant av produksjonen. Dette fordi jeg igjennom hele forestillingsperioden var observatør og regissør. Jeg trengte en samtale med menneskene i teateret som kunne gi meg svar på alle spørsmålene jeg satt med etter endt forestillingsperiode. Dette intervjuet var også en sikkerhetsjekk, en sikkerhet på at mine observasjoner stemte. Dette kvalitative forskningsintervjuet utgjør den største andelen av min datainnsamling og empiri. I mitt arbeid valgte jeg å ta utgangspunkt i Steinar Kvale og Svend Brinkmann sine metodiske intervjumaler og det analytiske aspektet.

Mitt valg av intervjuform falt på fokusgruppeintervju. Dette fordi jeg ønsket en uformell samtale hvor jeg lettere kunne få informasjon og svar som omhandlet det personlige og deres egne tanker rundt temaet uavhengig av situasjonen. For meg var det viktig at informantene så på intervjuet som en vanlig samtale og ikke et formelt intervju med en standard spørsmål-svar situasjon. Kvale og Brinkmann omtaler denne formen for intervju som et uformelt gruppeintervju hvor forskeren står fritt til å stille oppfølgingsspørsmål og la samtalen utvikle seg rundt emnet underveis.

”Gruppemoderatoren presenterer emnene som skal diskuteres, og legger til rette for ordveksling. Moderatoren har som oppgave å skape velvillig og åpen atmosfære, der man kan uttrykke personlige og motstridene synspunkter på emnene som er i fokus. Fokusgruppen har ikke til formål å komme til enighet om eller presentere løsninger på de spørsmålene som diskuteres, men få frem forskjellige synspunkter på saken” (Kvale,Brinkmann. 2015, s.179).

Dette sitatet sier noe om hvordan intervjueren skal presentere sin intervjuform. Intervjueren legger til rette for sine informanter slik at informantene svarer på vegne av seg selv hva temaet angår.

Dette er en ikke-styrende intervjustil, det viktigste er å få frem flere synspunkter om emnet og la samtalen få en uformell flyt. Det kvalitative fokusgruppeintervjuet er den datainnsamlingsmetoden hvor jeg får den største andelen av empirien for mitt forskningsprosjekt, men jeg har samtidig utført observasjoner i det praktiske arbeidet samt ført en feltdagbok. Kvale sin hermeneutiske tilnærming til det kvalitative intervjuet bygges på intervjuer som graver dypere enn en hverdagslig samtale. Ved å sette intervjuobjektet inn i en intervjusituasjon gjøre at samtalen lettere holder fokus på temaet og emnet det skal snakkes om.

”Et intervju er en konversjon som har en viss struktur og hensikt. Det går dypere enn spontane meningsutveklingen som finner sted i den hverdagslige samtale, som blir en varsom Spørre-og-lytte-tilnærming som har til hensikt å frembringe grundig utprøvet kunnskap, forskningsintervjuet er ikke en konversasjon mellom likeverdige deltagere, ettersom det er forskeren som definerer og kontrollerer situasjonen” (Kvale. 1997, s.21).

Med dette sitatet forstå jeg Kvale slik at denne formen for intervjusituasjon er forbundet med nysgjerrighet ovenfor ulikhetene. At forskeren har valgt å utføre et intervju med ulike personer av en grunn. Valg av både spørsmål, oppfølgingsspørsmål i samtalen og informanter er viktig å tenke over før forskeren starter sitt fokusgruppeintervju. I mitt prosjektet er informantene valgt ut på ulike kriterier som alder, hvor lenge de har vært medlem i amatørteateret og ulike sosiale bakgrunner. Dette utvalget er gjort for å lettere kunne belyse deltagerens egen vurdering av seg selv i en sosial kontekst på tvers av ulik bakgrunn.

I min forskning fremstår tolkningen og det empiriske ved datainnsamlingen som en viktig del av oppgaven. Min kompetanse og estetiske praksis er med på hjelpe meg å forstå hvilken virkelighet jeg står ovenfor i dette prosjektet. Det er viktig for meg som forsker å forstå informantene og samtalene vi har oss imellom, men også tolkningen av observasjonene jeg har gjort i tillegg til mitt fokusgruppeintervju. Min praktiske estetiske erfaring og kompetanse skal kunne gi meg en bedre forståelse av faget, forskningen og informantene. Metodene jeg har valgt har en vesentlig rolle i mitt forskningsdesign og er med på å hjelpe meg som forsker til å få et nøyaktig og konkret svar på min problemstilling. Praksisledet forskning er det essensielle for min forskning. For å kunne underbygge mine påstander og spørsmål rundt min problemstilling krever min forskning mer konkrete spørsmål og svar som jeg her får ved hjelp av et fokusgruppeintervju. Gjennom fokusgruppeintervjuet har jeg muligheten til å kunne stille konkrete spørsmål knyttet opp mot problemstillingen og komme informantene i møte med en felles forståelse av tema og samtalemne. Utfordringen blir derfor å tolke de ulike svarene og påstandene jeg får i et slikt intervju som forsker og ikke Tonje som person. Jeg som forsker har bevisst tilegnet meg evnen til å kunne lese mellom

linjene samt skape en trygget for at informantene kan være ærlig og svare med hjertet sitt. En uformell samtale i en intervjusituasjon krever en viss struktur samtidig som oppfølgingsspørsmål kreves for å få en full forståelse av informantene forteller og beskriver.

2.2.2 Praktisledet forskning

Det er forskjellige faktorer som spiller inn for mine valg av fremgangsmåter og valg av forskningsmetoder. Først må jeg redegjøre for den praktiske forskerrollen og hvordan den utspiller seg underveis i det praktiske arbeidet. For meg og mitt prosjekt er det viktig å sammenfatte alle mine roller. Både som forsker, venn og regissør. Virkelighetsoppfatningen av situasjoner som måtte oppstå må tolkes ut fra disse tre rollene. Jeg som forsker ønsket å bruke observasjoner som en inngang til dette prosjektet. For å kunne utføre dette, å bruke min innsamlende data i analysen ønsket jeg å transkribere fokusgruppeintervjuet, men også føre en feltdagbok. Dette for å gi analysearbeidet en dybde ved å tolke ut ifra et tekstmateriale. Arbeidet mitt har sprunget ut fra Hasemann og Mefè sine seks punkter for praksisledet forskning. Ved å bruke meg selv i arbeidet kan jeg anvende mine tidligere erfaringer og kunnskap til å skape et rom og en metode for arbeidet underveis i prosjektet.

Brad Haseman og Daniel Mefè har skrevet en artikkel i *Acquiring Know-How: Research Training for Practice-led Researchers* (2011) som omhandler det komplekse ved praksisledet forskning. Praksis må tolkes i den videste betydning som all den aktiviteten en artist/ kreativ utøver gjør. Praksis kan forstås som taus kunnskap om hvordan noe er utført innen konteksten av et profesjonelt og kulturelt rammeverk, en spesifikk aktivitet som sammenkobler mening og/eller betydning, men ikke bare ved bruk av tanken. Utøvere tenker, leser og skriver, samt lytter og gjør (Haseman, Mafè, 2011, s.214).

De har basert metoden sin ved å fokusere på praktisk ledet forskning ved å kombinere alle metodene for forskning som i kreativ praksis, praksisbasert forskning, studioforskning og utøvende praktisk forskning. "we believe it is the most appropriate term to capture the dynamics of a powerfull and distinctive research strategy witch meets the needs og booth the artist/researcher and expectations of the research industry" (Haseman, Mafè, 2011, s. 213). Disse har utformet seks aktuelle punkter som står vesentlig i praksisledet forskning.

De seks hovedkategoriene kan tolkes dithen at forskeren alltid må ta valg i sin praksisledet forskning. Valg som gjør forskningen samt gruppen mest mulig informativ. Forskeren må finne sin

plass i feltarbeidet hvor han må bevege seg frem og tilbake mellom disse seks punktene underveis i prosessen. Problemer som oppstår er ikke alltid lett å se samtidig som forskeren er observerende i feltarbeidet, men forskeren må kunne ha evnen til å kunne reflektere godt hva forskeren har vært igjennom i feltarbeidet. Forskeren må ikke fremtre nøytral eller uavhengig i sitt arbeid for dette kan føre til mistolkning av virkelighetsperspektivet. Forskeren må være klar over det aspektet som gjør observasjoner og et feltarbeid komplekst. Siden min forskning er praksisledet er disse punktene vesentlige for meg å bruke i min oppgave. Gjennom dette prosjektet har jeg måttet forstå at tanker jeg hadde om prosjektet fra starten av ikke alltid er gjeldende. Mitt prosjekt tilsier at jeg underveis i forskningen må ta ulike valg underveis i det praktiske forskningen . Dette fordi jeg støter på ulike utfordringer som for eksempel fokus på valg av tema. Jeg endret min problemstilling underveis i det praktiske arbeidet ut ifra hva jeg selv observerte og nye undringer over temaet. Mine observasjoner resulterte i en feltdagbok hvor jeg lettere kan gå tilbake og reflektere over mine funn i det praktiske arbeidet. Transkriberingen av mitt fokusgruppeintervju gjorde det lettere for meg å få en oversikt og sammenkoble mine tanker og observasjoner med deltagerens tanker og meninger rundt temaet og min problemstilling. Evnen til å være åpen ovenfor å endre kurs og sitt tankesett i et slik prosjekt var for meg utfordrende til tider. Det er lett å stenge i de gamle tankene og metodene jeg i utgangspunktet ønsket å anvende, men som jeg etter hvert forsto at ikke alltid lot seg gjøre i praksis. Som forsker er det viktig å se prosessen i seg selv som en undersøkende metode. Denne vil endres underveis. (Haseman og Mafe, 2011, s. 213-217).

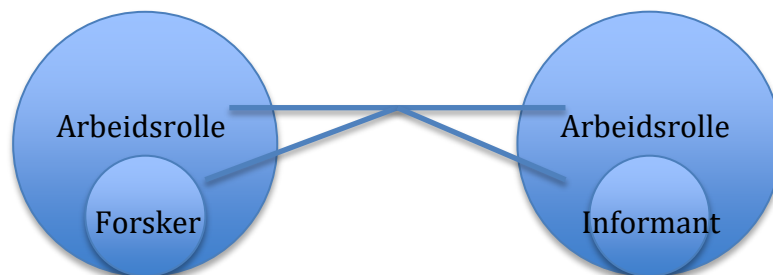
2.2.3 Feltarbeid i egen kultur og jeg som selvreflekterende praktiker

I boken "feltarbeid i egen kultur" har forfatter Cato Wadel (1991) gjort rede for alle faktorene som har en sentral rolle for innhenting av data ut fra kvalitative metoder, tolkning og analysering. "Enkelt sagt innebærer feltarbeid at forskere oppholder seg blant de folk de vil studere i deres naturlige omgivelser. En prøver å observere direkte den samhandling som finner sted mellom folk, og en prøver selv å delta i så mye av denne samhandlingen som over hodet mulig" (Wadel,1991, s.9). I denne boken skriver Wadel om hvordan forskeren skal gå inn i forskningsarbeidet og studere en del av sin egen virkelighet. Med dette kan man forstå hvordan Wadel betrakter synspunkter ut i fra sin egen kjente praksis og faglig ståsted. Videre skriver Wadel om hvordan forskere kan gå inn i den selvfølgelige virkelighetsoppfatningen, at forskeren tar omstendighetene og omgivelsene "for gitt". Dette er faren med å forske innen et kjent felt og miljø. Felles-kunnskap (mutual knowledge) mener Wadel står sentralt når forskeren skal studere kjente omgivelser, faglig styrke kommer

nødvendigvis ikke i først i feltarbeidet, men heller felles-kunnskaper man skaper med og for omgivelsene og deltagerne. Det å være en deltagende observatør fører ofte til praktiske utfordringer. Dette kan forstås som at forskeren selv må være deltagende og at observasjon og overblikk kan derfor bli vanskeligere. Forskerrollen må stille sterkere en det deltagende arbeidet. Videre skriver Wadel om hvordan forskningen må foregå på informantene sine premisser, og at dette er en stor del av forskerrollen. Ettersom forskeren ønsker å utføre flere metoder samtidig er det viktig å vite hva forskeren faktisk skal observere.

I denne boken trekker Wadel frem Anne Solberg. Solberg sin forskning på den insisterende forsker er interessant synspunkt på tematikken ”forskeren”. Solberg skriver om måten hun forholdt seg til to grupper av informanter. Personalet på et sykehus og pasientene på et sykehus. Ettersom hun skulle forske på pasientene og deres tanker om omgivelser og helsereise fant hun vanskeligheter ved å gjøre akkurat dette ved å ha to ulike informasjonskanaler. Utfordringen bunnet ned i de hverdagslige gjøremålene. Hun valgte for eksempel å spise lunsj med personalet å følge deres arbeidsmønster isteden for å følge pasientenes daglige rutiner. Samtidig som hun fokuserte mer på å forklare hvorfor hun var der og hva hun forsket på enn å gå pasientene i møte. Hun forklarer videre at dette førte til et distansert og formell tilnærming til sine informanter. Solberg ble nødt til å fokusere på hennes rolle i forskningen og hvordan hun ikke skulle bli en del av personalet. Dette resulterte i hvordan hun snakket, hvordan kroppsspråk hun hadde om hvem som også var i rommet samtidig som spørsmål ble stilt. Hun har tegnet en modell på hvordan forskeren skal tenke i et annet rollesett.

Inngjerding av forskerrolle i arbeidsrolle:

Ut ifra denne modellen kan forskeren tolke rollesettet dithen at forskeren kan ha ulike roller underveis i sitt deltagende arbeid. Forskeren kan med dette tillate seg å ha et slags gi-og –ta-forhold til sine informanter. Hun mener forskerrollen må tilegne seg flere roller på grunnlag av ulike informanter og ulike arbeidsmetoder underveis i arbeidet. Dette er alle viktige faktorer for at forskeren skal kunne få så virkelighetsnære resultater som mulig (Wadel,1991, s. 33). Mitt prosjekt kan knyttes opp mot denne modellen. Dette på grunnlag av mine tre roller i det praktiske arbeidet. Mitt arbeid med dette prosjektet krevde tre ulike roller jeg måtte forholde meg til å jobbe ut fra. Jeg som forsker, jeg som venn og jeg som regissør. Jeg måtte konstant veksle mellom disse rollene for å få et godt utgangspunkt for min analyse. Jeg måtte være en del av gruppen samtidig som jeg til tider måtte distansere meg for å se ting utenifra. Fordelen i dette prosjektet var at mitt feltarbeid var i et teater jeg kjente godt fra innsiden, som jeg kunne bruke til min fordel i denne forskingen. Både med tanke på drift, medlemmer og hvem jeg kunne kontakte underveis.

Wadel skriver om tre punkter i praksisledet forskning. Punkt nummer èn omfatter plattformen jeg ønsker å forske på – ”Skaffe seg adgang til deltagende observasjon”. Dette var for meg en forholdsvis enkel prosess ettersom jeg tok utgangspunkt i mitt eget teater. Punkt nummer to beskriver hvordan forskeren ønsker å fremtre i sitt forskningsarbeid. -”Kunne være i stand til å utvide sitt rollerepertoar i løpet av feltarbeidet”. Mine roller anvendte jeg jeg som nevnt tidligere i dette kapittelet. Jeg var underveis forskeren, vennen og regissøren. Punkt nummer tre går på evnene til å bruke seg selv i arbeidet med prosjektet- ”Være sosiolog på seg selv” som binder og tar utgangspunkt i punkt èn og to. Dette punktet kombinerer hvem jeg er som person opp mitt forskningsprosjekt. Samt hvordan jeg velger å anvende mine roller for å få et best mulig forskningsresultat, men også en god forestilling.

Deltagende observatør er en forskningsform som tar utgangspunkt i en ansikt-til-ansikt form for feltarbeid. Forskeren er i situasjonen sammen med gruppen eller den enkelte informant samtidig som forskeren veksler mellom å være deltagende i gruppen og betrakte situasjoner fra utsiden. Forskerens vekslende rollebytte skjer igjennom hele den praktiske prosessen. Forskerens vesen og ansikt utad i gruppen spiller en stor del for gruppens dynamikk og ærlige prestasjoner. Som igjen gir et realistisk og ekte resultat som senere kan tolkes korrekt ut ifra virkeligheten og oppfattelsen av informantene.

I mitt forskningsprosjekt har jeg vært heldig med tanke på at jeg forsker på et amatørteater jeg selv har vært en del av i 17 år. Det ble derfor en enklere prosess ettersom jeg fikk komme tett på mine

informanter under hele produksjonen. Eidsvoll amatørteater er den arenaen jeg har mye av min praktiske kompetanse og dette ble derfor en enklere prosess med tanke på at jeg jobbet med kjente mennesker. Jeg stilte med fordeler med tanke på hvem jeg skulle kontakte, men også at jeg kjente til driften av Eidsvoll amatørteater fra før. Utfordringen med punkt tre ble gjeldende når jeg i punkt tre skal være min ”egen sosiolog”. Jeg som forsker og arbeidende regissør måtte legge fra meg noen fordommer og finne andre måter å tenkte på underveis i prosessen. Med dette mener jeg ulike tanker jeg har fra tidligere om ulike mennesker i teateret. Mennesker jeg har jobbet med tidligere. Jeg måtte i begynnelsen av prosjektet nullstille meg å se på venner som informanter og en gruppe som skulle hjelpe meg til å få en forskningsplattform vi alle kunne leve med. Som regissør måtte jeg tilpasse mine ulike roller i prosessen. Jeg var observatør, regissør, men også venn og kollega Tonje Trandum. Dette gjorde sprangene veldig store. Hovedfokuset mitt i dette prosjektet måtte her være regissør og deltagende. Etter hvert som prosjektet nærmet seg premiere kunne jeg til tider har problemer med å veksle mellom disse rollene. Rollen som regissør og kollega Tonje Trandum ble mer fremtredende til tider enn jeg selv kunne ønsket. Men dette var også med på gjøre denne forskningen mer interessant for min del. Dette fordi jeg kunne bruke denne rollebytte-situasjonen til min fordel når jeg kom hjem fra øving og kunne reflektere over situasjoner som oppsto i de ulike rollene og finne informanter til min forskning.

2.2.4 Selvreflekterende praktiker

Refleksjonsbegrepets etymologiske opphav stammer fra det latinske ordet ”reflectere” der re betyr ”tilbake” og flectere betyr ”bøye” eller ”krumme”. Begrepet forstås i dagligtalen som noe som gjenspeiler noe. Donald A. Schön skriver i sin bok ”The Reflective Practitioner” at erfaringer og opplevelser i det praktiske arbeidet ikke alltid er noe personer har lært igjennom bøker. Han har skapt to ulike termer han kaller refleksjon i handling og refleksjon over handling. Disse to termene beskriver Schön som viktige faktorer i praktisk arbeid. Han bruker uttrykket ”thinking on our feet” som en paraply for sin tankemåte. Dette menes med at forskeren må være i nuet og tolke situasjoner som oppstår på grunnlag av egne livserfaringer og følelser. Schön mener det er viktig at forskeren tillater seg å bruke seg selv i arbeidet og at boken ikke alltid er svaret på hvordan forskeren velger å forstå ulike ting. I en situasjon i det praktiske arbeidet kan forskeren i kategorien ”refleksjon i handling” respondere ut ifra seg selv som person. I kategorien ”reflektere over handling” ser forskeren på situasjonen i etterkant og ser på hvorfor og hvordan forskeren valgte å løse ulike situasjoner i det praktiske arbeidet. Why people act and react like they do while doing it.

“In each instance, the practitioner allows himself to experience surprise, puzzlement, or confusion in a situation which he finds uncertain or unique. He reflects on the phenomenon before him, and on the prior understandings which have been implicit in his behaviour. He carries out an experiment which serves to generate both a new understanding of the phenomenon and a change in the situation” (Schön 1983, s.68).

Dette sitatet beskriver hvordan Schön tenker i refleksjon i handling. Det er hvordan personen er som menneske som sier noe om hvordan personen reagerer i ulike situasjoner. Hvis en deltager har en ubehagelig følelse av at noe er galt ved en situasjon, men ikke vet hva som skjer kan personen kun reagere ut i fra egne erfaringer og følelser. Dette er ikke en situasjon hvor personen kan forstå ut i fra en vitenskapelig balast eller lærd kunnskap. Mitt forskningsprosjekt tillater at jeg kombinerer disse to formene. Dette fordi jeg som regissør må jobbe ut i fra teoretiske kunnskaper samtidig som jobben krever at jeg er medmenneskelig og viser forståelse og respekt for andre mennesker. I dette praktiske arbeidet veksler jeg mellom lærd kunnskap og tidligere arbeidserfaringer samt bruke meg selv og egen person til å skape gode sosiale relasjoner innad i gruppen.

2.3 Metodisk gjennomføring

2.3.1 Utvalg av informanter

Kvale og Brinkmann skriver i sin bok at forskeren må selv gjøre seg opp en mening om hvor mange informanter han ønsker å ha i sitt intervju. – jo flere intervjuer, desto mer vitenskapelig (Kvale. Brinkman 2015, s. 148). Forskeren må først vite hva han skal undersøke og hvor omfattende forskeren ønsker at datainnsamlingen skal være. Antall informanter i et intervju er det ingen bestemt mal på. I boken skriver Kvale og Brinkmann at intervjuundersøkelser som oftest består av 15 +/-10 informanter. Antall informanter og intervjuer kan variere. Forskeren må vurdere sitt eget prosjekt og bedømme ut ifra emne hvor mange informanter og intervjuer som trengs for å kunne besvare sine spørsmål. I mitt prosjekt reflektere over spørsmål som sammenfatter både teateret som en gruppe, men også enkeltpersoner. I mitt prosjekt valgte jeg ut syv informanter fra produksjonen som jeg valgte å møte etter endt forestillingsperiode. Fokusgruppeintervjuet skulle hjelpe meg som forsker til å få informasjon til å utdype mine tanker etter observasjonen i feltarbeidet. Grunner til at jeg valgte akkurat syv var mange. For det første ønsket jeg å ha et fokusgruppeintervju med personene jeg hadde jobbet med i forbindelse med ”Folk og røvere i Kardemomme By”. Jeg ønsket også å samle mennesker på tvers av kjønn, alder og lengde på deres medlemskap i amatørteateret. Ved å samle syv mennesker i alderen 14 til 63 år kunne jeg forvente at jeg fikk inn ulike svar på fellesspørsmål som ble stilt. Noe som er med på å skape et bredt spekter for min forskning. Ved å

samle mennesker med en felles interesse, men med ulik bakgrunn vil jeg anta at jeg som forsker fikk et mer helhetlig svar på mine spørsmål.

2.3.2 Intervjuguide

En intervjuguide omtaler Kvale og Brinkmann som et verktøy forskeren forbereder på forhånd av intervjuet. En intervjuguide er et manuskript man gjerne skriver for å lettere kunne holde fokuset underveis i intervjuet (Kvale, Brinkmann 2015, s. 162). Jeg valgte å anvende en såkalt semistrukturert intervjuguide hvor forskeren heller skriver ned emnene intervjueren vil diskutere. I boken er det også beskrevet en betegnelse kalt traktintervju. I et traktintervju begynner intervjueren ofte med uformelle spørsmål som beskriver det mer generelle. Etter hvert i intervjuet stiller intervjueren flere direkte spørsmål hvor forskeren spør om kulturelle og sosiale relasjoner. De sosiale relasjonene til mine informanter er vesentlig for min forskning. Min intervjuguide og min visjon for intervjuet var inspirert av traktintervjumodellen. Min intervjuguide hadde fokus på temaet, men jeg visste også at det kom til å bli viktig å stille oppfølgingsspørsmål. Dette fordi intervjusituasjonen skulle være mer en uformell samtale hvor informantene etter tur kunne fortelle fritt fra minner, erfaringer og eget ståsted. Informantenes tanker rundt amatørteateret som en helhetlig sosial gruppe krevde også noen planlagte spørsmål i forkant av intervjuet. Oppfølgingsspørsmål er ikke alltid like lett og stille i en gitt intervjusituasjon. Som intervjuer må forskeren sørge for at informantene blir møtt med forståelse. Det er viktig å lytte til informantens svar og samtidig forsikre informantene at intervjueren underveis har forstått hva informantene forklarer og beskriver. I boken "det kvalitative forskningsintervjuet" beskriver Kvale og Brinkman hvor viktig det er for intervjueren å stille oppfølgingsspørsmål. Det å vise informantene at man lytter til dem og viser interesse for gode svar er essensielt for å utføre et godt intervju. Ved å være en aktiv lytter kan intervjueren også få svar og konklusjoner som i transkriberingen kan være interessante for forskningen (Kvale. Brinkmann 2015, s. 170). Oppfølgingsspørsmål stiller ofte intervjueren for å berolige informanten. Dette gjøres først og fremst for å forstå hva som har blitt sagt, men også for å få en mer grundigere og et mer konkret svar på spørsmålene. Utfordringen i mitt intervju ble at jeg intervjuet kjentfolk. Jeg måtte forberede meg på at samtalen til tider kunne spore av og mimring om tidligere hendelser kunne forekomme. Det som var viktig for meg under dette intervjuet ble da å la dem få mimre for så å trekke informantene inn på temaet igjen ved å stille et nytt spørsmål eller et oppfølgingsspørsmål. Intervjuguide finnes i vedlegg.

2.3.4 Gjennomføring av intervjuet

Kvale og Brinkmann beskriver intervju som en isenesettelse. Dette kan forstås ved at intervjueren lager en plattform med enkle spørsmål i begynnelsen slik at informantene ikke føler de må prestere eller føle en form for frykt over situasjonen. Informantene må føle seg trygge og intervjueren må stille enkle forståelige spørsmål. Det er viktig at intervjueren ufarliggjør situasjonen og forklarer formålet med intervjuet i forkant av intervjuet (Kvale, Brinman 2015, s 160). Som forsker og intervjuer er det viktig å ha respekt for sine informanter. Intervjueren må fremtre pedagogisk og trygg ovenfor informantene. I min intervjusituasjon ble fokuset presentert tidlig i prosessen. Alle som var med under ”Folk og røvere i Kardemomm By” var klar over at jeg skrev på en master om Eidsvoll Amatørteater. Den løse samtalen skulle være i fokus og informantene ble fortalt at de kunne velge å ikke svare på enkelte spørsmål hvis noen spørsmål ble for vanskelige eller personlige. Ingen svar er dårlige og ingen svar er for dumme. Utfordringen ved å ha syv informanter kunne være at informantene avbrøt hverandre. Dette på grunnlag av et tema alle har en formening om, men også at enkelte hadde mer på hjertet enn andre. Jeg var forberedt på at enkelte samtaleevner jeg hadde i min intervjuguide kunne få mine informanter til å spore av temaet. Dette fordi det var knyttet til en felles hendelse vi alle hadde opplevd i teateret, men også med tanke på at noen av spørsmålene var mer filosofiske. Etter endt intervju ba jeg mine informanter om at de hjemme skulle skrive en tekst om hva Eidsvoll Amatørteater var for de. De skulle bruke tre minutter på dette for så å sende det til meg. Dette fordi man gjerne i etterkant av et intervju kommer på ting man gjerne skulle sagt under intervjuet. For meg som intervjuer var det godt å kunne gi dem en liten ”skriveoppgave” i etterkant slik at informantene ikke hadde noe usagt. Hensikten min var samtidig at informantene i dette skriveriet også kunne skrive tanker de ikke ønsket å dele i fellesskap med andre medlemmer i teateret. Alt ble tatt opp ved hjelp av en båndopptager.

2.3.4 Transkribering

Transkribering er en form for verktøy forskeren anvender etter endt muntlig intervju. I denne prosessen gjør forskeren muntlig intervju om til skriftlig materiale for å få en mer oversiktlig data å jobbe med i analysen (Kvale, Brinkmann 2015, s. 210). Dette gjøres for å bearbeide intervjumaterialet slik at forskeren kan kategorisere de ulike svarene senere. For meg og mitt prosjekt var transkribering viktig fordi jeg hadde mange informanter å forholde meg til. Jeg tok opp intervjuet på båndopptager for å lettere kunne være med i samtalen og være en god lytter underveis

i intervjuet. For meg var det godt å ha båndopptageren som jeg kunne høre på i etterkant. Dette gjorde at jeg lettere kunne ha en tilstedeværelse i intervjuet.

2.3.5 Dataanalyse

Jeg har benyttet meg av flere ulike datainnsamlingsmetoder for å kunne besvare min problemstilling på best mulig måte. Jeg som forsker skulle sikre meg nok materiale til å kunne gi oppgaven en god vitenskapelig innsikt og rom for tolkning. Først og fremst har jeg lagt størst vekt på mitt fokusgruppeintervju. Dette på grunnlag av at jeg ønsket en samtale med informantene mine hvor jeg kunne stille spørsmål angående mine observasjoner i det praktiske arbeidet. Tanker jeg hadde gjort meg underveis i det praktiske arbeidet kunne jeg i en intervjusituasjon drøfte med mine informanter. Sette observasjonene i sammenheng med fokusgruppeintervju var nyttig for å kunne få en bekreftelse på tankene jeg selv hadde gjort meg i feltarbeidet. Som nevnt tidligere valgte jeg syv personer til dette intervjuet, dette er personer fra "Folk og røvere i Kardemomme by". Disse syv personene var i fra alderen 14 til 63 år noe som gjorde at mennesker i alle aldre i teateret var representert. Disse personene hadde også ulik fartstid i teateret. Jeg valgte ut noen som har hatt lang fartstid i teateret, men også noen som var med for første gang under "Folk og røvere i Kardemomme by". Dette ble gjort for å få ulik innsikt og oppfatning av amatørteateret som gruppe. Dette ga et godt grunnlag for min empiri.

I denne forskningen er tolkningen av datainnsamlingen en viktig del av arbeidet. Med dette mener jeg at det essensielle med forskningen er å ha et klart mål om hva man ønsker å forske på. En objektiv tilnærming til temaet er derfor avgjørende når man skal bearbeide sitt materiale "stikk i strid med den alminnelige oppfatning kan vi konkludere med at kunnskap produsert i intervjuer ikke trenger å være subjektiv"(Kvale, Brinkmann 2015, s. 175). Dette kan forstås ved at forskeren lar intervjupersonene overraske og respektere deres svar og forståelse av et gitt tema. Ved å vite hva man skal forske på gjør tolkningen og analysearbeidet enklere. Analysen av datainnsamlingen blir mer interessant om forskeren er åpen for ulike svar og gir informantene muligheten til å reflektere over egne meninger. Ved å kategorisere materialet får jeg en tydeligere oversikt over hva jeg skal forstå. . I artikkelen "using thematic analysis in psychology" skriver forfatterne Virginia Braut og Victoria Clarke om tematisk analyse i psykologifaget. Begrepet tematisk analyse kan også anvendes i andre sammenhenger en psykologi. I min oppgave anvender jeg tematisk analyse som et hjelpemiddel for å konkretisere min analytiske arbeid. "Thematic analysis is a method for

identifying, analysing and reporting patterns (themes) within data. It minimally organize and describes your data set in (rich) detail” (Braut V. & Clarke V. 2008, s. 77) Dette sitatet kan forstås som en måte å organisere sitt analytiske arbeid. Jeg har kategorisert materialet mitt inn i fire ulike kategorier: opplevelse av tilhørighet, frivillighetsperspektivet, sosial estetikk og tradisjon. Dette for å lettere konkretisere analysearbeidet i ettertid. Etersom min problemstilling er rettet mot den enkelte deltager ble det også naturlig å fokusere på amatørteateret som gruppe også. Dette blir en tematisk analyse som springer ut fra ulike observasjoner gjort under øvelser, men også underveis i fokusgruppeintervjuet.

2.3.6 Validitet i prosjektet

Kvale og Brinkman skriver om hvorvidt sitt analytiske arbeid er pålitelig. Pålitelighet er ikke bare metodologisk, men har også en moralsk betydning. Videre skrives det at det eksisterer tre begreper som kan redegjøre for validiteten i forskerens tolkningsarbeid. Pålitelighet, gyldighet og generalisering. Disse tre begrepene hjelper forskeren til å stille seg kritisk til sitt datainnsamlede materiale. Validiteten sjekkes ved å undersøke feilkildene (Kvale, Brinkmann 2015, s.275). Forskeren tolkning og selektiv forståelse belyser hvorvidt datainnsamlingen er ”sann”. Det finnes ikke gudgitte regler for hvordan validitet skal etableres i den kvalitative forskningen. Min innfallsvinkel som styremedlem og regissør i denne forskningen gir meg en god plattform for å ha en god innsikt i Eidsvoll amatørteater. Min deltagelse og medlemskap igjennom 17 år har gitt meg som forsker en god forståelse av driften i teateret. Jeg kjenner også mine informanter godt slik at jeg kan forvente ærlige svar i en intervjusituasjon. Jeg har igjennom hele prosessen hatt styret i ryggen som har vært bra å støtte seg på. Bruk av kvalitative metoder på mennesker jeg kjenner godt fra før kan føre til forstyrrelser av min forståelse av hva som blir sagt. Jeg som forsker må forvente at alle svar jeg får ikke er gitte svar som jeg på forhånd har sett for meg. Den aleutiske hermeneutikken trekker frem hvordan menneskers for-forståelse, forståelse og fordommer utgjør menneskets horisont, når to horisonter møtes kan en ny innsikt og forståelse oppstå. Dette er viktige faktorer som danner min tolkning av empirien.

2.3.7 NSD

For at mine informanter skulle kunne ta del i denne forskningen søkte jeg Norsk senter for forskningsdata (NSD) om tillatelse til datainnsamling. Denne ble godkjent og jeg fikk tillatelse fra

amatørteateret til å bruke Eidsvoll amatørteater som forskningsarena. Informanter derimot skulle forbli anonyme og ettersom jeg hadde informanter som ikke var myndige måtte foreldrene skrive under på et skriv om deltakelse til min masteroppgave. Dette ble levert ut i forkant av den aktuelle intervjudagen. I samtykkeskjemaet informerer jeg om hva mitt prosjekt omhandler, men også redegjør for rettigheter og min bruk av deres personlige informasjon. Her samtykker deltageren/pårørende at de ønsker å delta i denne forskningen, men at øvrige personlige opplysninger er konfidensielle og vil ikke bli anvendt i masteroppgaven. Jeg førte også på mitt eget mobilnummer og epostadresse om noen hadde spørsmål vedrørende forskning og personalia. Samtlige informanter samtykket og stilte til intervju. Etter innlevert oppgave og praktisk fremvisning 28 mai står jeg ansvarlig for å makulere og slette all informasjon jeg har mottatt fra mine informanter. Dette skal jeg selvfølgelig overholde i mai måned. (se vedlegg nummer 1)

3.0 Teoretiske perspektiver

I dette kapitlet skal jeg presentere ulike teoretiske innganger til mitt prosjekt for å belyse og besvare min problemstilling. Teorien jeg skal presentere omhandler amatørteater som en sosial gruppe, men også enkelt deltageren og deres funksjon i en større gruppe.

3.1 Amatørteaterets historie

Norsk amatørteaterråd ble stiftet 1. Desember 1945. Teatervirksomheten hadde hatt en hard nedfart ettersom den tyske okkupasjonsmakten hadde sensur på samtlige teatraliske forestillinger under 2. Verdenskrig. Dette møtet resulterte i skjulte teatergrupper hvor entusiaster av teateret samlet seg hjemme hos hverandre og inviterte til forestilling. I 1945 samlet Norsk amatørteaterforbund 100 representanter fra hele Norge til et felles møte om sine ambisjoner for amatørteater (NATF). Dette er starten på amatørteaterveksten som vi kjenner til i dag. Temaer som frivillighet, kultur og teater som politisk talerør var temaer som ble diskutert, men også å samle det norske folket igjen etter krigen. Etter dette jobbet NATF med å danne organiserte amatørteatergrupper i Norge. Ifølge norsk teaterforbund finnes det lite informasjon om amatørteatervirksomheten på 1950- og 1960-tallet. Noen hevder at dette skyldes ryktet som oppsto om en påbegynnende teaterskole og at resultatet av dette rykte ble privatiserte teatergrupper. Fra 1975 til 1989 ble det fokusert på kursvirksomhet innad i amatørteaterforbundet. Dette for å rekruttere flere medlemmer og gi Norges befolkning et godt kulturelt tilbud. I dag kan Norsk amatørteaterforbund vise til over 100 organiserte amatørteatre over hele Norge (norskamatørteaterforbund.no).

I 1971 fikk amatørteater et stor løft her til lands når drama og teater ble et frivillig fag i norsk skole. Herman Berthelsen skriver i sin bok om amatørteater at amatørteater ble nærmest en folkebevegelse på begynnelsen av 70-tallet.

”Som fritidsbeskjeftigelse er amatørteater noe nær det ideelle. Alle medlemmene i en gruppe kan aktiviserer, for teater er ikke bare å stå på en scene og være skuespiller. Teater er så mye mer, mye mer. Teater er snekring, teater er maling, teater er elektrisitet, teater eksperiment, teater er politikk, teater er kunst” (Berthelsen, H. 1971. s 7).

Dette kan tolkes dithen at deltagerne lærer mer enn kun å spille teater. De tilegner seg også andre nyttige kunnskaper ved å være en del av et amatørteater. Kunstnerisk frihet igjennom maling, syng og teknisk kompetanse.

Videre skriver Berthelsen om hvordan amatørerne ikke bare jobber med ferdigskrevde manus, men også improvisasjon når de møtes til øving. Et ferdig resultat som en forestilling er ikke nødvendigvis målet for alle amatørteater. Det er en møteplass for mennesker som ønsker å uttrykke seg kreativt igjennom kropp, tekster og i samspill med andre. Selv om denne boken er skrevet på 70-tallet kan jeg tydelig se likhetstrekk med hvordan nåtidens amatørteater blir driftet.

Tore Østvang skriver i sin hovedoppgave fra 1981 "Hovedlinjer i norsk amatørteater" at offentliggjorte tall kunne fortelle at Norge var det landet i Skandinavia med flest medlemmer i ulike amatørteatergrupper. Amatørteaterets historie i Norge strekker seg helt tilbake til 1500-tallet hvor tyske teatertrupper turnerte langs vårt landstrakte land. Skoleteateret og religiøse teater ble etter hvert den eneste formen for teater som var lovlig i Norge. Senere ble det etter hvert lov med komediespill, men også dette skulle vise seg å bli dårlig mottatt på begynnelsen av 1700-tallet. I år 1770 kunne folk se amatørteaterets bevegelse i lyset for første gang i Norge. Amatørteater springer ut fra komediespillene og studentrevyer rundt om i landet. På begynnelsen av 1900-tallet viser tall at det oppsto flere avholdsbevegelser i Norge. Noen sammenheng mellom avholdsbevegelsen og amatørteater som terapi er det ingen klare forskningsresultater på fra denne tiden, men Østvang skriver i sin avhandling at man kunne se en stigning i antall medlemmer tilknyttet amatørteater og medlemmer i avholdsbevegelsen (Østvang, T. 1982, s. 32-35). Dette kan forstås som at amatørteater ble et resultat av avholdsgruppene. Teater ble brukt som terapi for menneskene som ønsket en vei ut av alkoholismen.

NIBIR (by- og regionsforskningsinstituttet) er et samfunnsfaglig forskningsinstitutt ved HIOA som på tvers av faglige grenser forsker nasjonalt og internasjonalt. De forsker på offentlig virksomhet og forvalter omstillingsprosesser innenfor ulike sektorer. I 2017 ble det utarbeidet en NIBIR-rapport hvor det ble skrevet en evaluering av kulturdepartementets tilskudd til amatørteater.

I denne evalueringen belyste Arne Holm og Malin Økern Walday hvilke midler som ble bevilget og satte medlemmene av Norsk amatørteateråd i system. Figuren på neste side viser alderspranget ved de ulike amatørteatrene. Det interessante med denne tabellen er hvordan fokuset på barn og unge speiler utviklingen av amatørteater i Norge. Tabellen viser tydelig vekst av de unges engasjement, men viser også at de eldre også er godt representert. Dette kan tolkes dithen at amatørteater bygges på tradisjoner og gode verdier. Deltagerne blir gjerne værende i amatørteateret hvis de tidlig har vist engasjement.

Hentet fra NIBR-rapporten

Blant de som organiserer voksenteater, er det flest respondenter som har medlemstygden mellom 27-49 år, men her kan man også se at de unge også er godt representert i norske amatørteatre. Kursvirksomhet for de unge gir et god rekrutering og en grunnpilar i kulturelt arbeid. Kulturelt arbeid og rekrutering kan føre til videreføring av teatertradisjoner, men også gi lokalsamfunnet et rikere fritidstilbud som igjen resulterer i gode kulturtilbud for lokalbefolkningen.

Amatørteater har utviklet seg til å bli store og mer synlige for lokalbefolkningen i Norge. Et godt rykte og gode produksjoner fører til flere arenaer og flere tilbud hvor amatørteatrene kan vise sitt arbeid. Som for eksempel spel, julegrantening, jubileer i bygda osv. Amatørteater som danningsarena er også en viktig del av utviklingen. I andre halvdel av 20. århundre ble det gjort forskning av kultursosiologer og pedagoger på feltet hvor fokuset lå på det tverrfaglige. Dette kan forstås at de yngste av barna tilegnet seg kultur gjennom lek og orientering. Å praktisere kultur gjennom tekstmateriale og å utfolde og jobbe ut ifra en tekst, gav barn over 8 år en større kunstnerisk opplevelse og man kunne se at barn fikk en større forståelse for kunsten annet en lek og fantasi. Mange faktorer spiller inn på et barn som uttrykker seg kreativt. Både de sosiale egenskapene, det språklige og muntlige, men også estetiske trender og tilegnet informasjon. Teaterledere møter to ulike utfordringer underveis i et slikt arbeid med barn og unge. I den moderne verden søker unge seg til teatrene for å bli akseptert inn i et miljø for å kunne bruke sin stemme og uttrykke seg og bruke teateret som et medium. Det finnes visse utfordringer med dagens rekrutering i amatørteatrene. Problemer kan oppstå når et ungt menneske melder seg inn i en teatergruppe på feil premisser. Vigdis Aune påpeker i sin bok ”Teater med barn og unge” at dagens ungdomskultur baserer seg på egoisme, selvgodhet, kraftige meninger og uttrykksformer. Noe som kan skape problemer for en eventuell instruktør som ønsker å vise kunstformen slik den originalt er ment å vise teatralisk kvalitet. Balansen mellom de to kan være gjeldene i et slikt prosjekt. Man skal ha faste rammer, men gi de unge friheten til å tenke nytt, samtidig lære dem kunstformen og lage et

grunnlag for at de unge skal kunne gjøre kloke beslutninger på scenen. I en verden som i dag har fokus på sosiale medier og ny teknologi kan utfordringen være å kombinere den klassiske teaterformen med nytenkende ungdommer (Aune. 2013, s.36-37).

3.2 Det anvendte teaterperspektivet

Termen ”anvendt teater” eller ”applied theatre” beskriver Connolly Maeve og Monica Prendergast (2009) som en teaterform hvor alle kan spille teater. Gjerne på en arena som ikke alltid forbindes med teater. Som eldrehjem, utendørs eller i et klasserom. I denne teaterformen kan deltagerne gå sammen å skape noe på et grunnlag av en felles interesse. Anvendt teater kan forstås som deltagerens teater og jeg som forsker kan se en fellesnevner mellom anvendt teater og amatørteater. Dette på grunnlag av at lokalbefolkningen kommer sammen om en felles forståelse, men også gjøre en forskjell for det enkelte individ. Tilhørighet og følelsen av samhold er en av de viktige fellesnevneren til anvendt teater og amatørteater.

”Second, it may take on a more celebratory form, more clearly rooted in Popular Theatre, that allows for communities to come together to share and reflect upon their own histories and present circumstances. In the end, all community-based theatre should address the implicit question, “What is community?” (Maeve & Prendergast, 2009. s. 136).

Dette sitatet kan forstås som at anvendt teater og amatørteater speiler lokalsamfunnet. Mennesker samles på grunnlag av ulike bakgrunn og ulike aldre. Amatørteateret smelter menneskene sammen ved at deltagerne deler sine egne historier og bruke disse i teaterarbeidet. Deltagerne trenger ikke nødvendigvis å ha grunnleggende kunnskaper om teater. Det Maeve og Prendergast beskriver som en fordel med denne teaterformen er at arenaen det spilles på ikke er vesentlig for utførelsen.

3.2.1 Helen Nicholsons persepsjon av applied theatre og community theatre

Helen Nicholson skriver i sin artikkel ”Theatre, Performance, and Amature Turn” om et forskningsprosjekt i England. Formålet med prosjektet var å sette opp et kjent stykke som de profesjonelle teatrene setter opp med amatørskuespillere og lokale mennesker i kulissene. Meningen med prosjektet var å fremme de lokale talentene i de forskjellige produksjongruppene. Dette for å vise uavhengigheten mellom profesjonelle utdannede mennesker og forestillinger av kvalitet. Selv om rammene rundt forestillingen var profesjonelt var det amatørerne og lokalbefolkningen som var i fokus (Holdsworth, Milling & Nicholson, 2017, s.10). De ønsket å

fjerne ”snobberiet” og ”divanykkene” britene ellers knyttet til de profesjonelle teatrene og hadde et ønske om å binde det lokale og det profesjonelle sammen for å vise at grunnverdiene er de samme. Grunnverdier som tradisjon, samhold, skape noe sammen, gi publikum en god forestilling osv.

Mitt masterprosjekt omhandler amatørteater, men paralleller kan trekkes mot anvendt teater. Dette på grunnlag av mitt arbeid med mennesker som lager teater på fritiden. Et fåtall av disse menneskene har utdannelse innen teater samtidig som arenaene vi spiller forestillinger er forskjellige. Eidsvoll amatørteater samler mennesker med samme interesse for å skape noe sammen, men også for å gi lokalsamfunnet et kulturtilbud. Både som rekruttering og en fritidsaktivitet, men også at teateret setter opp forestillinger som lokalbefolkningen kan komme å se på. Eidsvoll amatørteater som et anvendt teater kan forstås slik: alle som ønsker å spille kan spille teater. Ingen forkunnskaper er påkrevd, det stilles ingen krav om verken kjønn eller alder og alle menneskene i lokalsamfunnet er velkomne til å bli med på kurs som holdes. Sammenkoblingen mellom anvendt teater og amatørteater er verdiene og den fells interessen alle har for teateret. Lokale menneskene med ulike kulturelle egenskaper skal opp og fram og det er viktig å vise resten av bygda at de kan gå i teateret og få kvalitet selv om det nødvendigvis ikke er på en av de store scenene i hovedstaden. Også viktigheten av tilhørighet og det sosiale er en fellesnevner for dem begge.

Eidsvoll amatørteater har profesjonelle rammer for sin drift og organisering. Med profesjonelle rammer mener jeg , regissør, lys, lyd og innleide profesjonelle kursholdere for både voksne og barn. Dette gjør at amatørteateret utvikler seg og at alle som melder seg inn får en grunnleggende forståelse av hva den tradisjonelle teaterformen innebærer. Verdier som teatertradisjon, tilhørighet og samhold kan sees på som en fellesnevner til amatørteater. Verdien av tilhørighet samt fellesskapsfølelsen til en slik gruppe er begge viktige for denne teaterformen. En trygg arena hvor mennesker føler seg sett og hørt er det som knytter anvendt teater med amatørteater. Amatørteateret i Eidsvoll har ofte utradisjonelle arenaer hvor de øver eller setter opp forestillinger. Dette er også i det anvendte teaters ånd. Teateret har satt opp forestillinger på en gård i Eidsvoll, satt opp skuespill på Skibladder, samarbeidet og spilt foretilinger ved Eidsvoldbygningen i forbindelse med 200 års jubileet i 2014 samt gitt underholdning ved utallige turstier i lokalsamfunnet i forbindelse med barnekurs. Flexibiliteten er stor og amatørteateret gir tilskuerne en annen opplevelse av teater enn det som er det tradisjonelle. Ved å samarbeide med kulturskole og lokale musikanter har amatørteateret i Eidsvoll fått god hjelp med mange av sine produksjoner. Ved å samarbeide med flere lokale lag og organisasjoner gir dette deltagerne en større tilhørighet til bygda og sitt kreative

arbeid. Den grunnleggende verdien lokalbefolkningen har i den kreative prosessen har i stor grad en effekt på det ferdige resultatet. Spilleglede og følelsen av tilhørighet er med på å skape forestillinger sammen med kvalitet. Anvendt teater er en teaterform som er åpen for at ”den vanlige mannen i gata” skal spille teater.

Helen Nicholson skriver i sin artikkel ”an Introduction to Applied Drama” hvordan lokalsamfunnet berikes av denne måten å arbeide med teater på. Denne usminkede dramaformen bli brukt for å vise mennesker hvor flott det kan være å bryte det tradisjonelle og fordommene mennesker har til de store teaterne. Nicholson skriver videre om verdiene som skapes ved å gå sammen å skape noe for sin egen del eller for andre. Hun ser begrepene anvendt drama og anvendt teater som det samme. Ettersom grunnverdiene til de begge springer ut fra like verdier. ”...in raising questions about what is meant by the word ‘applied’, to what or whom drama and theatre might be applied, and for what reasons, and whose values the application of theatre-making serves and presents” (Nicholson, 2005. s.5). Anvendtperspektivet i amatørteateret kan være det som oppleves som viktig for den enkelte deltager. Samtidig som det også beriker lokalsamfunnet. Ved å være en del av en amatørteatergruppe skapes verdier mens man går. For den enkelte kan dette bety tilhørighet og samhold. Man kan tenke at troen på det man gjør har en verdi, så lenge deltageren berikes med flere sosiale verktøy er det ikke vesentlig hva resten av samfunnet mener om den måten å drive teater på. Ved å sette opp skuespill på et eldre hjem, en tursti, i kommunehuset eller på en scene i nærområdet berikes ikke bare lokalsamfunnet, men er med på å skape en forskjell ved å bruke teater som et kulturelt virkemiddel. Verdien av det sosiale som skapes ved å ta teater ut til folket kan gi mennesker et mer variert bilde på hva teater kan være. Eidsvoll amatørteater har de ikke den politiske grunnpilaren og et ønske om å redde verden med sine teaterstykker, men et ønske om å la kulturlivet bestå og at teater skal bli synligere i lokalsamfunnet. Samtidig skal anvendt teater også hjelpe deltageren til å finne andre uttrykksformer enn bare ord som for eksempel å bruke kroppen eller bruke musikk og sang. Under Eidsvoll amatørteater sine produksjoner stilles det ofte krav til å lære seg dansetrinn eller uttrykk med kroppen. Kroppsspråk kan være viktig i arbeid med teater og dette er også noe som jobbes mye med i Eidsvoll amatørteater. På scenen stilles det krav til tydeligere bevegelser og kroppsuttrykk. Dette er gjerne evner som må læres igjennom øvinger. Uttrykke følelser gjennom kroppen og for eksempel sang kan for mange være vanskelig, men det er også noe som hører til gamle teatertradisjoner.

3.2.2 Amatørteater som fritidstilbud

For den enkelte deltager kan verdiene av teater som en fritidsaktivitet være mange. Med dette mener jeg sosialt, egen utvikling og kultur i seg selv. Behovene til hver enkelt er forskjellig. Ved å benytte seg av teater tilbudet kan dette føre til flere sosiale verktøy en deltageren i utgangspunktet er klar over. Deltageren berikes med nye venner, utfordringer og evnen til samarbeid. Man kan også se på fritidsaktivitet som en mulighet for å ikke være ensom eller å høre til.

Forskning har blitt gjort på hvorvidt ungdommer i utenforskap kan bruke teater som et sosialt hjelpemiddel. Dette for at ungdommene skulle føle tilhørighet og selvutvikling. I et prosjekt gjort av to dramapedagoger brukte de anvendt teater for å hjelpe ungdom til selvutvikling og kreativ utfoldelse.

”Teaterproduksjonen kan betraktes som en kreativ forskningsprosess der intensjonen er å skape større forståelse for informantenes livshistorier og de livsbetingelser dagens ungdom er underlagt. Men teaterproduksjonen er samtidig en kreativ teaterprosess med premieren som mål for reisen” (G. Gürgens, Ramsdal.2012, s.2) Artikkelen dette sitatet er hentet fra er et forskningsprosjekt som ble gjort i Nord-Norge i 2012. Dramapedagoger fant en forskningsrapport som het ”ung identitet uten arbeid” denne omhandlet arbeidsledigheten og ”drop out”-ungdommene ved en videregående skole. En statistikk som viste seg å være svært høy i Nord-Norge i forhold til resten av landet. Dramapedagogene ønsket å utvikle et dramaforløp å finne andre metoder for forskning på denne tematikken. Skape sted og rom hvor ungdommer utenom skole- og arbeidstid kunne få utfolde seg kunstnerisk å jobbe med anvendt teater. Ungdommene fikk dele sine historier å bearbeide sine problemer igjennom teater (G. Gürgens, Ramsdal.2012, s.23). Selv om denne oppgaven omhandler amatørteater og hvilken betydning det har for den enkelte deltager kan jeg som forsker trekke en parallell til mitt forskningsprosjekt. Dette kan forstås slik atgjennom teaterproduksjonen får deltagerne muligheten til å lære seg selv å kjenne. Ved å finne sin plass i gruppen å få ulike sosiale verktøy. Dette igjennom en felles interesse, selvutvikling og ulike utfordringer. Å ”være seg selv” er ikke alltid enkelt i ulike sosiale sammenhenger, men i et amatørteater er det viktig å føle trygghet og at det er rom for å feile. Selv om skuespilleren skal være i karakter må personen som spiller karakteren ha det godt med seg selv for å spille godt. Det er pedagogen (i mitt tilfelle, jeg som regissør) som skal skape en arena hvor det er lov å være seg selv, samtidig som jeg må gi skuespilleren utfordringer og tidsfrister. Jeg må finne en balanse hvor jeg krever profesjonalitet og dedikerte skuespillere i arbeidet samtidig som jeg gir dem rom til å utvikle seg selv.

3.3 Amatørteater som danningsarena

Et ensemble på 45 skuespillere og nesten 80 involverte i et og samme prosjekt kan by på utfordringer. Dette fordi man har samlet mennesker med forskjellig bakgrunn, alder, kjønn og personlighet. Samtidig har alle deltagerne et felles mål og en felles interesse. Med dette mener jeg et ønske om et godt resultat og et ønske om en morsom prosess mot målet. En annen fellesnevner for de alle er tilhørigheten de føler til gruppen. Alle prøver de å finne sin plass i gruppen og alle deltagerne trenger evnen til å respektere andres behov og ønsker. Dette er behov som respekt, omsorg og forståelse. Ved å oppfatte andre mennesker og situasjoner kan deltageren etter hvert føle seg tryggere. Virkelighetsperspektivet i en slik gruppe er forskjellig fra person til person, men med en felles forståelse av menneskene og situasjoner kan deltageren lettere finne sin rolle. Deweys "learning by doing" og hans forståelse av estetisk danning kan belyse hvordan den enkelte velger å forstå omgivelsene og hvordan personen handler ut ifra tidlige erfaringer. I Boken "Teater som danning" beskriver de hvordan pedagogens skepsis til sanselig og en ikke-diskursiv symbolikk kan bidra til blokkeringer for spontane handlinger. "Våre erfaringshandling, inkludert de kunstneriske, oppstår i relasjon til gitte omgivelser, inkludert tidligere handlinger, og er formende og refleksive handlinger som i sin tur gir opphav til nye handlinger" (Heggstad, Eriksson & Rasmussen. 2013, s.27). Dette kan forstås som en dannelsesreise for den enkelte deltager. For å kunne forstå sine omgivelser må deltageren handle ut fra sine tidligere erfaringer og sin egen oppfattelse. Ved å fremtre åpen og fordomsløs samtidig som man ikke fokuserer på tidligere relasjoner kan deltageren oppleve nye relasjoner og opplevelser.

Teater som danning i mitt prosjekt er med på å forstå amatørteateret som en sosial gruppe. Ved å skape gode trygge øvinger og en god plattform for å lære bidrar dette med å skape gode relasjoner til teateret. Pedagogikken spiller inn på min rolle som regissør. Jeg som regissør må skape en trygg øvingsarena og vise skuespillerne at amatørteateret er en plass hvor man kan være seg selv. Ved å vise respekt og være mindre selvhøytidelig. Det er viktig i en slik sosial gruppe at de unge får lov til å være unge og de voksne får være voksne. Sammensmeltingen av aldre, kjønn og bakgrunn kan være en sårbar sammensatt gruppe. Dette fordi det ulike personligheter, mange meninger og tanker som skal tas hensyn til. I denne oppgaven var målet å kunne se både deltageren og amatørteateret som en gruppe. For å kunne gjøre dette måtte jeg som regissør gi skuespillerne mulighet til å utfolde seg fritt og gi dem en følelse av trygghet og tilhørighet på øving. For at jeg skulle få resultater på forestilling måtte jeg sette meg et mål. Dette målet baserte seg på skuespillernes spilleglede og at skuespillerne også skulle føle eierskap til produksjonen og sin rolle i "folk og

røvere i Kardemomme By”. Den estetiske dannelsen i en gruppe skjer når skuespilleren får lov til å være seg selv. ”...fra dette ståstedet et individ og et fellesskap som stadig utvikler seg eller vokser gjennom konstruktiv samspill med omgivelsene” (Heggstad, Eriksson & Rasmussen. 2013, s.27). Et ensemble med forskjellig bakgrunn og en gruppe på tvers av alder stiller krav til sosiale verktøy og erfaringer skuespilleren har med seg fra før. Skuespilleren må tilpasse seg gruppen og finne sin plass i det store skuespillet og min jobb som regissør var å hjelpe vedkommende til å finne sin plass. Arv og miljø er med å bestemme hvordan skuespilleren fremtrer og finner sin plass i ensemblet. Skuespilleren må vise omsorg og respekt ovenfor sine medskuespillere og dette speiler hvordan jeg fremtreder som regissør. Ved å vise omtanke, forståelse og respekt sender jeg som regissør ut signaler om hvilke verdier som er viktig i Eidsvoll amatørteater. ”Ting er ikke ting i seg selv, men ting i kontekst” (Heggstad, Eriksson & Rasmussen. 2013, s.27). Dette sitatet forstår jeg slik at alle relasjoner henger sammen i hverandre. Tidligere situasjoner og ulike erfaringer er med på å skape noen nye erfaringer og opplevelser. Noen ganger kan dette være bevisst, andre ganger ikke.

I artikkelsamlingen ”Teater som danning” skriver forfatteren Bjørn Rasmussen i sin artikkel ”Teater som danning-i pragmatisk-estetiske rammer” om hvordan pedagogen også skal tøyne grenser og gi deltagerne utfordringer. Når den trygge plattformen er etablert skal pedagogen kunne hjelpe deltagerne med selvutvikling ved å gi dem større utfordringer. Dette for å gi deltagerne mestringsfølelse og selvtilit. Deltageren utvikles underveis ved å stadig bli tildelt større utfordringer (Heggstad, Eriksson & Rasmussen. 2013, s.27).

I Eidsvoll amatørteater er det en viktig grunnverdi å rullere på de store rollene fra produksjon til produksjon. Dette for å kunne gi de ulike skuespillerne ulike utfordringer i de forskjellige produksjonene. Også for å vise rettferdighet og lagånd ovenfor skuespillerne. Det er viktig at alle får følelsen av at det skal lønne seg å jobbe hardt og samtidig vise utvikling. Dette kan da for eksempel resultere i en større rolle i neste produksjon. Viktigheten ved rullering av hovedrollene er gjeldende for hvordan amatørteateret i seg selv utvikler seg. Eidsvoll amatørteater ønsker å utvikle flere teaterinteresserte og flere talent innen teater, for å kunne gjøre dette må teateret gi sine skuespillere muligheten til å utvikle seg. Regissøren er avhengig av sine skuespillere og bør kunne stole på at skuespillere takler den rollen han eller henne har blitt tildelt. Dette på grunnlag av tidligere produksjoner og evnen til å kunne takle utfordringer osv. I boken ”Teater for barn og unge” Skriver forfatterne om dramapedagogen Winifred Ward. Hennes regimetoder er basert på kommunikasjon og forståelsen av barnet. Dette mener Ward kan bidra til estetiske erfaringer for de

unge. I motsetning til Stanislavskij som fokuserte på skuespillerens indre følelser og tidligere personlige relasjoner og at disse egenskapene skulle brukes i regiarbeidet. Ward hevder at tilpasning av regimetodene i arbeid med barn og unge kan bidra til at barnet skulle få en større forståelse av seg selv. Barnet skal oppfordres til å tilegne seg kunnskap igjennom teaterarbeid og bli møtt med omsorg, respekt og teaterglede. Ward sine metoder springer også ut fra improvisasjon og lek med barn.

”...den generelle humanistiske betydningen av spill og agering- det kan påvirke barn og unges personlige utvikling. Creative dramatics gir deltageren mulighet til å være aktive i å tolke og uttrykke seg selv, det gir dem mulighet til å oppleve en tekst eller overlevert fortelling og til å lære i sosialt samvær med sine jevnaldre” (Aune. 2013, s.59)

Sitatet kan også tolkes i amatørteaterforstand. Selv om Ward fokuserer på barn og unge og deres utvikling gjennom teaterarbeid kan jeg også trekke paralleller til amatørteater. Selv om gruppen i seg selv består av både barn og voksne trenger også voksne å bli møtt med respekt, omsorg og forståelse for å utvikle seg videre som menneske. Utviklinger skjer også i det sosiale og det interessante er nettopp aldersspranget Eidsvoll amatørteater har. Man kan tenke seg at den sosiale utviklingen til deltagerne i amatørteateret er god på grunnlag av aldersforskjellen.

3.4 Verdien av Amatørteater og kulturell praksis

I artikkelen ”Absent amateurs” (2015), skrevet av Helen Nicholson gir hun uttrykk for at hun ofte blir møtt med fordommer når det snakkes om amatørteater. Deltageren får kommentarer om denne teaterformen som er direkte krenkende. Det er stor forskjell mellom ”proff” og ”amatør”. Det kan til tider virke som mennesker ikke har troen på at lokalsamfunn har talenter innen teater. Mange mennesker hevder at utdanning innen teater er vesentlig for kvaliteten på forestillingene. Tråder kan også rekkes til ordet ”hobby”. Å ha teater som ”hobby” kan fortsatt bli sett på som sært. Dette fordi mennesker ikke har nok kunnskap og gjerne forbinder teaterentusiaster med folkehøgskole, strikkesøye og mennesker som er for utadvendte. Mennesker kan være redd for teaterfenomenet fordi dette er utenfor deres komfortsone. De kan gjerne se teater, men ikke være en del av det selv. Hvorfor være med i et amatørteater når Ola Nordmann kan melde seg inn i håndball- eller fotball-lag? Nicholson skriver om de menneskene som er ikke-sportslige og som ønsker en kreativ ”hobby”. Nicholson henviser til en artikkel skrevet av Graham Woodroff hvor han ikke ser poenget med amatørteater eller mennesker som tror de kan noe. Han mener amatører er pretensiøse og at one-upmanship ikke har noe med teater å gjøre. Nicholson svarer Woodroff med dette: ”my interest

here is not in claiming that amateur theatre is itself politically radical, nor in singling out woodruff's article for criticism, but considering what can be learnt from reflecting on why amateurism as a concept and amateur theatre as a practice have been largely absent from the pages of his journal" Nicholson.20015, s. 264). Dette sitatet beskriver hvordan mennesker blindt uttaler seg om amatørteater uten å ha kjennskap til hvilken effekt amatørteater kan ha for det enkelte individ. Flere kritikere på dette området mener teatertradisjoner skal forbli i de profesjonelles hender og denne tanken kan være med på å blokkere menneskers mulighet til selvutvikling. Det er ikke snakk om å vise seg frem, i de fleste tilfeller handler det rett og slett om tilhørighet, lek, utfordringer, mestringsfølelse og sosialt samvær. Det viktigste aspektet blant de som søker sin interesse hos amatørteater er at de ønsker å skape noe i felleskap med andre.

På NAPHA (Nasjonalt kompetansesenter for psykisk helse) sine hjemmesider er det en setning som er gjeldene for amatørteaterets tankesett og mål med arbeidet.

"Gjennom teaterarbeidet får deltagerne prøve ut mange sider av seg selv i samspill og samarbeid med andre. Dette kan være med på å styrke selvtillit og mestringsfølelse og dermed bidra til å øke eller styrke den psykiske helsen. Dette kan illustreres med følgende sitat fra en av deltagerne i teatergruppa; "Barndommen gjorde meg syk, men når jeg spiller teater, skjer det noe innvendig. Jeg kan ikke beskrive det. Alt som er vondt forsvinner, og jeg føler meg veldig bra."(Sæther,2013).

Et amatørteater er en plattform for mennesker som ønsker en kreativ utfordring og som bruker det sosiale samholdet til personlig utvikling. Mange deltagere finner en verdi ved å spille noen andre enn seg selv. Dette kan gi deltageren frihet og gi utløp for en større kunstnerisk opplevelse .

Amatører og hobby-skuespillere kan ofte bli sett på som noe som har dårligere kvalitet enn et profesjonelt teater. Nicholson skriver at andres møte med amatører og deres produksjoner blir sett på som negativt. Noe mange i lokalsamfunnet vil endre på igjennom teater både i skoleverket, teatergrupper, på fritiden og kanskje også gjennom jobb og arbeidsliv. Jeg har sett eksempler på at god amatørteaterproduksjon kommer fra gode rammer og ildsjeler som lever og ånder for faget. Deltagerne ønsker å skape noe sammen ved hjelp av sosiale aktiviteter, felles interesse å skape et underholdningstilbud i lokalsamfunnet. Dramatilbudet i seg selv er med på å samle denne gruppe mennesker som ønsker å utfolde seg kreativt. (Nicholson, 2015. s. 263-266)

3.4.1 Sosiologisk kultur

Helen Nicholson har også skrevet om teater som kulturell praksis i artikkelen ”The Sociable Aesthetics of amateur Theatre”. Her skriver hun om Georg Simmel og hans oppfatning av den kunstneriske omgjengeligheten som en sosiologisk struktur. Måten han beskriver sin sosiologiske struktur på er beskrivende ut i fra denne setningen: Tegn deres form fra virkeligheter, men likevel la virkeligheten være bak dere. Det er viktig å bruke seg selv i det kunstneriske arbeidet. Nicholson forteller videre om Simmel’s tanker om hvordan hverdagens interaksjoner mellom mennesker lager sosiale strukturer og former samfunn. I amatørteatersammenheng kan dette ses på som en sosial gruppe som har funnet hverandre igjennom teaterkunsten og en felles interesse. Man gir av seg selv for å oppnå noe kreativt i samarbeid med andre mennesker. Deltagerne forstår situasjoner ut ifra sin egen virkelighet og handler ut ifra ulike erfaringer og tidlige relasjoner. Amatørteateret smelter sammen ulike mennesker som ønsker å bruke seg selv og andre for å skape noe sammen. Her beskriver hun at det sosiale i teaterkunsten er en form for assosiasjon som er knyttet opp til virkeligheten. Amatørteateret arbeider med fiksjon og karakterbygging, men fiksjonen peiler gjerne det ekte, virkelige og personlige. (Nicholson. 2017. s. 20)

3.5 Frivillighetsperspektivet i amatørteateret

Frivillighet og frivillig arbeidskraft kan sees på som en av amatørteaterets viktigste grunnverdier. Alle involverte bruker sin fritid til å bidra til gode resultater. Et fåtall får utdelt honorar for arbeidet i amatørteateret, resten av menneskene stiller opp frivillig og ulønnet. Grunnen til at jeg har valgt å skrive om frivillighetsperspektivet i denne oppgaven er teaterets frivillige drift gjennom generasjoner. Driften i teateret er avhengig av frivillig arbeid for å stadig fortsette sitt kulturelle arbeid. For at lokalsamfunnet skal kunne ha et kulturtilbud for lokalbefolkningen er amatørteateret avhengig av frivillig arbeid.

Ifølge frivillig.no eksisterer det om lag 100 000 frivillige lag og foreninger i Norge per mars 2018. Dette kan være arbeid tilknyttet idrett, kultur eller samfunnsengasjement. Ifølge Frivillig.no defineres frivillig arbeidskraft som dette: ”Frivillig oppdrag er definert som en oppgave utført for andre enn familie og nære venner uten at den frivillige får lønn eller blir honoreret for arbeidet. Enkle goder som mat under oppdraget, reisegodtgjørelse eller blomster regnes ikke som lønn” (Frivillig.no). Videre på deres nettside skriver frivillig.no om grunnleggende verdier og gode

relasjoner du får ved å bidra med frivillig arbeid. Egenskaper som ny kunnskap, det sosiale, selvfølelsen av å bidra og samholdet er faktorer som disse mennesker oppfordrer til ved å melde seg frivillig.

Dugnadsånden blir sett på som en selvfølgelighet i amatørteateret, dette for at driften av teateret skal fungere godt. Amatørteateret ønsker ikke å bli brukt som barnepass, men heller et organ som kan samle mennesker sosialt og skape samhold i teateret. Amatørteateret ønsker at foreldre bidrar og følger opp barna sine når de er på øvelser. Ildsjeler og dedikerte medlemmer vier sin fritid til å bidra frivillig for at øvrige medlemmer skal få en enklere og hyggeligere produksjon. Det stilles ikke bare formelle krav til skuespillerne på scenen, men også foreldre og andre lokale lag. Eidsvoll amatørteater er i høyeste grad en frivillig organisasjon hvor samtlige bidrar på grunnlag av giverglede og interesse. Uten frivillighet og bidragsytere ville ikke Eidsvoll amatørteater vært det teatret de er i dag. I amatørteateret finnes det utallige foreldre som hjelper til i produksjonsgruppene både med å bake kaker til øvingshelger, men også bidra til et malingsstrøk på et kulisse eller sy inn en knapp på et kostyme. Gamle veteraner i teateret har bygget opp hele Eidsvoll amatørteater på frivillig innsats. Dette for å i det hele tatt ha et teater som er velfungerende og en gruppe som fungerer i praksis.

Jill Loga 2010 har skrevet en bok som omhandler selvutvikling ved frivillig arbeid. Dette er forskning som har blitt gjort igjennom Senter for forskning på samfunn & frivillig sektor. "Livskvalitet-Betydning av kultur og frivillighet for helse, trivsel og lykke. En kunnskapsoversikt" ser på kvalitetene enkeltpersoner berikes med gjennom frivillig bidrag. I denne boken reflekteres det over hvilke faktorer som spiller inn på frivillig engasjement, men også det økonomiske aspektet ved dette. "Sosial kapital" er den viktigste verdien for frivillig engasjement. Dette kan tolkes som en berikelse av gruppen som en helhet, men også den enkelte deltager. I boken legger Loga frem tall som viser til en negativ effekt på utviklingen av frivillig engasjement. Mennesker i dag er opptatt av egen økonomi og for å oppnå økonomisk uavhengighet må all tid/fritid prioriteres på lønnet arbeid. Økonomisk uavhengighet er en av faktorene som kan gi Ola Nordmann en lykkefølelse. For å oppnå lykkefølelse gjennom egen økonomi blir frivillig arbeid og sosial omgang nedprioritert. "Budskapet er altså at iveren etter å øke egen inntekt, er våre sosiale relasjoner blitt redusert. Når vi bruker mer tid på arbeid og får mindre tid til fritid, reduseres antallet sosiale forbindelser mellom mennesker" (Loga. 2010, s. 48).

Dette kan forstås som at frivillig engasjement får en nedgang de neste årene ettersom inntekt og økonomi ses på som viktigere enn sosiale relasjoner. Videre skriver Loga om hvordan selvfølelsen og

selvutviklingen for den enkelte blir svekket som et resultat av økonomisk uavhengighet. Alt speiles av at Ola Nordmann blir mer innesluttet av å ikke engasjere seg generelt i samfunnet. Det trekkes frem press på enkeltindividet og industriens forventninger. Det blir med årene vanskeligere å skille jobb og fritid. Denne balansen er for mange vanskelig og som igjen resulterer i mindre fritidsaktiviteter og lokalt engasjement. "Folk har en tendens til å se frivillig arbeid som noe nyttig for andre, men som kun er et tapsprosjekt for en selv. Det er dermed noe en vil utøve dersom en selv føler en har overskudd å gi" (Loga. 2010, s.47). Sitatet kan forstås som en form for egoistisk tankesett. Enkelte kan mene at frivillig arbeid kun er til hjelp for andre. Denne forskning viser at frivillig arbeid bidrar til bedre helse og velvære. Sett i amatørteaterets lys kan jeg også trekke en parallell til tilhørighetsperspektivet. Som igjen resulterer til en lykkfølelse og enkeltindividets velvære. Det sosiale samholdet som oppstår ved frivillig engasjement kan for mange ha en bedre effekt på livskvaliteten enn god økonomi.

I artikkelen "Theatre, Performance, and the Amateur Turn" skrevet av Helen Nicholson (2017) stiller hun nøyaktig de samme spørsmålene som jeg stiller meg i denne forskningen. Hun, som meg undres over hvorfor deltagerne ønsker å investere så mye tid til amatørteaterarbeid. Hvordan har de energi til å bidra med dugnadsarbeid både på øvinger, bak scenen og melde seg inn i styret? Svaret mener Nicholson er enkelt. Det er flere grunner til dette. Amatørteater er ofte styrt av kommunene for å gi et godt variert kulturtilbud. Hvorpå likesinnede personer med kjærighet for teater har en arena hvor de kan dyrke interessen sin. Samtidig som deltagerne møter andre mennesker som melder seg inn på samme grunnlag som seg selv. Det finnes også en faktor som Nicholson skriver om i sin artikkel som er rettet mot publikummet. Med dette mener hun at samtlige amatørteatre i verden ønsker å produsere gode forestillinger som publikum setter pris på. Dette for å gi lokalsamfunnet noe kulturelt å bruke frikvelden sin på med familien. Ved å produsere et skuespill gir du to ulike kulturtilbud, både for skuespillerne med kjærighet for å spille teatret og publikum med kjærighet for å se teater. Nicholson skriver i sin artikkel : " amateur´ theatre means theatre crafted with love against the odds" (Nicholson, H. 2017. s. 11). Dette kan tolkes dithen at amatørteatre stadig blir møtt med et dårlig rykte og dårlige økonomiske fordeler med tanke på bevilgede midler. Hvis amatørteater trosser alt det negative og gjør en god frivillig innsats selv, kan teateret blomstre hvor som helst. Amatørteater trenger nødvendigvis ikke flotte scener og kostymer, men kan skape noe estetisk vakkert med de få midlene teateret har. Og det er det som er amatørteater. Gjennom frivillig teaterarbeid berikes deltagerne med intern humor, nye kunnskaper, vennskap og sterke bånd til hverandre .

I 2005 ble et gitt ut en samling av forskningsartikler ved høgskolan i Borås. En av tekstene i samlingen ble skrevet av Ellen K. Aslaksen. Med tittel "Amatører og profesjonelle i kunstlivet – et diskursanalytisk bidrag". I denne teksten referer hun til Fazakerely og Skot Hansen som har forsket på ungdommer, begrepet "amatør" og frivillighet. I følge forfatterne ser ikke ungdommer i dagens samfunn parallellen mellom kunst, fritid og amatør. Dette fordi dagens ungdom ikke har kunstnerisk interesse eller ser på seg selv som amatører. Grunnholdningen til dagens ungdom har preget deres frivillige engasjement. Samfunnet stiller så krav til ungdommene at det ikke lenger holder å bare ha det koselig og sosialt. Ungdommer i dagens samfunn skal ut og redde verden på grunnlag av felles forståelse av engasjement. Fazakerely og Skot beskriver generasjonen som: ungdommene som skal redde verden- bare et øyeblikk. Denne forskningen er med på å forstå hvilke utfordringer tid frivillige organisasjoner går i møte. Ungdommer blir vanskeligere å rekruttere ettersom dagens ungdom har mer enn nok med å realisere seg selv gjennom sosiale medier. Frivilligheten og dugnadsånden er på ned og idrettslag og andre organisasjoner har problemer med å få driften til å gå rundt uten frivillig bistand. Ildsjelene dør ut og de gode grunnverdiene forsvinner. Etter hvert som årene går vil gode grunnverdier og en felles forståelse redde organisasjoner som livnærer seg på frivillige bidrag. Mennesker må forstå at tilbudene i lokalsamfunnet vil forsvinne hvis dugnadsånden forsvinner. Hvor skal man sende barna sine på kveldstid da? Min problemstilling omhandler deltageren samt amatørteateret som gruppe og spørsmålene Helen Nicholson stiller seg er vesentlig for videre drift av Eidsvoll amatørteater. Derfor mener jeg denne forskningen er viktig også for videre frivillig arbeid i norske organisasjoner.

Dette er alle teoretiske perspektiver som er med på å formen min oppgave og som ligger til grunn for min analyse av amatørteater. Teorien i dette kapitlet har hjulpet meg som forsker til å forstå amatørteater og hva det vil si å være medlem av et amatørteater. Personlig utvikling, sosialt samvær og tradisjon er alle faktorer som beriker amatørteateret som en helhetlig gruppe. Gjennom min forståelse av teori skal jeg i neste kapittel sammenfatte dette med mine empiriske funn.

4.0 Presentasjon og drøfting av resultater

I dette kapitlet skal jeg presentere mine funn. Gjennom denne forskningsprosessen har jeg benyttet meg av tre ulike forskningsmetoder for å undersøke min problemstilling. Fokusgruppeintervjuet er min største kilde til empiri, men jeg har også gjort observasjoner underveis som har resultert i en feltdagbok. Jeg skal underveis i dette kapitlet vise til sitater fra fokusgruppeintervjuet og notater jeg har gjort underveis i forskningsprosessen. I min tolkning av empirien tolker jeg materialet ut i fra min egen teatererfaring og estetiske bakgrunn. Dette kapitlet inneholder fire større underkapitler.

Ut fra mitt datamateriale vokser det tre hovedkategorier: 1. Opplevelsen av tilhørighet i Eidsvoll amatørteater. 2. Frivillighetsperspektivet i Eidsvoll amatørteater. 3. Sosial estetikk og 4. Tradisjon. Dette på grunnlag av temaer som underveis i prosjektet har blitt gjentatt både i fokusgruppeintervjuet om også ut fra egne observasjoner. I dette kapitlet presenterer jeg temaene hver for seg hvorpå drøftingen blir gjort etter hver hovedkategori. Temaanalyse falt naturlig å anvende i dette kapitlet ettersom jeg underveis i forskningen fant fellesnevnerne som springer ut fra akkurat disse temaene. Informantene i denne forskningen har jeg valgt å gi fiktive navn. Dette for å anonymisere informantene og unngå ytterligere utlevering av deres personalia. Alderen på informantene stemmer overens med deres egentlige alder. Dette har jeg valgt for å understreke spennet i teateret, men også personenes livserfaringer og lengde på medlemskap.

4.1 Opplevelse av tilhørighet

Opplevelsen av tilhørighet i Eidsvoll amatørteater springer ut fra gode tradisjoner og det sosiale. Ved å sammen skape gode grunnverdier bidrar deltagerne med å skape en felles tilhørighet til gruppen. Gjennom ulike felles utfordringer og hyppige øvinger over kortere perioder kan det til tider føles ut som en familie. Man spiser sammen, øver sammen og drikker kaffe sammen. Under øvingshelger kan det til tider føles som man er mer sammen med teatermenneskene enn sin egen familie. Gruppen samles på grunnlag av en felles interesse og deltagerne kan ha en følelse av at man er med likesinnede mennesker med det felles mål om en god forestilling. Etter endt produksjon kan det til tider være et savn når man ikke lenger skal være med de menneskene som man har vært med flere ganger i uken gjennom flere måneder. Det er en felles forståelse av situasjonen og den sosiale gruppen som skaper behovet for tilhørighet. Alle mennesker har behov for tilhørighet. I amatørteateret er det en åpenhet og en glede ved å dele og by på seg selv. Det å føle trygghet er også med på å skape tilhørighet og et behov for å møte mennesker med samme interesse som en

selv. Tilhørighet er med på å gi en følelse av at noen trenger en eller er avhengig av din tilstedeværelse. Alle er avhengig av hverandre for at resultatet skal bli så bra som mulig. Tilhørighetsfølelsen oppstår i møte med produksjon. Tilhørighet kan være så mangt for hver enkelt deltager. Det er mange faktorer som spiller inn på hvordan en deltager finner tilhørighet. Tilhørighetsperspektivet de alle kan kjenner på er det sosiale aspektet ved å skape noe sammen. Noen ønsker også å bidra på andre måter enn å stå på scenen selv. Med dette mener jeg foreldre som ønsker å bidra bak scenen og som føler en tilhørighet til gruppen på grunnlag av sin aktive sønn eller datter i amatørteateret. Gjennom mine observasjoner har jeg sett at deltagere gjerne møter i god tid. Dette fordi de ønsker å prate og drikke kaffe med kjentfolk før prøvene begynner. Kaffeslabberaset som foregår under "ventetiden" på prøver er noe av det jeg føler skaper mest tilhørighet. Den interne humoren deltagerne får gjennom måneder med øvinger og mimringen av tidligere produksjoner, men også å bli bedre kjent og dele historier. Alt dette er med på å skape en fellesskapsfølelse og en tilhørighet. I Eidsvoll amatørteater er det også flere familiemedlemmer som er medlemmer av amatørteateret. Et flertall av de unge i amatørteateret i dag har vokst opp i Eidsvoll amatørteater og ønsker å videreføre denne gode tradisjonen i lokalsamfunnet.

4.1.2 Presentasjon av empiri - fokusgruppeintervju

18. desember inviterte jeg syv informanter til et fokusgruppeintervju ved Eidsvoll prestegård (et av teaterets øvingslokaler) Som nevnt tidligere var dette skuespillere fra "Folk og røvere i Kardemomme by" i aldersspennet 14-64 år. Etersom mine informanter hadde et stort spenn i alder og det nærmet seg jul hadde jeg medbrakt både juleskum, klementiner, kaffe og julebrus. Som nevnt innledningsvis ønsket jeg å gi mine informanter fiktive navn i denne oppgaven. Dette for å anonymisere informantene, men også for at deres virkelige navn er av liten betydning for min forskning. Alderen derimot stemmer med informantens egentlige alder, dette for å vise spennet og ulik livserfaring og medlemskap i teateret. I dette intervjuet kommer det frem flere syn som for informantene har en verdi av tilhørigheten i amatørteateret. I utgangspunktet er de alle enige i at det sosiale bidrar mest til tilhørighetsfølelsen uavhengig av alder. Videre beskriver informantene ulike historier og egne observasjoner under ulike produksjoner. Uavhengig av hverandre snakker informantene om varmen som oppstår når ensemblet samles. Det er en følelse av å alltid føle seg velkommen og at man alltid føler seg ønsket i gruppen når man treffes. Hilde 52 beskriver også det terapeutiske ved å føle tilhørighet i Eidsvoll amatørteater. Hvordan hun gjentatte ganger har blitt løftet opp og frem i ulike vanskelige faser i livet. Dette fordi Eidsvoll amatørteater lar mennesker få

være akkurat som de er når deltagerne kommer sammen. Ingen av informantene påpeker aldersspennet i teateret som en ulempe, men beskriver det heller som en fordel innad i gruppen. Aldersspennet er med på å gi gruppen en speiling av lokalsamfunnet.

Thomas 63 år:

”Jeg la merke til en ting på oppvarmingen nå under kardemomme by. Når vi sto i den sirkelen for å gjøre øvelser så la jeg merke til at ingen leita etter ”sine” å stå ved siden av i ringen. Uansett hvor du sto så hadde du to ved siden av deg som du var trygg på uansett alder...Da får du fellesskapsfølelsen...hmm...Også er det dette med at man er med på andre ting og så når du er med i EAT. Hjertefred og spel og Eidsvoll kirke sitt jubileum er noen av de tingene folk i fra teateret har vært med på opp igjennom åra. Og når man ser folk i teateret på gata så sier man hei og slår av en prat uansett alder. Og sånn er det i vårt teater det er ikke noe sjenanse. Det er noe som gjør at teateret er noe spesielt.”

Dette sitatet sier noe om hvordan menneskene i teateret føler tilhørighet til hverandre på tross av alder. Tryggheten til hverandre som kommer frem under oppvarmingen speiler følelsen av tilhørighet. I Eidsvoll amatørteater finnes det ingen grupperinger innad i gruppen, men en stor gjeng som føler seg knyttet til hverandre. Når man møter noen av de involverte på utsiden får vedkommende en trang for å vedkjenne seg å slå av en prat. Dette kan være tilhørigheten man føler på også utenfor øvingslokalet. Samholdet og tilstedeværelsen Thomas snakker om bekrefter også mine egne tanker om Eidsvoll amatørteater. Menneskene i teateret får deg til å føle deg bra, trygg og ønsket.

Hilde 52 år :

”Og når mannen min gikk bort i 2004 så gikk det plutselig opp for meg at det er teateret som skal redde meg igjen. Og ikke bare meg denne gangen men barna mine også. Det er så godt å trygt å være i kulturhuset på høsten og det er terapi for sjelen og være med så mange bra folk som bare vil deg vel. Vi trenger ikke gå lenger tilbake enn for 5 år siden da jeg møtte veggen. Og hvor teateret igjen ble redningen ut av det tøffe livet vi alle må leve noen ganger. Det ble en redning å få dra ned på øvinger. Det går en trå i det i mitt liv i hvert fall.”
...”Det er noe dem etter hvert lengter tilbake til etter noen år hvor dem har finni seg selv. Det er en kjærlighet der. Er du med på en produksjon og du har fått dette litt under huden så blir du med videre for teateret i Eidsvoll gjør deg så godt. Jeg tror at kurs og en produksjon kan få deg dedikert og lyst til å være med i mange år til.”

Hilde forteller om hvordan teateret har tatt i mot hennes familie når motgang blir et faktum på det private. Det jeg leser ut ifra dette sitatet er at amatørteateret blir et fristed hvor alle er velkommen. deltageren føler en tilknytning og tilhørighet uansett hvordan situasjonen måtte være utenfor teateret. Tilhørigheten er noe deltageren kan kjenne på ut fra følelsen menneskene i gruppen gir vedkommende. Tidligere relasjonen gir deltageren en trygget på at han/henne alltid har et sted å komme til hvis en trenger fri eller noe annet å tenke på. Det Hilde her forteller er interessant med tanke på at også barna føler det på samme måte. Å få være en del av teateret er en berikelse i seg selv når man ønsker en avveksling. Deltagerne føler seg hjemme når de kommer til teateret. Forventningene til trygghet og omsorg på tvers av alder er også med på å skape tilhørighetsfølelsen.

Alle tar vare på hverandre uansett alder, kjønn og bakgrunn. Tilhørighetsfølelsen oppstår når deltagerne jobber så tett sammen om å nå et felles mål. Når produksjonene er over og det er måneder til neste produksjon snakker informantene om et savn som oppstår. Sagnet etter menneskene, savnet etter å stå på en scene, savnet etter å bidra frivillig og arbeide hardt er gjeldende for disse syv informantene. Det er et savn som oppstår når man er vant til mennesker man i utgangspunktet ikke ser ellers i året.

Kjetil 64 år:

”...ja, det sier jeg og. Har du først kommet innafor så blir man gjerne. Så lenge du har foreldrene med deg og som støtter og hjelper til og lysta er der så tror jeg det gjør at man er solgt. Og jeg tror det går aller mest på det sosiale og gruppa.”

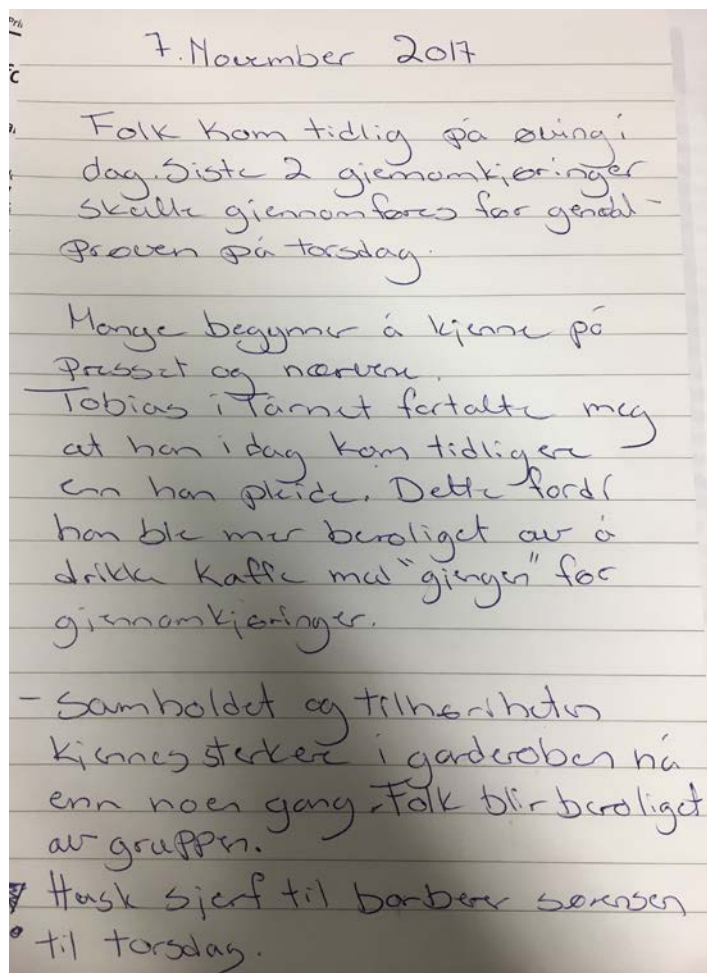
Kjetil påpeker viktigheten av frivillig engasjement. Som igjen resulterer i samhold og deltagerens utvikling, men også at samtlige føler seg bunnet til teateret på en positiv måte. Viktigheten av det sosiale i gruppen og samholdet som skapes gir liv og lyst til å bidra neste gang det er produksjon. Det som kan være det interessante med det Kjetil sier er at samtlige mennesker føler det på samme måte. Videre hvordan han fortsatt har til gode å se et medlem som ikke trives i denne gruppa. Så lenge foreldrene også er med og føler en tilhørighet beriker dette gruppen til å danne en arena hvor mennesker gleder seg til å dra på øvinger. Ved å bidra frivillig er man med på å føle et eierskap til forestillingen og en tilhørighet i teateret. Dette er viktige faktorer som spiller en viktig rolle i driften av en slik organisasjon.

Maria 14 år:

” Det er jo litt sånn at man er med dem som er på samme alder, men allikevel føler jeg at jeg kan prate med alle på en måte for vi er jo sammen hele tiden og skal lage forestilling. Kanskje fordi man er en del av noe så kan alle snakke sammen uansett om man er 12 eller 70 år.”

Maria kan ikke se alder som en hindring for å føle tilhørighet. Hennes forståelse av tilhørighet er grunnlaget for hele Eidsvoll amatørteater. Ikke bare på grunnlag av målet, men også menneskene som skaper en felles forståelse av hverandre. Man vet at man blir møtt med respekt og at gruppen viser omsorg og forståelse for hverandre. Samholdet og den gode atmosfæren som oppstår når denne gruppen kommer sammen speiler følelsen av at man ”hører til”. Det er vanskelig å unngå den felles forståelsen informantene har av hva teateret er. Ønske om en arena og en fritidsaktivitet hvor man kan være seg selv går igjen i samtalen.

4.1.3 Presentasjon av empiri-feltdagbok

Her er mine notater fra feltdagboken tre dager før premiere på "folk og Røvere i Kardemomme by". Tobias i tårnet er tydelig nervøs før kveldens gjennomføring, men har valgt å møte opp tidligere for å få tilhørighetsfølelsen i garderoben før gjennomføring. Han beskriver dette som en god oppladning og en rutine som gjør at han blir mindre nervøs og usikker på sin innsats for kvelden. Ved å drikke kaffe med skuespillerne å snakke om noe annet enn teater før han tar på seg kostyme og sminke, hjelper han til å få en ro og til å konsentrere seg når det gjelder. Denne rutinen vet jeg mange har i Eidsvoll amatørteater. Garderobehumor og kaffedriking før øvelser er noe av det

deltagerne snakker om som noe av det essensielle ved å være en del av teateret. Ventingen med menneskene i garderoben bringer en glede, en tilhørighet og et samhold som samtlige av mine informanter verdsetter og som skaper den største tilhørighetsfølelsen.

4.1.4 Drøfting av tilhørighetsperspektivet

Min rolle i denne produksjonen i Eidsvoll amatørteater har som tidligere nevnt vært "regissør". Dette arbeidet var honorert. Tanken har også slått meg at jeg ville tatt på meg denne regijobben selv om dette ikke hadde vært et honorert prosjekt. Hvorfor? Egne refleksjoner rundt dette bunner ned i tilhørigheten jeg føler for Eidsvoll amatørteater og tilhørighet gir også en følelse av ansvar. Tilliten jeg fikk i januar og forespørselen jeg fikk om en slik regijobb i mitt eget amatørteater gjorde at jeg

ville sagt ja uansett. Først og fremst er dette et teater jeg har vokst opp i, samtidig som dette er mennesker jeg har lyst til å hjelpe med å sette opp en produksjon. Jeg synes det er flott at styret tør å satse på de unge å hjelpe ungdommen opp og frem. Tilliten som Eidsvoll amatørteater har til sine medlemmer er grunnmuren for teateret. Ved å bruke de unge som har vokst opp i teateret bidrar dette til teaterets utvikling og fremtidige drift. Tilhørigheten deltagerne føler til denne gruppen speiler det sosiale aspektet.

Helen Nicholson (2005) skriver i artikkelen "An Introduction to Applied Drama" at teatergruppen i sin helhet også er med på skape en tilhørighet for lokalsamfunnet. "...in raising questions about what is meant by the word 'applied', to what or whom drama and theatre might be applied, and for what reasons, and whose values the application of theatre-making serves and presents" (Nicholson, 2005 s.5). Anvendt teater speiler tilhørigheten deltagerne opplever i Eidsvoll amatørteater. Deltagerne ønsker å gjøre en forskjell med sitt medlemskap i teateret. Sammen kan de skape mye ut av lite og dette speiler verdien tilhørighet har for medlemmene. Det er ikke så viktig hvem disse menneskene spille for, men hvordan de ønsker å være som gruppe både på og utenfor øvingslokalene. Thomas 63 år uttrykker viktigheten av samholdet ut i fra dette sitatet: "Og når man ser folk i teateret på gata så sier man hei og slår av en prat uansett alder. Og sånn er det i vårt teater det er ikke noe sjanse. Det er noe som gjør at teateret er no spesielt" Samtidig er relasjonen til lokalsamfunnet viktig. Dette med tanke på at deltagerne i seg selv føler en tilhørighet til sin teatergruppe som igjen beriker lokalbefolkningen og bidrar til at lokalbefolkningen også kan kjenne tilhørighet til Eidsvoll amatørteater som en kulturelt teatertilbud i Eidsvoll. Man ser kjente ansikter på scenen, folk man kjenner både fra skolen og fra jobben og dette er med på å skape en tilhørighet for hele Eidsvoll, både medlemmer og resten av innbyggerne. Vi bruker oss selv og vår virkelighet til å berike samværet i amatørteateret både i og utenfor teateret. (Nicholson, 2017. s. 20) Selvtilliten deltagerne får ved å stå på en scene sammen og fellesverdien av å spille hverandre gode reflekterer tilhørighetsperspektivet. For å kunne spille hverandre gode må man ha en drivkraft, en stolthet og føle tilhørighet til gruppen.

"Gjennom teaterarbeidet får deltagerne prøve ut mange sider av seg selv i samspill og samarbeid med andre. Dette kan være med på å styrke selvtillit og mestringfølelse og dermed bidra til å øke eller styrke den psykiske helsen. Dette kan illustreres med følgende sitat fra en av deltagerne i teatergruppa; "Barndommen gjorde meg syk, men når jeg spiller teater, skjer det noe innvendig. Jeg kan ikke beskrive det. Alt som er vondt forsvinner, og jeg føler meg veldig bra"(Sæther,2013).

Gode felles grunnverdier og samarbeidsevne påvirker produksjonen og spillegleden på scenen. Samholdet på tvers av alder forteller Marie 14 år som en positiv del av tilhørighetsperspektivet. "

Det er jo litt sånn at man er med dem som er på samme alder, men allikevel føler jeg at jeg kan prate med alle på en måte for vi er jo sammen hele tiden og skal lage forestilling. Kanskje fordi man er en del av noe så kan alle snakke sammen uansett om man er 12 eller 70 år.” Maria 14 år. Dette kan forstås slik at deltagerne gjør noe sammen for å oppnå gode relasjoner sammen og at alder liten betydning for tilhørighetsfølelsen. Gjennom samarbeidsprosjekter med andre lag og foreninger som for eksempel kor og korps i lokalsamfunnet er man med på skape en felles forståelse for arbeidet, men igjen også at andre lag og foreninger kan føle en tilhørighet til Eidsvoll amatørteater. Ved å samle talentene i bygda på tvers av interessefelt kan dette bidra til et annerledes uttrykk og varierte produksjoner.

Nicholson (2017) skriver om forventningene mennesker har til ”amatører” og at dette blir møtt med en negativ holdning. Mange publikummere har lavere forventningen til amatører enn profesjonelle skuespillere. ”my interest here is not in claiming that amateur theatre is itself politically radical, nor in singling out woodruff’s article for criticism, but considering what can be learnt from reflecting on why amateurism as a concept and amateur theatre as a practice have been largely absent from the pages of his journal” Nicholson.20015, s264). I Eidsvoll amatørteateret er det interessant å tenke at mennesker har kommet sammen på grunnlag av amatørstempelet. Det å være en ”amatør” i teatersammenheng er det som gjør at Eidsvoll amatørteater eksisterer. Tilhørigheten føles på grunnlag av at alle stiller likt, ingen har verken utdannelse eller profesjonell teaterbakgrunn fra tidligere. Det negative fellesstempelet og menneskers lave forventninger bidrar til at skuespillere og de involverte i amatørteateret føler en mektigere følelse av tilhørighet. I feltdagboken har jeg notert at skuespillerne ønsker sosialt samvær før forestilling. Dette for å roe nervene, men også samles for å tenke på noe annet. De bruker hverandre til å oppleve trygghet og tilhørighet. Motivasjonen til et bedre sluttresultat og gode forestillinger kan baseres på den sosiale berikelsen som oppstår hos deltagerne under en produksjon. ”...ja, det sier jeg og. Har du først kommet innfor så blir man gjerne. Så lenge du har foreldrene med deg og som støtter og hjelper til og lysta er der så tror jeg det gjør at man er solgt. Og jeg tror det går aller mest på det sosiale og gruppa” Kjetil 64. Tidligere erfaringer og tidligere sosiale relasjoner er med på å påvirke deltagerne til å fortsette i teateret. Teateret ønsker å skape et godt rykte og gi lokalsamfunnet flotte forestillinger på tross av sitt urettferdige stempel. Dette bidrar til dugnadsånd og et ønske om å jobbe sammen for å oppnå resultater og snu om på denne stigmatiseringen. Tilhørighet og følelsen som skapes av det sosiale er nøkkelen til samtlige lag og foreninger som ønsker gode resultater. Ved å være dedikert og bidra frivillig kan dette igjen bidra til en større felles tilhørighet. Sin egen tilknytning til fritidsaktiviteten

og menneskene speiler spilleglede og gode resultater. Tilhørighet er viktig både med tanke på den enkelte deltager, men også for resten av gruppen.

4.2 Opplevelsen av frivillighetsperspektivet

Eidsvoll amatørteater blir drevet av frivillige mennesker som deler samme interesse. Ildsjeler, foreldre og produksjonsgrupper er viktige bidragsytere til vellykket drift av amatørteateret. Alt baserer seg på frivillig arbeid sett bort fra honorerte verv som styreleder, kasserer, regissør og produsent. I Eidsvoll amatørteater er det et ønske og et uformelt krav om at foreldre bidrar på øvinger. Dette med hjelp til baking på lange øvingshelger, hjelp i kostymegruppa eller bidra med et malingsstrøk på kulissene. For teateret er det viktig at de unge har foreldrene sine i ryggen når de melder inn barnet sitt i teateret. Man hjelper til med det man kan og lærer også mange nye ting ved å bidra frivillig. Grunnverdien i amatørteateret er at det skal drives på frivillig basis og at mennesker gjør dette på grunnlag av lidenskap og et felles mål. Det er viktig at dedikerte ildsjeler med sin kunnskap kan bringe gode teatertradisjoner videre til neste generasjon. Med årene har det til tider vært vanskelig å motivere foreldre og utenforstående til å bidra i teateret. Dette var blant annet temaet som ble drøftet på første informasjonsmøte i forbindelse med ”Folk og røvere i Kardemomme by”. For at produksjonen skal bli bra er vi alle avhengig av at folk hjelper til hvis det er behov for det. Ved å bidra frivillig blir man også selv en del av fellesskapet. Et fellesskap som springer ut av de samme grunnverdiene og et felles mål for produksjonen og resultatet. Ved å informere de involverte tidlig om forventningene teateret har til foreldre og skuespillere lar teateret folk selv bedømme om de har tid til dette eller ikke. Det er mange faktorer som spiller inn på det frivillige arbeidet i amatørteateret. Frivillighet i et amatørteater er alfa og omega. Uten ytre frivillig hjelp har ikke teateret mulighet til å drifte og produsere større produksjoner. Noen vil nok si at det krever mye å være en del av dette, men som en frivillig fritidsaktivitet er dette også noe av det rikeste man kan være en del av. Forståelse av avhengigheten for deltagerne og de involverte er det viktigste aspektet for et amatørteater. Hvis grunnverdiene og holdningen er genuin hos medlemmene vil tiden deltagerne bruker på dette føles som en selvfølgelighet. Sene kvelder, lange helger og hyppige øvinger er med på skape en felles forståelse av hva som skal til for at en produksjon skal gå rundt. Fellesskapet beriker viljen og lysten til å bidra frivillig.

4.2.2 Presentasjon av empiri- fokusgruppeintervju

Sett med mine øyne representerer selve fokusgruppeintervjuet temaet frivillighet. Alle informantene ønsket å bidra og hjelpe meg frivillig med datainnsamling til denne forskningen. Intervjuet i seg selv kan sees på som at deltagerne ønsker å bidra og hjelpe hverandre. Ettersom frivillighetsaspektet ved et amatørteater ser viktig ble dette temaet nevnt opp til flere ganger i løpet av intervjuet.

Thomas 63 år:

”-Du har alltid noen ildsjeler som er med på dette , men selve organisasjonen i EAT nå er sånn at folk har lyst til. Du ser naboen venninner og venner. Jeg husker når vi begynte i det små. De som var med var med på alt, vi snekret kulisser og sydde kostymer. Men når vi begynte med produksjonsgrupper og ledere forproduksjonsgruppene (husker ikke når det var) så fikk vi med folk som hadde lyst til å hjelpe til men som kanskje nødvendigvis ikke ville stå på scenen. Når den ordningen ble starter ble det slik at foreldrene kjørte unga sine enten på kurs eller på teaterprøver så dro foreldrene til sine grupper innad i teateret hvor dem kunne bidra med maling av kulisser, sy kostymer osv. På den måten fanget man opp fryktelig mye. Jeg har aldri før sett at unga og foreldrene kunne være med å snakke sammen om di samme tingene og holde på med det samme rundt middagsbordet. Når jeg hadde unga mine på fotballtrening har jeg inntrykk av at man kjørte unga på trening også kom man tilbake og hentet dem etter at treningen var over, men her er du med hele tiden. Opp imot forestilling blir det alltid øvinger på overtid og da sier vi sitt ikke i bilen å vent på barnet ditt, kom heller inn i salen og se resten av prøven.”

Viktigheten av at alle bidrar underveis i produksjonen er vesentlig for videre drift av teateret. Teateret ønsker å engasjere foreldre til å bistå med hjelp, men også følge opp barnet sitt. Eidsvoll amatørteater er ikke en fritidsaktivitet foreldrene kan se på som barnepass. Thomas forteller om viktigheten av at teateret involverer foreldrene. Dette er også en viktig faktor for den frivillige driften. La foreldrene få observere hva barnet gjør når han eller henne er på øving. Inkludering er viktig og resulterer i frivillige bidrag mens barnet står på scenen. Samtlige informanter nevner at hele familien til tider har vært i sving under produksjonene og at dette har blitt gjort med største glede.

Kjetil 64 år:

”-Så lenge den 12 åringen har foreldrene sine i ryggen. Og dem er med og følger opp. Har dem foreldre som bruker teateret som barnehage kan det være at dem kan slite litt. For her er vi avhengig at alle bidrar med det dem kan. Både stor og små. Det er det som gjør at detta har gått rundt. Skolekorpset har jeg inntrykk av at foreldrene bruker det som en slags barnehage. Sånn at foreldrene får litt fri.”

Videre forklarer de eldste informantene at det i senere dager har vært vanskeligheter fordi folk nå har så mange andre ting å gjøre på fritiden. Folk ser ikke lenger verdien ved å samles til dugnad som folk gjorde før. Det å bidra til fellesskapet før var en glede, i dag er det et ork og et mas. Selv om mange i teateret er klar over hvor mye tid som går med til ”hobbyen” er det fortsatt medlemmer som ikke forstår hva det kreves å være en del av dette fellesskapet. Informantene mener fortsatt at

folk forelsker seg i den flotte dynamikken Eidsvoll amatørteater har. Folk ønsker etter hvert å bidra utover i produksjonene, folk møter opp tidligere på øving for å tilby seg hjelp til ting som på ordnes og fikses. Når man har forstått hvordan det hele henger sammen og forstår at medlemmene faktisk gjør det med glede gjør det noe med hele engasjementet.

Thomas 63 år:

”-Vi prata om at folk skal melde seg i teateret. Og at melder du deg inn i teateret må du være med fra A til Å. Det nytter ikke å komme med snørr i nesa og si at i dag er jeg ikke i form. Det nytter ikke. Og det lærer folk forholdsvis tidlig. Jeg husker en mor som kom tre uker før premiere :”Bare husk at den fjerde forestillingen da kommer ikke vi for vi skal reise bort.” Man må skjønne hva man melder seg på.”

Thomas snakker om ulike unnskyldninger man kan blir møtt med i øvingsprosessen. Noe som blir dårlig mottatt. Amatørteateret er avhengig av alle. Har du meldt deg inn i teater forstår man raskt hvor avhengig man blir av hverandre og hverandres tilstedeværelse. Frivilligheten speiler tilhørigheten menneskene har til teateret. Følelsen det gir at mennesker er avhengig av deg kan bidra til et større ønske om å være deltagende og engasjere seg. Gode relasjoner er med på å skape mennesker som ønsker å bidra frivillig.

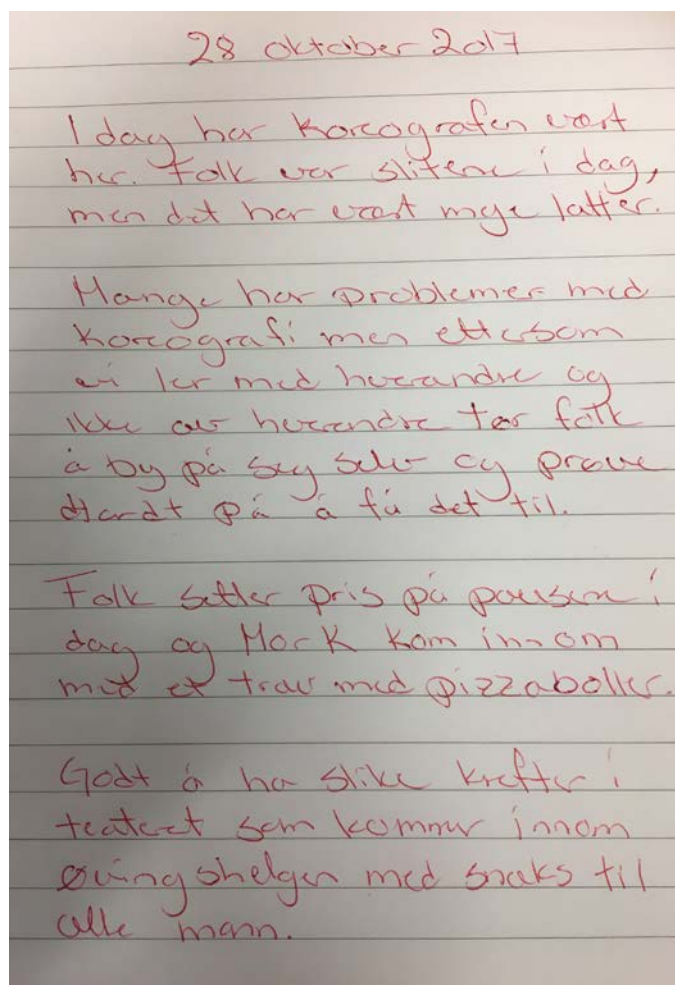
Maria 14 år:

”-jeg tror det er mange som har fått seg en overraskelse med tanke på hvor mye jeg føler vi har fått ut av lite mange ganger. Med de midlene vi har tatt har produksjonene vært gode og med høy kvalitet. Og det har kanskje vært med på viske ut det ”amatørmessig”-stempelet for vår del.”

Det Marie her forteller definerer Eidsvoll amatørteater som et frivillig godt sosialt organ. Ved at deltagerne kommer sammen for å lage en forestilling og skape gode sosiale relasjoner kan dette resultere i gode sluttresultater. Den sosiale gruppen og samholdet er med på å bidra til et større ønske om frivillig arbeid. Når sluttresultatet blir over alles forventninger ønsker deltageren ved neste korsvei å engasjere seg for å skape et enda bedre resultat enn sist. Konkurransen med det profesjonelle og ”amatørtempelet” kan føre til et større engasjement blant deltagerne for å motbevise påstandene.

Dette definere Eidsvoll amatørteater som frivillighetsorganisasjon. Eidsvoll amatørteater går ikke rundt uten frivillig arbeid og ildsjeler. Noen forutsetninger for medlemskapet må teateret sette krav til. Teateret stiller krav til at mor og far bidrar hvis det er nødvendig og nødvendig vet vi at det kommer til å bli underveis i produksjonen. Ulønnet, frivillig arbeid skal til slutt lønne seg i utbytte av gode venner, ny kunnskap, en tilhørighetsfølelse og et godt sluttresultat.

4.2.3 Presentasjon av empiri- feltdagbok

Øvingshelgen to uker før premiere var tung for alle og enhver i ensemblet. Mye dans og sang å mange nye ting som skulle læres. Det ble viktig med pauser og sosialt samvær imellom danseøktene. I den lengste pausen kom en ildsjel i teateret med et stort traue med pizzaboller til hele ensemblet. Dette var med på å skape ny motivasjon og mette mager på samtlige skuespillerne og tilskuere. Omtanken til de frivillige bidragsytere i teateret får maskineriet til å gå rundt på slitsomme øvinger. Slike frivillige bidrag blir satt stor pris på under slitsomme øvinger og hele ensemblet viser sin takknemlighet ovenfor disse menneskene. At noen satt hjemme og tenkte de skulle bake 70 pizzaboller for at vi skulle få en fin lørdagsøving sier mye om hvilke mennesker

Eidsvoll amatørteater har i sitt ensemble. Dette opplever jeg som et ønske om å bidra til fellesskapet slik at de sosiale relasjonene forsterkes.

4.2.3 Drøfting av frivillighetsperspektivet

Helen Nicholson beskriver i sin artikkel "Theatre, Performance, and the Amateur Turn" at hun ser verdien som skapes ved å skape noe sammen. På grunnlag av felles interesser kan gleden underveis i arbeidet være større enn selve sluttresultatet. Nicholson peker også på lokale amatørteater som finner glede ved å lage mye ut av lite. For å spille teater trenger man ikke store økonomiske midler og mye utstyr. Deltagerne trenger en felles interesse og enkle midler for å kunne utføre dette på "hobby-basis" (Holdsworth, Milling & Nicholson, 2017, s. 10). Prestegården i Eidsvoll er på ingen måte luksuriøs, men så lenge gruppen er sammen og jobber sammen er dette et perfekt sted for både kursvirksomhet og selskaper. Det er ikke så mye som trengs for å ha det bra, men folk må bidra frivillig for at midlene skal bli utnyttet så godt som mulig. Maria 14 år beskriver gleden

deltagerne får ved å jobbe frivillig og samholdet i gruppen som blir et resultat av dette. ”-jeg tror det er mange som har fått seg en overraskelse med tanke på hvor mye jeg føler vi har fått ut av lite mange ganger. Med de midlene vi har tatt har produksjonene vært gode og med høy kvalitet. Og det har kanskje vært med på viske ut det ”amatørmessig”-stempelet for vår del.”

Frivillig.no beskriver frivillighet som ulønnet arbeid, men verdifullt. I Eidsvoll amatørteater får man ikke lønn for strevet, men blir belønnet med gode venner og sosiale verktøy og gode relasjoner til folk med samme interesse. ”Folk har en tendens til å se frivillig arbeid som noe nyttig for andre, men som kun er et tapsprosjekt for en selv. Det er dermed noe en vil utøve dersom en selv føler en har overskudd å gi” (Loga. 2010, s.47). For Eidsvoll amatørteater er det viktig at mennesker også blir beriket selv ved frivillig engasjement. Loga forteller om hvilke andre personlige berikelser deltageren kan utvikle ved frivillig arbeid. Dette berikelser som bedre helse, men også egen velvære. Tidene forandrer seg, forventninger forandrer seg og publikummet forandrer seg. Dette er alle viktige faktorer for videre drift av amatørteateret. Det stilles større krav i dag, både til valg og rettigheter av manus, regler for lys og lyd, men også produksjonen i sin helhet. Alle er avhengig av alle i et amatørteater, som nevnt i fokusgruppeintervjuet må deltageren være dedikert og tilstede i sitt teater. Tidlig i prosessen lærer nye medlemmer at det frivillige er en viktig del i prosessen. Det går mye tid på gjøremål utenfor øvingene og man forventer at alle tar i et tak. I senere tid har dette til tider vært en utfordring. Foreldre forstår ikke alltid hvor mye arbeid som kreves ved å ha et barn i amatørteateret. ”Budskapet er altså at iveren etter å øke egen inntekt, er våre sosiale relasjoner blitt redusert. Når vi bruker mer tid på arbeid og får mindre tid til fritid, reduseres antallet sosiale forbindelser mellom mennesker” (Loga. 2010, s. 48). Dette sitatet forstår jeg som en utvikling i uttrykket ”dugnadsånd”. Mennesker blir med tiden mer opptatt av egentid og egen økonomi.

Kjetil 64 år:

”-Så lenge den 12 åringen har foreldrene sine i ryggen. Og dem er med og følger opp. Har dem foreldre som bruker teateret som barnehage kan det være at dem kan slite litt. For her er vi avhengig at alle bidrar med det dem kan. Både stor og små. Det er det som gjør at detta har gått rundt. Skolekorpset har jeg inntrykk av at foreldrene bruker det som en slags barnehage. Sånn at foreldrene får litt fri.”

Viktigheten av frivillig arbeid vil alltid være gjellende for Eidsvoll amatørteater. Med tiden kan forskning tyde på at dette kan bli en utfordring i fremtiden. Mennesker ser ikke viktigheten av frivillig engasjement for seg selv og egen utvikling. Personlig berikelse og ny kunnskap som et resultat av dette kommer i skyggen av økonomi og egoisme. Belønningen for det frivillige arbeidet kommer når man starter med forestillinger. Belønningen er publikum i salen som gir respons

umiddelbart og alle de hyggelige kommentarene i etterkant. Dette er resultatet av hardt arbeid og fritid fra alle involverte. Amatørteater er som Vigdis Aune beskriver, et frivilligtilbud for barn og unge som ønsker å utrykke seg igjennom teater og kreativt arbeid (Aune. 2013, s.35). Teater er tidkrevende og støtteapparatet rundt øvinger og forestillinger er minst like viktig som skuespillerne på scenen. Man vier dyrbar tid for å oppnå et godt resultat. Når jeg stiller informantene spørsmål om det frivillige arbeidet speiler dette også det sosiale. I feltdagboken har jeg skrevet om omsorgen medlemmene føler for hverandre. Dette er med på å bidra til hyggelige øvinger, men også en følelse av takknemlighet. Slike frivillige bidrag i amatørteateret er med på å bidra til at gruppen får gode sosiale relasjoner. Medlemmene vet også at dette blir tatt imot med stor takknemlighet. Noe som kan resultere i flere frivillige bidrag i fremtiden. Det er gruppens verdier og mål som gjør at man ønsker å bidra frivillig. De gode pausene men hyggelig samtaler, den interne humoren som oppstår ved å jobbe tett sammen over lengre tid og ikke minst nettverket som skapes ved å arbeide sammen med mennesker fra hele bygda. Når produksjonen er over og deltageren er sliten og lei tenker man tilbake på den varme menneskelige atmosfæren og gleder seg allerede til neste produksjon. Bildet nedenfor sier noen om hvordan mennesker bidrar frivillig og tilegner seg nye kunnskaper. Folk bidrar frivillig selv om de kanskje blir satt til noe de ikke føler seg kvalifisert til. Noen utfordringer kan oppstå underveis, men alle gjør sitt beste og det er det viktigste.

4.3 Sosial Estetikk

Det sosiale aspektet ved Eidsvoll amatørteater er den største grunnen til at mange ønsker å melde seg inn i teateret. Amatørteater er først og fremst et fritidstilbud for alle aldre, men teateret er også en arena hvor folk kan møtes for å ha et hyggelig samvær. I Eidsvoll amatørteater møter man mennesker med samme interesse og man møtes for å utrykke seg kreativt. Noen melder seg også på av nysgjerrighet og en interesse for å spille noen eller noe man egentlig ikke er. Amatørteater som en sosial gruppe bidrar ifølge informantene til større selvtillit og en tilhørighetsfølelse for den enkelte deltager. Sammen skaper gruppen en omsorg og forståelse for hverandre. Gevinsten deltageren kan få i en slik gruppe er sosiale verktøy til videre utvikling. Deltageren blir tildelt utfordringer og får muligheten til selvutvikling. De møtes på kveldstid for å tulle, tøyse å drikke kaffe bidrar ikke bare til spilleglede og gode resultater, men også til vennskap og bekjentskap som varer. I Eidsvoll amatørteater har man familier hvor alle generasjonene er representert. Bestemor er med som skuespiller, mamma er med som sminkør, sønn og datter er statister og pappa maler kulisser og kjører og henter til øving. Dette er med på å berike Eidsvoll amatørteater som gruppe. En voksende trygg atmosfære blir dannet i det sosiale arbeidet ved at generasjoner kommer sammen. Ved felles utfordringer som gruppe, dannes det en felles mestringsfølelse og en samarbeidsevne. Dette på grunnlag av en felles forståelse av arbeidsoppgavene og å mestre de ulike utfordringene som måtte komme. Resultatet av dette blir derfor at den enkelte deltager får bedre selvtillit og finner sin plass i gruppen. Ved å vise omsorg, respekt og forståelse for andre mennesker i gruppen blir man møtt med det samme i gjengjeld. De sosiale verktøyene deltagerne lærer ved å være en del av en slik gruppe er verdifulle egenskaper man kan ta med seg videre i andre situasjoner. Gode grunnverdier spiller også en stor rolle i dette kapittelet. Både med tanke på å videreføre de gode tradisjonene i Eidsvoll amatørteater, men også for å fortsette den fine gruppedynamikken som er eksisterende nå. Amatørteateret lar mennesker få være seg selv når man kommer inn dørene i øvingslokalet.

4.3.2 Presentasjon av empiri- fokusgruppeintervju

Når vi møttes på prestegården i desember for å snakke om Eidsvoll amatørteater var det smil og latter allerede før døren var låst opp. Alle ga hverandre en klem og den interne humoren skapte allerede latterkramper uavhengig av alder. Gjensynsgleden var stor og mimringen fra tidligere produksjoner startet umiddelbart. Utfordringen under dette intervjuet var digresjonene som oppstod ved at informantene ønsker å mimre tilbake i tid. Med dette kan man forstå at det sosiale aspektet

ved teateret og felles erfaringer skaper fellesskap og gode sosiale relasjoner. Ved å mimre om tidligere produksjoner skjedde det noe med samtlige av informantene. Alle hadde noe på hjertet og alle hadde hatt en lignende episode i teateret. Dette skaper den interne humoren og den sosiale forståelsen av gruppen.

Thomas 63 år :

”- Jeg hadde ikke blitt med hvis jeg ikke hadde tålt tryne til Kjetil.... Det er folka som gjør det. Folk du er glad i som deler samme interesse og synes teater er gøy. Derfor greier vi å finne tid uansett hva vi blir spurt om. Vi hadde det gøy sist og da blir det gøy nå også.”

Underveis i samtalen kom vi inn på et tema om utfordringer man møter ved aldersspenn og mangfoldet i denne sosiale gruppen. Antimobbeskjema for skuespillerne har i de senere årene blitt en rutine og en nødvendighet i amatørteateret. En episode for noen år tilbake gjorde utslag for å lage et slikt antimobbeskjema. Unge i dag ønsker å bli sett og hørt og kan gå til drastiske metoder for å oppnå akkurat dette. Aksept og forståelse av andre mennesker er verdien deltagerne får ved å engasjere seg i amatørteateret. Respekt ovenfor andre medlemmer er viktig for at det sosiale skal fungere. Gleden som oppstår ved at disse menneskene kommer sammen speiles av tidligere erfaringer gjort i amatørteateret.

Kjetil 64 år:

”Det vil alltid være noe ettersom vi er mange og er så forskjellige som vi er, og vi har mange meninger og verdier. Men jeg veit ting blir tatt tak i med en gang det dukker opp et eller annet i teateret vi ikke ønsker at skal være vår verdi.”

Ulike mennesker med forskjellig bakgrunn kan by på utfordringer sosialt innad i gruppen. Dette kan forstås som en smeltedigel av ulike personligheter, kulturell bakgrunn, men også familiære relasjoner. Slike utfordringen velger Eidsvoll amatørteater å ta tak i. Dette ved å snakke åpent om ubehagelige situasjoner, men også fronte grunnverdiene i teateret som respekt og samhold. Hvis jeg skal se på hvorfor dette er et problem i dag blir jeg nød til å trekke inn psykologi og annen forskning på området. Med denne oppgaven ønsker jeg ikke å gå nærmere inn på dette, men heller fokusere på hvordan Eidsvoll amatørteater har valgt å løse disse utfordringene som gruppe. Informantene snakket varmt om hvordan teateret har taklet disse utfordringene. Noen hevdet at oppførsel og respekt for andre var det viktigste for å ha et godt sosialt samvær. Antimobbeskjemaet (se vedlegg nr.3) har bidratt til en større innsikt i å finne sin plass i gruppen. Ved å forstå andre mennesker og vise hensyn bidrar man til en mer dynamisk gruppedynamikk.

Thomas 63 år:

”Det jeg tror vi scorer høyt på i vårt teater er energien vi har fra scena og den varmen vi klarer å formidle. Når folk ser at skuespillerne synes det er gøy å stå på scenen smitter det over på publikum og det er det jeg tror vi vinner på. Energi og spilleglede. Og spilleglede får man bare hvis det er et godt miljø innad i teateret. Her er vi varme og snille med hverandre og man viser hensyn og man føler seg trygg. Det er faktorer som gjør at det synes av vi har det gøy når vi står på scena med publikummere i salen.

Det sosiale aspektet med denne type organisasjon er også viktig for videre drift og rekruttering. Med dette mener jeg teaterets ansikt utad i lokalsamfunnet. Spillegleden på scenen er et resultat av gode sosiale relasjoner og et godt samhold. For å kunne utrykke spilleglede og varme på scenen må gruppen først og fremst ha et godt sosialt miljø hvor folk trives. Et godt miljø bidrar til trivsel og spilleglede for deltagerne. Dette kan igjen smitte over på publikum og føre til flere medlemmer som ønsker å være med i teateret.

Maria 14 år:

”-når jeg var med på den første forestillingen min for noen år siden kjente jeg jo veldig mange fra før av fordi jeg hadde gått på kurs og sånn. Jeg syntes bare det var gøy og jeg føler jeg kunne prate med alle. Jeg tror aldri jeg har tenkt over at jeg kom utenifra? Jeg har aldri tenkt at jeg var ny.”

Rekruttering gjennom kurs for barn kan føre til et bedre sosialt miljø. Med dette mener jeg at kursdeltagerne blir kjent før en eventuell storproduksjon. Kurs gir barna et inntrykk av hva teateret innebærer og de unge får et miljø de kan ta med seg videre når alle medlemmene er samlet for produksjon. Viktigheten av bekjentskaper og tidligere gode relasjoner for barn kan resultere i en trykghetsfølelse og personlig utvikling, som senere kan gi barnet nye opplevelser og sosiale verktøy i fremtiden.

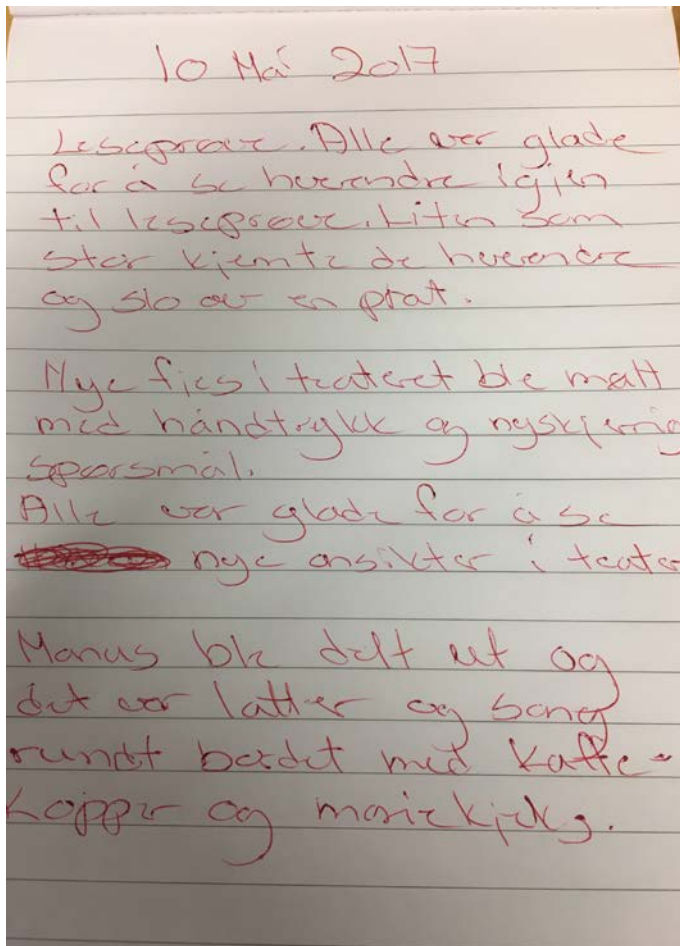
Lise 18 år:

”Fra den tida vi begynner og frem til premieren er helt gull. All den garderobehumoren og tøysingen før en premiere er noe av det beste med å være dette teateret.”

Samtaleemner bunner stadig ned i det sosiale. De ønsker å møte mennesker på fritiden som interesserer seg for det samme. Verdien av det sosiale aspektet i amatørteateret i Eidsvoll bunner ned i sosial forståelse. Ved å bidra til god gruppedynamikk hjelper man de andre medlemmene til å føle seg ønsket og velkommen. Underveis i samtaler forstår jeg at folk ønsker å beholde den gode dynamikken i gruppa og at det er derfor de fortsatt ønsker å være med. Ved å by på seg selv og dele yoghurtnett med sidemannen beriker dette ikke bare sidemannen, men også gruppen i sin helhet. Verdien av en fritidsaktivitet hvor både 12 åringen og 64 åringen trives er unikt i denne

amatørteatergruppen. Samholdet springer ut fra det sosiale og med årene kan det føles som et adrenalinrush å motta et nytt manus å vite at en ny produksjon skal tas fatt på.

4.3.3 Presentasjon av empiri- feltdagbok

Under leseprøven vi hadde før sommerferien kunne jeg kjenne på varmen og kjærligheten som var i rommet. Gleden over at de igjen skulle samles hver tirsdag og fredag igjennom høsten var stor. Noen nye fjes var det også å se, og disse ble tatt imot på ekte amatørteater vis. Med dette mener jeg en interesse av å bli kjent med de nye personene. By på seg selv og vise glede over nye ansikter. Denne maikvelden skulle vise seg å by på latter, sang og nye bekjentskaper. Det er noe som skjer i rommet når disse menneskene på tvers av alder møtes. Det blir ingen høylytte diskusjoner eller baksnakking av hverandre, kun kjærlighet, varme og masse Mariekjeks. Ingen i dette rommet skulle stå alene i hjørnet, men bli presentert for de gamle traverne vi har i teateret.

Gjensynsgleden og velkomsten var så stor at dattera til Politimester Bastian ikke ønsket å dra fra prestegården. Noen ganger har skuespillerne med seg barna sine på øving og disse blir også tatt godt vare på å servert mariekjeks og pizzaboller. Dette feltdagboknotatet mener jeg forteller den omsorgen medlemmene har for hverandre. Ut fra dette notatet kan jeg også forstå amatørteateret som sosial estetikk. Dette på grunnlag av gjensynsgleden menneskene uttrykker og en iver etter å igjen få jobbe sammen om en ny forestilling.

4.3.4 Drøfting av sosial estetikk

Nicholson (2017) skriver om dynamikken som oppstår under amatørteaterproduksjoner når lokale mennesker samles for å more seg å skape noe sammen. Forskningen hennes viser at fritidsaktiviteter som amatørteater ikke bare beriker lokalsamfunnet og fritidstilbudet, men også

hver enkelt deltager og dens utvikling. Selvutvikling og sosialt samvær på fritiden er en viktig del av et menneskets liv. Ved å tilby amatørteater som et fritidstilbud lar man mennesker oppleve selvutvikling og utfordringer som kan gi dem en god balast videre i livet. Deltagerne får venner for livet, ny kunnskap, kjenne på tilhørighet til gruppen og erfare at man må bidra for at resultatet skal bli bra. Aune (2013) bruker Creative dramatics og lek som grunnlag for sin forskning. "...den generelle humanistiske betydningen av spill og agering- det kan påvirke barn og unges personlige utvikling. Creative dramatics gir deltageren mulighet til å være aktive i å tolke og uttrykke seg selv, det gir dem mulighet til å oppleve en tekst eller overlevert fortelling og til å lære i sosialt samvær med sine jevnaldre" (Aune. 2013, s.59) Dette beskriver Maria 14 år med dette sitatet : "-når jeg var med på den første forestillingen min for noen år siden kjente jeg jo veldig mange fra før av fordi jeg hadde gått på kurs og sånn. Jeg syntes bare det var gøy og jeg føler jeg kunne prate med alle. Jeg tror aldri jeg har tenkt over at jeg kom utenifra? Jeg har aldri tenkt at jeg var ny." Samholdet Maria opplevde ved å delta på kurs ga Maria trygghet, men også lysten til å delta på en større produksjon.

Antimobbeskjemaet (se vedlegg nr.3) har blitt løsningen og knutene har blitt tatt tak i. Eidsvoll amatørteater er ingen arena for å få utløp for sin egoisme eller eksponeringsbehov. Her skal man ved hjelp av sosiale egenskaper hjelpe hverandre til å bli bedre. Både på det teatraliske, men også på det mentale og sosiale. Ved å bidra til en god sosial dynamikk gir det gruppen en plattform for selvrealisering og utvikling for de andre medlemmene. "...fra dette ståstedet et individ og et fellesskap som stadig utvikler seg eller vokser gjennom konstruktiv samspill med omgivelsene" (Heggstad, Eriksson & Rasmussen. 2013, s.27). Hva hver enkelt får ut av det sosiale og miljøet som skapes i samvær med hverandre. Thomas 63 år forteller om viktigheten av tidligere gode relasjoner og hvordan dette kan bidra til selvutvikling, men også utvikling for fremtidige forestillinger. "- Jeg hadde ikke blitt med hvis jeg ikke hadde tålt tryne til Kjetil.... Det er folka som gjør det. Folk du er glad i som deler samme interesse og synes teater er gøy. Derfor greier vi å finne tid uansett hva vi blir spurt om. Vi hadde det gøy sist og da blir det gøy nå også". Man kan tolke dette sitatet som at Thomas lærer seg å forstå menneskene i teateret igjennom teaterets gode verdier og det sosiale samværet som bygger på respekt og forståelse for andre mennesker. Anvendt teater kan også her være en parallell i form av at det sosiale og det estetiske ønskes likestilt. Disse verdiene kan man finne i anvendte teater, men også amatørteater.

Aune skriver i sin bok "teater for barn og unge" at ungdommen generelt har problemer med å legge bort sine egne behov for å fremme andres. Dette kan man trekke en parallell til i Eidsvoll amatørteatret. Eksponeringsbehovet har en pris, og den prisen er det sosiale i en slik gruppe. Ved å

sette seg selv fremst i en slik gruppe blokkerer man andres tilhørighet og gleden ved det sosiale. Respekt, samhold og omsorg er alle faktorer som en sosial gruppe trenger for å fungere. Gruppen skal sammen utvikle seg og skape nye relasjoner (Aune, 2013, s 36-37). Det sosiale aspektet med denne organisasjon stiller krav til den enkelte deltager og dens egen evne til å tilpasse seg omgivelsene. Tilpasningsdyktighet speiler den enkelte deltager sin forståelse av sin plass i gruppen. I en sosial gruppe er det viktig å ta vare på seg selv, men også kunne ta vare på andre. Som nevnt tidligere stilles det krav til frivillighet og bidragsytelse i amatørteateret. Frivillig arbeidskraft speiler gode sosiale relasjoner. Thomas 63 år beskriver med dette sitatet hvordan spilleglede kan være et resultat av godt miljø. ”Det jeg tror vi scorer høyt på i vårt teater er energien vi har fra scena og den varmen vi klarer å formidle. Når folk ser at skuespillerne synes det er gøy å stå på scenen smitter det over på publikum og det er det jeg tror vi vinner på. Energi og spilleglede. Spilleglede får man bare hvis det er et godt miljø innad i teateret. Her er vi varme og snille med hverandre og man viser hensyn og man føler seg trygg Det er faktorer som gjør at det synes at vi har det gøy når vi står på scenen med publikummere i salen.”. Tomas 63 år beskriver det han mener er viktig for amatørteateret som en sosial gruppe. Deltagerne må trives med hverandre for å uttrykke spilleglede på scenen. Han beskriver her er en viktig faktor for videre utvikling av teateret og medlemmenes utvikling. Mennesker melder seg ikke til frivillig arbeid hvis det sosiale oppleves som dårlig eller ubehagelig. En interessant parallell kan i denne oppgaven være ”kardemommeloven”. ”Man skal ikke plage andre, man skal være grei og snill, og for øvrig kan man gjøre hva man vil”(Egner T. 1955, s.4) Denne loven kan også knyttes opp mot god gruppedynamikk i amatørteateret. Den viktigste grunnpilaren og verdien teateret har er det sosiale og hyggen ved å samles på grunnlag av felles interesse. Det sosiale blir da det viktigste man har når teateret ønsker frivillig hjelp utenifra. Mennesker stiller ikke sin frivillige arbeidskraft til disposisjon hvis det ikke blir vist at settes pris på. Dette kan også notatet fra feltdagboken underbygge. Med dette mener jeg at mennesker ønsker å bidra frivillig slik at resten av gruppen får en fin stund sammen i pausen. Omsorg og tanken bak er beskrivende for menneskene i Eidsvoll amatørteater. Man får ikke hjelp ved å ta ting som en selvfølge. Alt dette er med på å speile det sosiale. Ved å ha en god sosial gruppe springer kun gode ting ut fra dette. Teateret vinner på å videreføre gode verdier og en åpenhet til sine medlemmer. Det sosiale aspektet er grunnen til at folk ønsker å bli værende i Eidsvoll amatørteater og bidra til flere produksjoner. Bildet på neste side viser det sosiale på tvers av alder, omsorg og tilhørigheten de også føler for hverandre.

4.4 Tradisjon

I Eidsvoll amatørteater finnes lange gode tradisjoner for teaterproduksjon. Kursvirksomhet, produksjonsgrupper og et mangfoldig styre er alle med på å videreføre den gode driften av teateret. Eidsvoll amatørteater har hatt et godt samarbeid med Eidsvoll kommune igjennom 40 år. Ildsjeler som igjennom 40 år har stått på for ungdommen og som har jobbet hardt for videre rekruttering. Alle foreldre som har bidratt frivillig med sin kompetanse og dyrebare tid har vært med på å berike dette teateret og løftet teateret frem til jubileumsåret vi feirer i år. Teaterstykker som "Den stundesløse", "Sommer i Tyrol", "Oklahoma" og "Maurits maur" har preget plakaten til teateret. Samt revyer, spel og kursforestillinger som har blitt vist for Eidsvolls befolkning. Spennet er stort, medlemmene er mange, æresmedlemmene blir flere og ensemblet blir yngre. Når jeg ser tilbake på Eidsvoll amatørteater sin historie finner jeg utallige mennesker med pågangsmot og en forkjærlighet for det lokale amatørteateret. Det sosiale aspektet med amatørteateret er det som har vært det aller viktigste for medlemmene. Samt at denne gruppen har beriket lokalsamfunnet med et godt fritidstilbud og forestillinger. De dyktige menneskene som har stått for driften igjennom disse årene har skapt gode verdier og et godt rykte for Eidsvoll amatørteater. Måten amatørteateret er driftet på er basert på frivillig arbeid og en kjærlighet for teater. Drivkraften i denne organisasjonen er menneskene. Hadde det ikke vært for ildsjelene og all deres tid hadde ikke det vært et fritidstilbud for teaterinteresserte i Eidsvoll i dag. Når jeg tenker på ordet "tradisjon" og Eidsvoll amatørteater er det mange ting som slår meg som er en selvfølge i dette teateret. Gode gamle tradisjoner som debutant-roser blir delt ut til de nye medlemmene på premieren, det blir nesten alltid servert pizza på teppefallsfest og det er tradisjon å sette opp familieforestilling på høsten. På helgeøvelser har foreldre alltid bakt kake eller pizzaboller til hele ensemblet og dette er også en tradisjon vi har i teateret. Lange øvingshelger betyr noe godt å bite i når det er pause. Dette er alle tradisjoner som medlemmene ser på som en selvfølge. Gode lange tradisjoner, gode holdninger og godt frivillig arbeid. Gode tradisjoner resulterer i gode verdier som igjen resulterer i gode produksjoner. Alle menneskene som er med på å dyrke teaterets tradisjoner og bidrar med sin genuine interesse er med på videreføre ånden av Eidsvoll amatørteater.

4.4.2 Presentasjon av empiri- fokusgruppeintervju

Tradisjonen tro ble det servert kaffe under dette intervjuet. Hyggen begynner med en kaffekopp i Eidsvoll amatørteater. Akkurat som med de andre temaene som har blitt snakket om underveis i intervjuet blir dette også et emne som trigger digresjons- og mimrenerven. Hyggelige historier

kommer opp og mange inneholder episoder hvor hele familier er involvert. Gode tradisjoner er alle informantene enige om at må bestå for at man kan kalle dette Eidsvoll amatørteater. Ildsjeler blir nevnt, kaffe blir nevnt og pågangsmotet til nervøse skuespillere blir nevnt. Fellesnevneren til alle historiene som blir fortalt er de tradisjonelle grunnverdiene som amatørteateret er bygget på. Det sosiale med premierefester og teppefallsfester, men også nervøsitet og knep de gamle traverne hadde for å takle det.

Kjetil 64 år:

”-Det var et år vi ikke hadde høstforestilling fordi vi hadde gjort så mye forskjellig på våren at vi bestemte at vi ikke skulle sette opp noe på høsten. og det var rart. Da begynte folk i bygda å spørre om vi hadde gitt oss og om det ikke ble no forestilling på en stund.”

Hilde 52 år:

”ja, det husker jeg. Det var noe med det å gå jula i møte uten å bo på kulturhuset. Det var en veldig rar høst i familien vår i hvert fall. Det ble så snålt.”

Disse sitatene sier noe om tradisjonen medlemmene har i teateret, men også tradisjonene lokalbefolkningen har til amatørteatret. Lokalbefolkningen forventer nærmest en forestilling på panorama kulturhus om høsten. For medlemmene kan det føles rart å gå bort fra denne tradisjonen. Samholdet medlemmene skaper under forestillinger kan bli et savn når det er produksjonspause i teateret. Og dette sitatet viser at dette også gjelder lokalbefolkningen i Eidsvoll. Lokalbefolkningen blir samtidig underhold med russerevy hvert år på Panorama kulturhus, som baserer seg på kunnskap fra Eidsvoll amatørteater. Samtlige revysjefer de siste årene har tråkket sine barnesko i Eidsvoll amatørteater. Teaterets tradisjoner med kulturell drift bidrar til at ungdommene har nok kunnskap til å sette opp revy selv når russerevytiden inntreffer.

Lise 18 år:

”- også har man med deg mye ballast i form av hvordan det fungerer med booking av kulturhuset. Man har mange innad i teateret man kan ringe hvis man trenger hjelp med noe. Man har sett og hørt oppigjennom åra hvordan vi setter regi og organiserer mikrofoner til 90 russ på scenen og hvem som kan hjelpe til å styre lys og lyd i bygda. Og det er jo dette som er med på å gjøre at russerevyen i Eidsvoll er så kjent og blir bare bedre og bedre med åra og flere og flere vil være med på den tradisjonen det har blitt i lokalsamfunnet.”

Lise 18 år beskriver sin fartstid i teateret som en god plattform for å selv kunne bidra til å videreføre russerevy-tradisjonen. Gode verdier og teaterkunst som blir formidlet og videreført til medlemmene kan benyttes av ungdommer senere som ønsker å lære dette videre til sine medstudenter. Eidsvoll amatørteater viser til lange tradisjoner ved å hjelpe til med russerevy. Med teaterets kompetanse kan man som medlem få god hjelp og støtte til å produsere forestillinger som ikke er under regi av Eidsvoll amatørteater. Når jeg nevner ”amatørstempelen” under fokusgruppeintervjuet blir det

plutselig stille rundt bordet. Den yngste informanter påpeker at hun aldri har blitt møtt med en slik fordom, men at hvis folk tenkte slik så ønsket hun å motbevise dette ved å jobbe enda hardere. Dette beskriver den gode holdningen i Eidsvoll amatørteater.

Jonas 25 år:

”Akkurat det er litt gøy for jeg hadde en kamerat i salen på kardemomme by nå som over hode ikke er no teaterinteressert. Han liker at ting eksploderer på actionfilm. Og det gjorde meg litt nervøs at han skulle komme. Men når jeg møtte han nede i vestibyen etter forestilling sa han bare ”dette her var jo bare helt sykt”. Apropos amatører på en måte så trodde han at han skulle komme å se et barnslig barneteater med dårlige kulisser og enkle skuespillerprestasjonen. Men han satt der og hadde nyti hvert eneste sekund av forestillingen. Jeg tror også tilbakemeldingene man får i etterkant også bidrar til at man har lyst til å være med på flere produksjoner.”

Jonas hevder at amatørstampelet er i ferd med å fordufte. Det kan være mange faktorer som spiller inn på dette. Tidene har forandret seg både med tanke på midler og forventninger. Økonomien er ikke lenger det den en gang var, publikum er ikke lenger det samme og rammene rundt har forandret seg. Dette er alle faktorer som hjelper til med utvikling og videreføring av teatertradisjoner. Publikum vet i dag at man kan få like god underholdning ved å se et stykke gjort av amatører som å se et teaterstykke av profesjonelle. Amatørteatrene har i dag tilgang til fler og bedre midler, men dette kan igjen skyldes støtte og muligheten til å søke om støtte til profesjonell hjelp til både kurs og regi. Ingen av informantene ser på denne driften som noe amatørmessig. Grunnen mener informantene er at det ikke finnes noe amatørmessig med amatørteater lenger. Folk stiller høyere krav til forestillingene, men amatørteatret har nå økonomi og kompetanse til å tilfredsstille disse kravene.

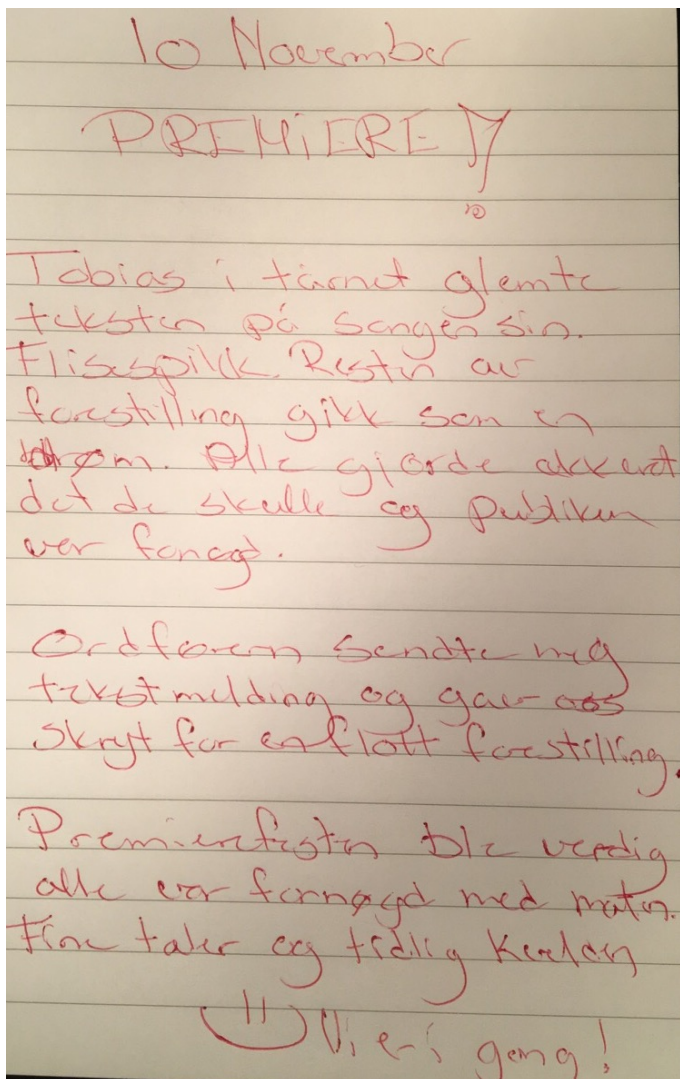
Kjetil 64 år:

”Det har blitt drevet godt og riktig. Tradisjonene blir tatt vare på og jeg føler jeg har lært en hel masse. Jeg bryr meg lite om det finnes mennesker der ute som synes amatører er noe forbanna tøys. Jeg har det rasende gøy det er det viktigste”

Kjetil mener amatørstampelet ikke har noen betydning så lenge det medlemmene driver med er gøy. Dette er gode verdier og tradisjonelle holdninger som fortsatt er gjeldende i teateret selv om tidene har forandret seg. Å ha det gøy er det viktigste, hva andre folk måtte mene er ikke så viktig. Samtidig som noen nevner at det også føles godt å få skryt fra lokalbefolkningen etter forestilling. Menneskene i Eidsvoll amatørteater lever og ånder for gode tradisjoner. Felleskapet og gleden ved å uttrykke seg kreativt er fortsatt det viktigste verdiene. Alt smelter sammen av faste trygge og gode rammer som er satt i teateret. Rammer som ildsjelene har skapt gjennom hardt arbeid og med tiden. Ved å bidra frivillig å møte presis er deltagerne med på å videreføre gode tradisjoner. Informantene

beskriver også hvordan Eidsvoll amatørteater skaper tradisjoner for andre. Lokalbefolkningen stilte spørsmål vedrørende høstforestilling. Ved å produsere familieforestillinger på høsten bidrar dette til forventningene lokalbefolkningen. Lokalbefolkningen forventer forestilling på høsten og det kravet må oppfylles.

4.4.3 Presentasjon av empiri- feltdagbok

Premieredagen var stor for oss alle. Debutanter fikk sin debutant-rose og deilig mat ble servert. Lykken var stor for både meg selv om min produsent ettersom dette var første produksjonen som regissør og produsent for oss begge i Eidsvoll amatørteater. Ordføreren sender tekstmelding hvor han takket for en flott forestilling. Tekstmeldingen for meg betyr ekstra mye ettersom ordføreren i Eidsvoll selv er med i amatørteateret og tidligere har vært styreleder i Eidsvoll amatørteater. Ensemblet virker lettet og fornøgd med kveldens innsats. Det er jeg også. Varmen og gleden ved å endelig starte med forestillinger er det som ligger på alles lepper denne kvelden. Samtidig som det går opp for noen at eventyret snart er over. Taler blir holdt med ord som: ”man må nyte forestillingene og publikum” og ”nå er tiden inne for å nyte

responsen for all den harde jobben”. Alle var glade over å være en del av denne prosessen.

4.4.4 Drøfting av tradisjon

Ved å samle mennesker med en felles interesse kan tradisjon skapes igjennom teaterkunsten.

”There is a modernist trajectory of amateur performance-making that views itself as aesthetically innovative or politically. Many of the aesthetic innovations and nineteenth- and twentieth- century

theatre practice were made by and with amateur groups...”(Holdsworth, Milling & Nicholson, 2017. s.6). Dette sitatet viser til en teatertradisjon som strekker seg tilbake til 1900-tallet hvor teaterkunst var basert på amatører og amatørmessige produksjoner. Dette kan forstås som en grunnmur for amatørteater og menneskers holdning til den amatørteaterbevegelsen som finnes i dag. Politisk sett kan amatørteater fortsatt bli sett på som pompøst og unødvendig. Med dette mener jeg at amatørtradisjonen er med på å gi mennesker en god sosial fritidsaktivitet samtidig som amatørteater i dag har tilgang til midler for å produsere forestillinger av høyere kvalitet. Tidene har forandret seg og holdningene til ”amatør” i teatersammenheng i dag er mer positivt ladet. Dette på grunnlag av nettopp tradisjonene, men også midler og et mer åpent publikum. Jonas 25 år forteller at det fortsatt finnes mennesker som har en negativ holdning til amatørteater som i dette tilfellet var en god venn.

”Akkurat det er litt gøy for jeg hadde en kamerat i salen på kardemomme by nå som over hode ikke er no teaterinteressert. Han liker at ting eksploderer på actionfilm. Og det gjorde meg litt nervøs at han skulle komme. Men når jeg møtte han nede i vestibylen etter forestilling sa han bare ”dette her var jo bare helt sykt”. Apropos amatører på en måte så trodde han at han skulle komme å se et barnslig barneteater med dårlige kulisser og enkle skuespillerprestasjonen. Men han satt der og hadde nyti hvert eneste sekund av forestillingen. Jeg tror også tilbakemeldingene man får i etterkant også bidrar til at man har lyst til å være med på flere produksjoner.”

Det Jonas her forteller er med på underbygge Nicholsons teorier. Holdningen er i dag annerledes og amatørteatrene har med bedre midler kunnet skape forestillinger med høyere kvalitet. Tradisjoner og amatørteaterets lange fartstid er med på å gi et bedre tilbud til sine medlemmer, men også et bedre forestillingstilbud for lokalsamfunnet. Dette som igjen kan medføre en positiv holdning til ”amatør” i teatersammenheng.

Som nevnt tidligere i oppgaven stiller Holdsworth, Millig og Nicholson flere spørsmål som omhandler tradisjon og frivillighet i teateret. I deres artikkel ”Theatre, Performance, and the Amateur Turn” settes det et spørsmålstegn ved drivkraften mennesker har til videreføring av tradisjonene. Hvordan har deltagerne overskudd og pågangsmot til å ha en tidkrevende fritidsaktivitet? ”Despitete incerasing slippage crossovers evident between the professional and amateur theatre relams, we are findig that the pesponses to there questions reveal something of the divergent motivations and values that drive and distinguish amateur theatre-making” (Holdsworth, Milling & Nicholson, 2017. s.10). Dette sitatet forklarer viktigheten av verdier og tradisjoner amatørteater er forbunnet med. For at mennesker i amatørteater kan videreføre denne teatertradisjonen kan nøkkelen ligge i det frivillige og det sosiale. Kjetil 64 år forteller om en

holdning til amatører som kan ha motsatt effekt på medlemmene av amatørteateret. ”Det har blitt drevet godt og riktig. Tradisjonene blir tatt vare på og jeg føler jeg har lært en hel masse. Jeg bryr meg lite om det finnes mennesker der ute som synes amatører er noe forbanna tøys. Jeg har det rasende gøy det er det viktigste.” Tradisjoner og gode sosiale relasjoner gjør at medlemmene ønsker å motbevise publikum. Samtidig som han også synes at det er hvordan man skaper noe sammen som er det viktigste. Tidene har forandret seg og forventningene har forandret seg, men de gamle teatertradisjonene består og dette takket være folk som ser verdien av dette fritidstilbudet og bidrar med sitt engasjement.

Det frivillige aspektet ved amatørteaterets fremtidige drift og tradisjoner blir et spørsmål som bør stilles. Økonomi som bidrar til flere midler i teateret trenger nødvendigvis ikke være svaret på sikker videreføring av et amatørteater. Det frivillig engasjementet skal også være velfungerende i fremtiden. Uten frivillig arbeidsinnsats vil ikke amatørteateret lenger kunne gi lokalbefolkningen et godt fritidstilbud og teaterinteresserte vil ikke lenger ha en arena til å dyrke sin hobby. Jill Loga (2010) sine forskningsresultater viser en nedgang i frivillig engasjement. Dette kan resultere i et økonomisk godt amatørteater som har alle forutsetninger til å fortsette sitt kulturelle arbeid, men som med årene ikke kan fortsette grunnet manglende frivillig engasjement. Ola Normann sin fritid og inntekt kan med årene bli førsteprioritet og det frivillige engasjementet teateret er avhengig av vil forsvinne. På en annen side kan amatørteateret legge til grunn gode verdier, tradisjoner og godt miljø som engasjerer medlemmene positivt slik at de selv ønsker å prioritere amatørteaterarbeid på fritiden. Mennesker må kunne trives for å engasjere seg. I Eidsvoll amatørteater ønsker medlemmene å være en del av noe større. Verdier og tradisjonene sitter i beinmargen til mange av ildsjelene i amatørteateret. Disse vil en gang forsvinne. Viktigheten av tradisjoner og gamle verdier blir da et faktum. Videreføring av dette og rekruttering blir høyst viktig. Lise 18 år snakker ut fra sine erfaringer med tradisjonene i teateret som har gitt Lise en trygghet og et ønske om å videreføre akkurat dette

”-Man har mange innad i teateret man kan ringe hvis man trenger hjelp med noe. Man har sett og hørt oppgjennom åra hvordan vi setter regi og organiserer mikrofoner til 90 russ på scenen og hvem som kan hjelpe til å styre lys og lyd i bygda. Og det er jo dette som er med på å gjøre at russerevyen i Eidsvoll er så kjent og blir bare bedre og bedre med åra og flere og flere vil være med på den tradisjonen det har blitt i lokalsamfunnet.”

Gamle amatørteatertradisjoner kan være viktig for mange i et lokalsamfunn. Ikke bare for medlemmene selv, men også for videreføring av teaterkunsten. Verdier, holdninger og sosialt samvær er faktorer som alle er med på å videreføre nettopp dette.

Ensemblet fra "Folk og røvere i Kardemomme by" av Eidsvoll amatørteater 1978. Med tillatelse fra Eidsvoll amatørteater.

5.0 Avsluttende refleksjoner

I dette kapitlet skal jeg forsøke å sammenfatte teori og empiri slik at jeg kan bevare min problemstilling på best mulig måte.- Hvordan opplever deltagerne å være medlem av Eidsvoll amatørteater?

Temaanalyse og mine fire hovedkategorier har jeg anvendt for å gi et godt grunnlag for besvarelsen. Samtidig skal jeg som forsker vise til relevant teori og redegjøre for hvordan jeg som forsker gir en større dybde i oppgaven. Jeg skal anvende min akademiske bakgrunn, tidligere erfaringer og mitt personlige utgangspunkt for å besvare studiens problemstilling på best mulig måte.

Min forskning har basert seg på Eidsvoll amatørteater og teaterets drift og sosiale relasjoner. Jeg har i denne forskningen sett deltageren gjennom teateret som en sosial gruppe. Gjennom dette arbeidet har jeg basert mine forskningsspørsmål ut fra egen undring. Innledningsvis i denne oppgaven stilte jeg meg selv noen spørsmål som ligger til grunn for dette masterprosjektet. Opplever medlemmene aldersspranget som en utfordring? Hva gjør teateret for at medlemmene bidrar frivillig? Hvorfor blir mange værende i amatørteatermiljøet? Gjennom min forskningsperiode har jeg observert ensemblet og menneskene som har bidratt til forestillingen ”Folk og Røvere i Kardemomme By”. Jeg ønsket med dette prosjektet å ivareta mine informanter etter beste evne å utføre dette prosjektet med fokus på det etiske. Gjennom observasjoner, feltdagbok og fokusgruppeintervju har analysen min utviklet seg til fire hovedkategorier: opplevelse av tilhørighet, frivillighetsperspektivet, sosial estetikk og tradisjon.

Amatørteater for den enkelte deltager kan oppleves ifølge informantene som en arena for å gi utløp som sin kunstneriske side. Ut fra dette er det sosiale aspektet ved en slik gruppe en viktig faktor. Dette på grunnlag av tilhørighet og selvutvikling. Amatørteateret skal være en arena hvor alle er velkomne uavhengig av alder, kjønn eller bakgrunn. Dette er noe som bidrar til at denne type fritidsaktivitet er unik. Ikke bare for den enkelte deltager, men også for andre involverte som ønsker å være en del av dette og bidra frivillig. Nicholson (2015) henviser til forskning som belyser ”amatør” i teatersammenheng som noe negativt. Mine forskningsresultater tilsier at dette stempelen er i ferd med å forsvinne og at de involverte deltagerne prioriterer egen utvikling og sosial berikelse fremfor gode anmeldelser og godt rykte. Samholdet og tilhørigheten deltageren føler kan være et resultat av dette. Et godt miljø og trygge omgivelser gir deltageren muligheten til å skape noe sammen med andre. Amatørteateret som en sosial gruppe stiller krav til deltageren om å finne sin

plass og sin sosiale rolle. Ut fra dette lærer deltageren viktige faktorer for at en slik gruppe skal utvikle seg videre. Verktøy som respekt, omtanke og forståelse er alle sosiale verktøy som springer ut fra sosial omgang i teateret.

Logen (2010) sin forskning som omhandler frivillige engasjement viser til mennesker som kun ser seg selv og sin egen fritid. Hun belyser viktigheten av å bidra frivillig som en personlig berikelse som kan resultere i helsemessig gevinst gjennom helse og velvære. Amatørteater er avhengig av at folk bidrar med frivillig engasjement. Dette for å videreføre tradisjoner, teaterkunst og et godt fritidstilbud for både medlemmer og lokalsamfunnet. De sosiale verktøyene den enkelte deltager kan oppnå i en slik gruppe er mange. For den enkelte deltager kan tilhørighetsfølelsen være det viktigste i en slik gruppe. Deltageren føler seg alltid velkommen, føler seg ønsket, han/hun få spillerom til å være seg selv og har mulighet til å lære nye ting som snekring, maling eller sminking.

”Som fritidsbeskjeftigelse er amatørteater noe nær det ideelle. Alle medlemmene i en gruppe kan aktiviserer, for teater er ikke bare å stå på en scene og være skuespiller. Teater er så mye, mye mer. Teater er snekring, teater er maling, teater er elektrisitet, teater er eksperiment, teater er politikk, teater er kunst” (Berthelsen, H. 1971. s 7).

Dette sitatet mener jeg knytter teori og mine funn godt sammen. Her snakker Berthelsen om også de andre egenskapene deltagerne kan lære gjennom sin frivillige deltagelse i teateret. Dette er følelser og egenskaper deltageren ikke hadde hatt om deltageren ikke var medlem av amatørteateret.

Aldersspennet i Eidsvoll amatørteater har gjennom observasjoner og fokusgruppeintervju blitt oppfattet som en positiv faktor for gruppen. Alle generasjoner er representert også innad i familiene. Dette vil jeg si er styrken til akkurat dette amatørteateret. Dette for at gruppen kan lære hverandre å kjenne, men også berike hverandre med ulik kunnskap og livserfaring. Eidsvoll amatørteater er bygget opp sten for sten av ildsjeler og mennesker som ønsker et godt fritidstilbud for lokalsamfunnet. Kaffeslabberas, latter og gode venner er verdier informantene opplever som en hovedfaktor for videre utvikling av teateret. Alt dette bunner ned i trygghet, omsorg og en felles interesse for teaterkunst.

Vi kan trekke linjer mellom tilhørighetsperspektivet og sosial estetikk. Følelsen av tilhørighet kan oppstå når den sosiale estetikken er god. Nicholson (2017) mener det sosiale springer ut fra trygge rammer og et felles ønske om å skape noe sammen. Dette vil igjen resulterer i større engasjement

og et ønske om å bidra frivillig. Tradisjon og teaterkunsten videreføres i lys av tilhørighet, frivillighet og det sosiale. Dette kan være viktige faktorer for at amatørteater skal bestå, det beriker både den enkelte deltager, gruppen og lokalsamfunnet. Det er ikke alltid sluttresultatet er det viktigste, men veien deltagerne går for å oppnå resultater.

6.0 Veien videre

Denne forskningen har vært en lang og personlig reise for meg det siste året. Jeg har med denne oppgaven fått utviklet meg som regissør, skribent og som menneske. Jeg har fått jobbet med mennesker som står meg nært og som jeg er så heldig å kunne kalle både venner og informanter. Samtidig har jeg fått jobbet sammen med amatørteateret som står mitt hjerte nærmest og som jeg er vokst opp i. En personlig berikelse.

Mine spørsmål og undringer over amatørteater springer ut fra 17 år som skuespiller og styremedlem i Eidsvoll amatørteater. Og i lys av dette har det til tider vært en utfordring å avskille Tonje som forsker, Tonje som regissør og Tonje som gammel venn. Å sette kjente mennesker i en intervjusituasjon var for meg en prøvelse. Jeg ønsket ikke at mine informanter skulle føle at de skulle hjelpe meg med masteroppgaven ved å svare det de trodde jeg ønsket å høre. Om svarene jeg fikk på dette intervjuet er korrekte og valide er dessverre ingen garanti for. Men på en annen siden fikk jeg også en bekreftelse på tanker jeg også hadde hatt og som var motivasjonen for å skrive denne oppgaven i utgangspunktet. Veien videre for meg i teateret er å fortsatt bidra med å være kursholder, styremedlem og regissør. Samtidig som jeg kanskje også kommer til å stå på scenen selv om noen måneder. Veien videre som forsker endte her for denne gang. Min motivasjon videre blir nå å anvende mine erfaringer og oppdagelser jeg har gjort underveis i dette prosjektet til å bidra videre i teateret, men også være en bidragsyter til å videreføre denne viktige fritidsaktiviteten og teaterkunsten for Eidsvoll amatørteater. Sett i dagens lys av oppgaven ville jeg nok gjort mange ting annerledes. På den ene siden var det en trygghet at mitt feltarbeid var i mitt eget teater, men på den andre siden kunne jeg kanskje ved neste korsvei sett meg selv i et annet teater. Dette på grunnlag av nye relasjoner og et større utbytte av erfaringer i møte med amatørteater. Ettersom min forskning også omhandler personer og deres følelser kunne jeg også trukket inn mer psykologi og med det mer etisk psykologisk dybde ved hver enkelt deltager. Dette kunne resultert i en større forståelse og grundigere tolkning av empirien min. Det vil alltid være noe jeg kunne gjort annerledes i en slik prosess, men jeg ser meg fornøyd. All den kunnskapen jeg har tilegnet meg er for videre utvikling både for meg selv, men også i teaterarbeid videre.

Jeg kan i fremtiden se tilbake på dette som en reise fylt med glede, latter, tårer, omtanke og hjelpsomhet som jeg sent vil glemme. Nå kjenner jeg på en takknemlighet og en følelse av at dette har vært et stort år som har vært veldig lærerikt.

REGISSØREN

Hjertelig velkommen til årets familieforestilling: "Folk og Røvere i Kardemomme By".

Jeg vil tro at det sitter mange ute i salen i kveld som har like gode minner fra Thorbjørn Egners tekster og viser som det jeg har. Derfor var det ekstra gøy å bli spurt om å regissere dette stykket for Eidsvoll amatørteater!

Egners gode humor og fengende sanger har gjort øvingsperioden vår til en drøm. Helt siden audition i slutten av april har vi alle sammen frydet oss over sangene og de morsomme karakterene som denne musikalen består av.

I august begynte øvelsene for fullt på prestegården her i Eidsvoll og vi fikk tidlig hatt både sang- og danseøvelser. Skuespillerne har kommet med gode innspill underveis, noe som har gjort at vi alle føler at dette er en forestilling vi har vært med på å skape sammen.

Ensemblet består av noen du kanskje har sett på scenen før i amatørteateret vårt, men vi har også med mange nye fjes som er med på å gjøre denne produksjonen veldig morsom. Ettersom jeg har hatt flinke og erfarne folk i ryggen har rekvisitter, kulisser, sminke og kostymer aldri vært en bekymring i løpet av denne prosessen. Folk har vært i strålende humør tross sene kvelder, lange helger, mye koreografi og mangel på kaffe. Det har ikke vært

en eneste kveld hvor jeg ikke har gledet meg til å dra på øving med denne gjengen. I kveld får dere servert en forestilling med humor, allsang og spillelede.

Legg bort hverdagens tjas og mas, len deg tilbake i setet, syng med av full hals og bli med inn i en verden hvor alle er velkomne!

Det er med stor glede og takknemlighet jeg presenterer "Folk og røvere i Kardemomme by"

God fornøyelse!

Torje Trandum
- Regissør -

Litteraturliste/ Bibliografi

Aune, V. (2013) *Teater med barn og unge En studie av barne- og ungdomsteateret ved Togaland Teater*. Oslo: Akademika forlag.

Berthelsen, H. (1971). *Amatørteater*. Oslo: Chr. Schibsteds Forlag.

Egner, T (1955). *Folk og Røvere i Kardemomme by*. Oslo: J.W Cappelen forlag.

Eline B. Lorentzen. (2018). *Om oss*. Hentet fra: <https://eidsvollamatorteater.wordpress.com/> 10.04.18

Engelstad, A. (2006). *De undertrykte teater-Når tilskueren blir deltager*. Oslo: J.W Cappelen forlag.

Marit Lunddal Løken. (2018). *Kjendisregissør:-Amatørteater binder folk sammen og er veldig viktig for lokalmiljøet*. Hentet fra: <http://www.eub.no/nyheter/kjendisregissor---amatorteater-binder-folk-sammen-og-er-veeldig-viktig-for-lokalmiljoet> 09.04.18

Frivillighet Norge. (2018). *For frivillige*. <http://om.frivillig.no/for-frivillige#hva-er-et-frivillig-opdrag>
Hentet: 13.03.2018

Gürgens, R , Ramsdal, G. (2008). *Forum Theatre's Positive Impact on Self-esteem in Conflict., Applied Theatre Research*, 2008. (3-18).
https://www.griffith.edu.au/__data/assets/pdf_file/0010/114958/07-GArgens-GjArum-and-Ramsd.pdf Hentet: 14.03.2018

Haseman, B., & Mafe, D. (2009). *Acquiring know-how: Research training for practice-led researchers*. I H. Smith & R. T. Dean (Red.), *Practice-led research, research-led practice in the creative arts* (s. 211–229). Edinburgh, Scotland: Edinburgh University Press.

Heggestad, M. Eriksson, A. Rasmussen. (2013). *Teater som Danning*. Bergen:fagbokforlaget Vigmostad & Bjørke AS.

Holdsworth N, Milling, J & Nicholson, H. (2017) *Theatre, Performance, and the Amateur Turn*. *Contemporary Theatre Review*, 27:1, 4-17. doi: 10.1080/10486801

Holm & Økern. W./NIBR (2017). *Evaluering av kulturdepartementets tilskudd til amatørteater* (2017:12) <https://www.regjeringen.no/contentassets/cc3c0c4366684a988ee28350870df95d/nibr-rapport-2017-12-evaluering-av-kulturdepartementets-tilskudd-til-amatorteaterfeltet.pdf> Hentet 13.02.18

Jill Loga, Institutt for samfunnsforskning (2010). *Livskvalitet- Betydning av kultur og Frivillighet for helse og trivsel og lykke. En kunnskapsoversikt* (ISSN 978-82-7763-32-6). Oslo: Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor

Kvale S. Brinkmann S. (2015), *Det kvalitative Forskningsintervju*. Gyldendal Norsk Forlag AS:Oslo

Krogh, T. (2012). *Hermeneutikk: Om å forstå og fortolke*. Oslo: Gyldendal.

Nicholson, H. (2005) An introduction to applied drama. *Anvendt teater- kompendium 2013-2015 Siv Tone Myklebust*, Høgskolen i Oslo Akershus.

Nicholson, H. (2015) Absent Amateurs. *Research in drama Education: The Journal of Applied Theatre and Performance* 20:3, 263-266 doi: 10.1080/13569783.2015.1059262

Nicholson, H. (2017) The Sociable Aesthetics of Amateur Theatre. *Contemporary Theatre Review*. 27:, 18-33 doi:10.1080/10486801.2016.1262851

Schön, A.D. (1991). *The Reflective Practitioner How Professionals Think in Action*. England: The Academic Publishing Group

Virginia Braun & Victoria Clarke, (2008) Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology* 3:2,77-101 doi:.org/10.1191/1478088706qp063oa

Wadel, C. (1991), *Feltarbeid i egen kultur*. SEEK A/S: Flekkefjord

Wigdis Helen Sæther. (2013) *Teater som terapeutisk virkemiddel*. Hentet fra: <https://www.napha.no/content/14717/Teater-som-terapeutisk-virkemiddel> 03.03.18

Østvang, T. (1982). *Hovedlinjer I Norsk amatørteater*. Universitetet I Trondheim: Institutt for drama-film-teater.

7.0 Vedlegg

7.1 Vedlegg nummer 1- DNS skjema

"Et amatørteater, et lokalsamfunn, en familie"

Dette skoleåret skriver jeg på min masteroppgave ved høgskolen i Oslo og Akershus som omhandler amatørteater og hva det gjør for barn og unge i et lokalsamfunn.

I forbindelse med denne masteren blir "Folk og Røvere i Kardemomme by" min praksis. Parallellen mellom praksis og skriftlig oppgave krever datainnsamlinger fra ulike arenaer. Jeg trenger derfor informasjon og data fra aktive medlemmer i Eidsvoll amatørteater.

Etter endt forestillingsperiode ønsker jeg å holde små gruppeintervjuer med ulike deltagere i amatørteateret hvor jeg ønsker å ta opp lyden på en båndopptager samt filme noen av øvingene. Gruppeintervjuet vil være på tvers av alder og vil være en samtale hvor man snakker løst og fast om generelle ting ved Eidsvoll amatørteater.

For at jeg skal kunne bruke denne informasjonen i min masteroppgave trenger jeg en bekreftelse på at dere ønsker å bli intervjuet og være med på opptak.

Personopplysninger vil ikke bli oppgitt i oppgaven, men med tanke på eventuell filming må jeg vite at du som deltager samtykker at jeg kan bruke disse klippene i min avsluttende praksisforestilling i slutten av mai.

All dataen jeg får inn fra deg/dere vil bli lagret på min private pc og vil bli slettet etter innlevering av masteren i slutten av skoleåret.

Frivillig deltakelse

Det er frivillig å delta i studien, og du kan når som helst trekke ditt samtykke uten å oppgi noen grunn.

Dersom du ikke ønsker å delta eller har spørsmål til studien, ta kontakt med Tonje Trandum. Mob xxxxxxxx eller på epost xxxxxxxxxxxx

Studien er meldt til Personvernombudet for forskning, NSD - Norsk senter for forskningsdata AS.

Samtykke til deltakelse i studien

Er du under 18 år må foreldrene samtykke og skrive under på dette skjemaet.

Jeg har mottatt informasjon om studien, og er villig til å delta

(Signert av prosjektdeltaker, dato)

7.2 Vedlegg nummer 2- Intervjuguide

Gi informantene en innføring av hva som skal foregå. At det skal være uformelt og personlig.

Start med en runde med navn og antall år de har vært medlem.

Temaer som skal gå igjennom.

Det sosiale, forventninger, frivillighet, hva har det å si for lokalsamfunnet, alders-sprang og hva har det å si for DEG å være medlem av amatørteateret?

- Hva var grunnlaget for at dere meldte dere inn i Eidsvoll amatørteater?
- Hvilke forventninger har du når du kommer på øving?
- Hvilke utfordringer kan oppstå når man er samlet på tvers av alder?
- Hva er det viktigste med deres medlemskap i teateret.
- Føler dere at dere blir møtt med et negativt ”amatørstempel”?
- Hvilke forventninger har dere når dere ser forestillinger av andre amatørteatre?
- Hva er deres tanker om rekruttering og kurs?
- Hvordan ser de eldste medlemmene på teateret nå iforhold til Eidsvoll amatørteater for 40 år siden. Hva er forskjellen?
- Hvorfor ønsker dere å vie så mye tid til teateret?
- Hvordan opplever dere de ulike arenaene teateret spiller på?
- Er dere delaktig i andre fritidsaktiviteter?
- Hvordan opplever dere de ulike sjangrene vi har i teateret som revy, spel og kulturelle bidrag til kulturdager i Eidsvoll?

Gi deltagerne en ”hjemmelekse”

Informantene skal ta 3 minutter hjemme å skrive ned ”hva amatørteater betyr for DEG”. Send meg det på mail.

7.3 Vedlegg nummer 3- Antimobbeskjema

TEATERAVTALE

Deltakere under 18 år skriver under sammen med foreldre/foresatt

OPPMØTE

En teateroppsetning er helt avhengig av at alle skuespillerne kan delta på øvelser som er satt opp. Gyldig fravær er kun sykdom. Vi i amatørteateret går ut i fra at om man deltar som skuespiller så prioriteres dette over eventuelle andre fritidsaktiviteter. Alle som deltar er en like viktig del av forestillingen, samholdet og energien i teateret.

Denne kontrakten forplikter både deltakere og foreldre (til de under 18 år) til å gjøre sitt ytterste for at man møter til alle øvelser man er satt opp på. Dette gjelder også de voksne deltakerne i forestillingen.

BEREDSKAPSPLAN MOT MOBBING / ERTING

Vi i Eidsvoll Amatørteater er opptatt av å skape et godt miljø både for barn, ungdom og voksne. Mobbing eller erting godtas ikke. Skulle dette mot formodning skje, vil teateret representert ved styret sette i gang tiltak:

1. Gjennomføre samtale med de involverte parter.
2. Hvis ikke samtalen gir de ønskede resultater, vil foreldrene bli kontaktet. Styret i teateret vil også vurdere om noen av partene skal ekskluderes fra den aktuelle aktiviteten.
3. Er mobbingens art alvorlig nok, vil styret vurdere om den aktuelle parten/partene skal miste sitt medlemskap. Kontingent vil ikke bli tilbakebetalt skulle så være tilfelle.

Hvis skuespillere/deltagere er under 18 år skal denne beredskapsplanen leses sammen med en foresatt og alle skal skrive under.

Jeg/vi har lest gjennom teaterkontrakten og beredskapsplan for mobbing

Navn(foresatte) _____ Dato _____

Navn(deltager) _____ Dato _____

Takk for at dere er med å skape et godt miljø i Eidsvoll Amatørteater!